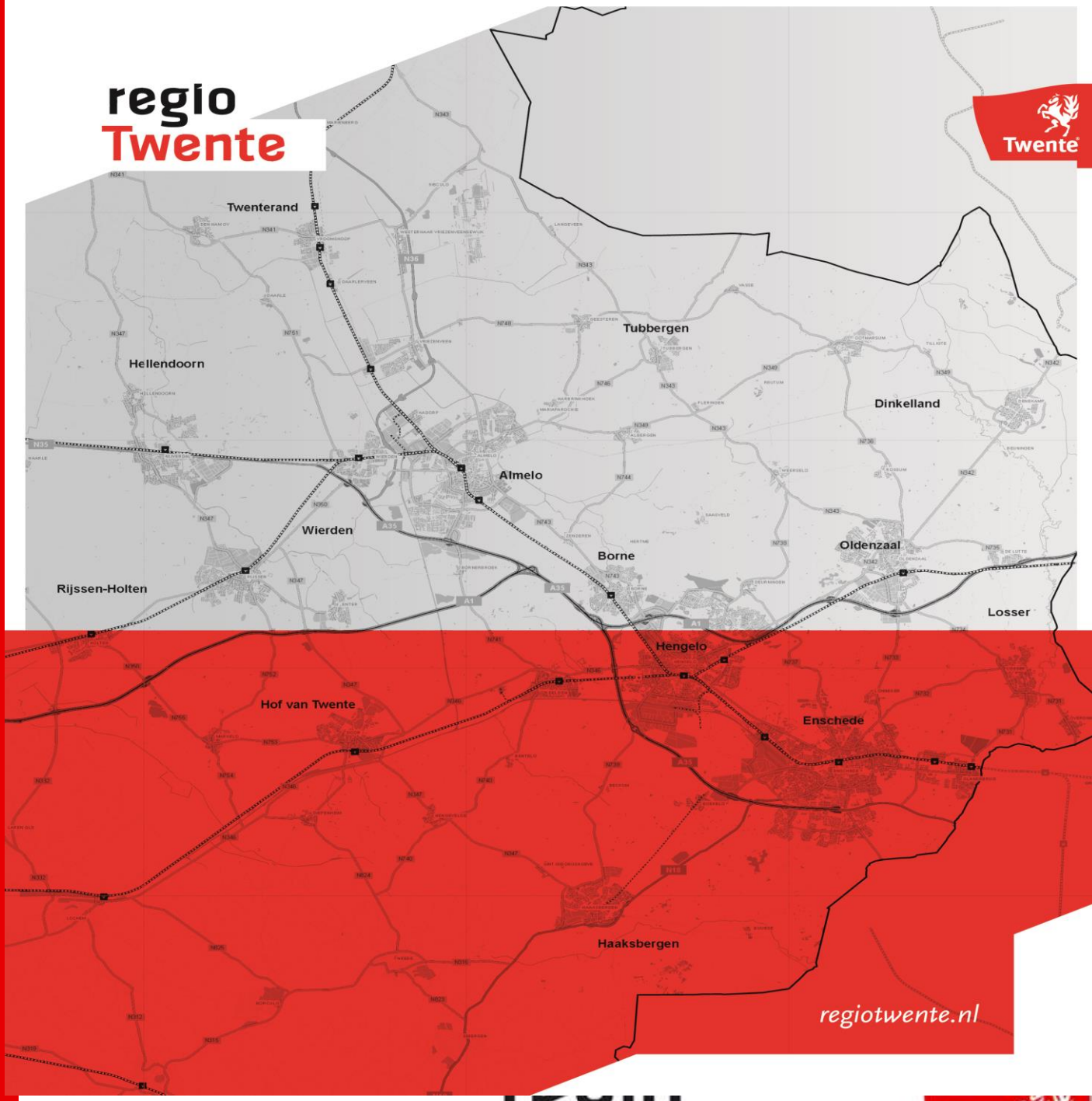
Jaarstukken 2018

regio Twente

Twente

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

regio Twente

Twente

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Voorwoord

Ons jaarverslag geeft elk jaar weer een totaalbeeld van wat we als organisatie voor onze opdrachtgevers hebben gedaan. Op basis van beleid en ambities verantwoorden we alle activiteiten, beschrijven en beoordelen we de resultaten. En natuurlijk, we leggen ook verantwoording af over het geld dat het heeft gekost. Ook dit jaarverslag biedt u dit alles. Ambities krijgen gestaag invulling, we boeken mooie resultaten, maar financieel kregen we het voor het eerst in ons bestaan niet rond binnen het beschikbaar budget.

Wat ik u vooraf vooral wil meegeven is dat het jaar 2018 voor Regio Twente een intensief jaar is geweest. We hebben onderzocht hoe we als organisatie werken, en vooral waar de knelpunten zitten. Omdat het van belang is dat we als Regio Twente met al haar onderdelen niet alleen succesvol willen zijn, maar ook toegevoegde waarde bieden, effectief en efficiënt werken. We zijn met elkaar op zoek naar meer eenvoud, transparantie en resultaten met meerwaarde.

Deze zoektocht heeft intern veel losgemaakt en veel betrokkenheid opgeleverd. De opbrengst en het delen daarvan heeft geleid tot vragen als: hoe willen we verder met de samenwerking in Twente, hoe past Regio Twente daarin en hoe sturen gemeenten op wat wij doen? Vragen die nog geen antwoord hebben maar die wel aandacht en energie van ons blijven vragen. Blijven presteren in een omgeving die volop in beweging is, waarin de uitgangspunten van onze organisatie tegen het licht worden gehouden en waarin we ook nog eens tegen de grenzen van onze mogelijkheden oplopen, lukt ons alleen dankzij de passie en inzet van onze medewerkers. En dankzij de vruchtbare samenwerking met partners.

Die bevlogenheid, passie en nuchterheid van iedereen die zich blijft inzetten voor een sterk Twente waardeer ik enorm en ik ben trots op wat we met elkaar hebben bereikt in 2018.

Gerharda Tamminga
Secretaris / Algemeen directeur Regio Twente

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Voorwoord **3**

1. Samenvatting **6**

2. Inleiding **12**

3. Aanwendingsvoorstel **14**

4. Regio Twente **15**

Jaarverslag **16**

5. Programmaverantwoording **16**
5.1 Domein Gezondheid *16*
5.2 Domein Leefomgeving *21*
5.2.1 Programma Sociaal Economisch sterk Twente 21
5.2.2 Belangenbehartiging 27
5.2.3 Programma Recreatieve Voorzieningen 29
5.3 Domein Bestuur en Ondersteuning *32*
5.3.1 Beleidsindicatoren BBV 33
5.3.2 Overzicht van de kosten van overhead 34
5.4 Organisatie voor de Zorg en de Jeugdhulp in Twente (OZJT) *35*
5.5 Veilig Thuis Twente *39*
5.6 Coalitions of the Willing *41*
5.6.1 Agenda voor Twente 41
5.6.2 Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente 42
5.6.3 Kennispunt Twente 45
5.6.4 Werken voor de Twentse overheid 47
5.6.5 Salarisadministratie 48
5.6.6 Acquisitie Twente 49
5.6.7 Milieu, Duurzaamheid en Afval. 50
5.6.8 Mobiliteitslab, toezicht en kwaliteit en huishoudelijke ondersteuning OZJT 51
5.6.9 IT-Platform 52
5.7 Algemene dekkingsmiddelen *54*

6. Paragrafen **55**
6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing *55*
6.2 Onderhoud kapitaal goederen *61*
6.3 Bedrijfsvoering *63*
6.4 Verbonden partijen *64*
6.5 Financiering *67*
6.6 Rechtmatigheid *69*

Jaarrekening **70**

7. Overzicht van baten en lasten en de toelichting **71**
7.1 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening *71*
7.2 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening *72*
7.3 Samenvatting resultaat 2018 ..... *74*
7.3.1 Domein Gezondheid 74
7.3.2 Domein Leefomgeving 76
7.3.3 Investeringsprogramma Agenda van Twente 78
7.3.4 Bestuur & Ondersteuning 79
7.3.5 OZJT 81
7.3.6 Veilig Thuis Twente 82
7.3.7 Coalitions of the Willing 83
7.4 Analyses rekeningresultaat 2018 ..... *85*
7.5 Overzicht van incidentele baten en lasten *94*
7.6 Analyse begrotingsrechtmatigheid *100*

8. Balans en de toelichting **103**
8.1 Balans per 31-12-2018 ..... *103*
8.2 Grondslagen voor resultaat en waardebepaling *104*
8.3 Toelichting op de balans per 31-12-2018 ..... *106*
8.4 Belangrijkste niet uit de balans blijkende verplichtingen *118*
8.5 Wet Normering Topinkomens *119*

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Overige gegevens **121**
9.1 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum 121
9.2 Controleverklaring onafhankelijke accountant (volgt) 122

Bijlagen **123**
Bijlage 1 begrote gemeentelijke bijdrage 123
Bijlage 2 Resultaat 2018 en benodigde gemeentelijke bijdrage 126
Bijlage 3 Recapitulatiestaat per product bedragen in € 127
Bijlage 4 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld bedragen in € 134

Lijst van figuren en tabellen

Figuur 1 indeling jaarstukken 12
Figuur 2 door ouders beoordeelde algemene gezondheid van hun kinderen in procenten 18
Figuur 3 Solvabiliteit 58
Figuur 4 Netto Schuldquote 59
Figuur 5 Netto Schuldquote gecorrigeerd voor uitgeleend geld 59

Tabel 1 Samenvatting van het financiële resultaat 2018 8
Tabel 2 Samenvatting beschikbare weerstandscapaciteit 56
Tabel 3 Samenvattend overzicht benodigde weerstandscapaciteit 57
Tabel 4 Ratio weerstandsvermogen 58
Tabel 5 Overzicht investeringen recreatieparken 61
Tabel 6 Saldi reserves recreatieparken 62
Tabel 7 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 71
Tabel 8 Samenvatting kosten AvT 72
Tabel 9 Analyse begrotingsrechtmatigheid 101
Tabel 10 Overzicht mutaties reserve 111
Tabel 11 WNT Overzicht van topfunctionarissen 119
Tabel 12 Leden algemeen bestuur en dagelijks bestuur in 2018 120

1. Samenvatting

Met de jaarstukken 2018 leggen we verantwoording af over de uitvoering van het tweede jaar van onze regionale samenwerkingsagenda 2017-2020. We hebben in beeld gebracht op welke thema's we wat doen en waarvoor we dat doen. Onze basisthema's zijn publieke gezondheid (GGD Twente), jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (OZJT), Veilig Thuis Twente (VTT), sociaaleconomische structuurversterking, recreatieve voorzieningen en Twentse belangenbehartiging.

Publieke Gezondheid (GGD Twente)
De ambities van de GGD staan in de Bestuursagenda 2016-*2019.* Ook in 2018 lag de focus op: "gezonde levensjaren voor burgers in Twente in alle fasen van een mensenleven". De prioriteit ligt bij een gezonde start en het terugdringen van verschillen in gezondheid die te herleiden zijn tot sociaaleconomische factoren. Hierbij realiseren wij ons dat de uitvoeringspraktijk van de GGD voor het merendeel bestaat uit vastomlijnde taken en werkwijzen, gebaseerd op de Wet publieke gezondheid (Wpg) die een afwijkende invulling niet toelaat. Uiteraard zijn accentverschillen en/of een doelgroepenbeleid mogelijk. En daar waar wenselijk in het kader van de Bestuursagenda zijn deze accenten ook aangebracht.

De going concern taken hebben betrekking op bijvoorbeeld de contactmomenten van de JGZ, het Rijksvaccinatieprogramma, de dienstverlening bij infectieziekte meldingen maar ook de grootschalige onderzoeken naar de gezondheidssituatie van jeugd en ouderen. In deze uitvoeringspraktijk realiseren wij op jaarbasis zo'n 200.000 face-to-face contacten met Twentse inwoners. Bij het accent in onze werkzaamheden op een gezonde start en de sociaaleconomische factoren, zijn we in ons werken steeds meer uit gegaan van een vernieuwd begrip van gezondheid. Centraal staat het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. Dit wordt aangeduid onder de noemer *Positieve gezondheid*. De uitkomsten van de Volwassenen- en ouderenmonitor (2016) en de Kindermonitor (2017) zijn bemoedigend voor wat betreft de ambities die zijn gesteld. Tegelijkertijd moeten wij constateren dat de situatie in Twente ten opzichte van Nederland nog steeds een achterstand kent.

Sociaal economische structuurversterking
De Twentse gemeenten stonden in 2018 samen voor de opgave om een optimaal vestigings- en ondernemingsklimaat te realiseren en nieuwe initiatieven mogelijk te maken zodat de regio aantrekkelijk is en blijft voor bedrijven, bezoekers, ondernemers, studenten en natuurlijk hun inwoners. Samen hebben de gemeenten meer slagkracht, kennis, massa, invloed en netwerk. Door samen te werken zijn concrete voordelen gerealiseerd in kostenbesparing, kwaliteit en de vermindering van kwetsbaarheid. Samenwerking van de 14 gemeenten op het gebied van sociaaleconomische structuurversterking is één van de te behartigen belangen van Regio Twente.

In de eerste helft van 2018 is ingezet op de afhandeling van het investeringsprogramma Agenda van Twente. We hebben ook ingezet op het opstarten van de nieuwe Agenda voor Twente en het verbinden van de nieuwe investeringsagenda aan onze taken. Daarnaast faciliteerden we in 2018 de samenwerking op het gebied van arbeidsmarkt, belangenbehartiging & lobby, bereikbaarheid & logistiek en vrijetijdseconomie. Ook voor de samenwerking op duurzaamheid en afval worden afspraken omtrent de inzet van Regio Twente gemaakt. Ook voor de gezamenlijke acquisitie is in 2018 een beroep gedaan op inzet vanuit Regio Twente. Tegelijkertijd volgden we de economische ontwikkelingen en hielden we het vizier open voor andere onderwerpen waarbij de Twentse gemeenten samen sterker staan dan alleen. In dit kader hebben we de totstandkoming van de Regio Deal "Groen Technologisch Topcluster" voor Twente gefaciliteerd. Het Rijk heeft op basis hiervan toegezegd 30 miljoen euro te willen investeren in Twente. De uitwerking hiervan volgt in 2019. Daarnaast hebben we actief meegewerkt aan de Omgevingsagenda Oost. We hebben deelgenomen aan de Pilot Omgevingsagenda Oost en gezorgd dat de gezamenlijke opgaven van Rijk en regio op de agenda staan van de Omgevingsagenda.

Recreatieve voorzieningen
Door de lange warme zomer hebben de recreatieve voorzieningen een positief resultaat behaald. Het mountainbikenetwerk is afgerond met als trekker de spectaculaire MTB route op het Rutbeek.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Twentse belangenbehartiging
Twente heeft in 2018 op veel fronten lobbysuccessen geboekt. Kamerleden kwamen veelvuldig op werkbezoek in Twente ('Twente als modelregio') en er werden samenwerkingsagenda's met partners aan de andere kant van de grens in Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen opgetekend. Ook speelde Twente een actieve rol in Europese netwerken én stond de regio in de schijnwerpers op internationale podia. Prestaties die vooral ook zijn gebaseerd op de kracht van samenwerken en niet zonder de inzet van velen konden worden bereikt.

Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (OZJT)
Het jaar 2018 stond voor OZJT in het teken van inkoop maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp Twents Model. Per 1 januari 2019 heeft OZJT voor de Twentse gemeenten 330 overeenkomsten afgesloten met ongeveer 320 aanbieders. Voordat de aanbesteding op de markt is gezet is intensief gesproken met zorg en jeugdhulpaanbieders, in verband met de door hen geuite zorgen over het Twents Model. We hebben, waar mogelijk, verduidelijking en aanscherping in de bestekken aangebracht. We hebben met de aanbieders een werkstroom administratieve lastenverlichting opgestart en hebben met de grote jeugdhulpaanbieders in het Ontwikkeljaar extra zakelijke afspraken gemaakt en een gezamenlijke start van de Twentse Transformatie.

Ten behoeve van de lopende 312 raamovereenkomsten 2018 heeft OZJT contractmanagement uitgevoerd. In het project duurzame gezinsvormen hebben aanbieders en gemeenten samengewerkt aan netwerkondersteuning, informatie-uitwisseling en deskundigheidsbevordering, flexibele duurzame gezinsvormen, vergoeding van kosten en werving, selectie, scholing en matching (Expertisecentrum). De oplevering van het project vindt in het eerste kwartaal 2019 plaats.

Veilig Thuis Twente (VTT)
In het jaar 2018 heeft Veilig Thuis Twente zich gepositioneerd als zelfstandige resultaat verantwoordelijke eenheid binnen Regio Twente, onder verantwoordelijkheid van de bestuurscommissie OZJT. Dit betekende niet alleen een rechtspositionele verandering, maar ook een fysieke verandering c.q. verhuizing. Daarnaast heeft VTT een start gemaakt met een nauwere samenwerking en betrokkenheid met het Veiligheidshuis Twente (VHT) in de vorm van het opzetten van een 'informatieknooppunt'. Het VHT is vanaf oktober 2018 ook gehuisvest op dezelfde afdeling als VTT, binnen het Twentehuis. 2018 stond ook in het teken van de aanscherping van de wet Meldcode en de nieuwe Radarfunctie die vanaf 1 januari 2019 van kracht gaat. Dat betekent dat de VT organisaties er een aantal extra taken bij krijgen en bestaande taken uitgebreid worden. Dit alles in afstemming en samenwerking met de lokale toegang van de 14 gemeenten.

Bestuur & ondersteuning
In 2018 is ook verder voortgebouwd op in 2017 ingezette verbeteringen. Zo zijn enkele Leantrajecten doorlopen en heeft de coördinatie op de uitvoering van taken en projecten aandacht gekregen. In de zomer van 2018 is een directeur Bedrijfsvoering a.i. gestart als waarneming van de vertrokken directeur. De managementstructuur van Bedrijfsvoering blijft aandacht vragen, om voor de managers en coördinatoren tot een gezonde balans te komen waarin medewerkers, inhoud en processen elk voldoende aandacht krijgen. In 2018 is nieuwe data aangeleverd voor 'Vensters voor Bedrijfsvoering', waarmee inzichtelijk is gemaakt hoe de overheadkosten zich verhouden tot de deelnemende negen Twentse gemeenten.

Om het in de Berap 2018 uiteengezette tekort voor Bestuur & Ondersteuning te managen zijn een aantal voor de organisatie noodzakelijke ontwikkelingen uitgesteld of gefaseerd uitgevoerd. De verbetering en de visie op sturingsinformatie is uitgesteld. Deze verbetering vraagt aandacht over de volle breedte van Regio Twente, om de gewenste resultaten te bereiken en te kunnen monitoren. In het kader van ICT zijn een aantal noodzakelijke projecten uitgesteld en/of gefaseerd ingevoerd. Denk hierbij onder anderen aan Mobile device management en het online kunnen bijwonen van vergaderingen van het algemeen bestuur. Voor de taken, diensten en producten die van Bedrijfsvoering worden gevraagd is het beschikbare budget niet toereikend. De invoering van AVG is zodanig begeleid en georganiseerd dat aan de basiseisen wordt voldaan. Een kwalitatief beter en duurzamer resultaat vraagt echter om meer structurele middelen. De organisatie heeft echter stappen te zetten in het verbeteren van informatieveiligheid en privacy en in het kader van contractmanagement/inkoop, om de rechtmatigheid te kunnen borgen. De afspraken over verrekening naar basistaken, coalities en derden vragen om herijking.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Het financiële resultaat van 2018 laat zich als volgt samenvatten:

Programma's bedragen X € 1.000	Totaal baten	Totaal lasten	Gem. bijdrage	Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	Saldo Mutatie reserves	Resultaat na reguliere mutatie reserves	Mutatie reserves (egaliseren resultaat)	Gerealiseerd resultaat
Domein Gezondheid	7.401	22.838	15.513	76	-	**76**	-	**76**
Domein Leefomgeving (excl. AVT/IPT)	2.263	5.756	3.484	10-	10-	**20-**	-	**20-**
Domein Bestuur en Ondersteuning	2.342	10.256	6.909	1.005-	556	**449-**	232	**217-**
OZJT	634	1.696	1.065	3	-	**3**	-	**3**
Veilig Thuis Twente	1.072	3.759	2.860	173	-	**173**	-173	**0**
Coalition of the Willing	6.994	6.859	475-	340-	109	**232-**	-	**232-**
Agenda van Twente	8.007	2.916	194-	4.897	-	**4.897**	-	**4.897**
Onvoorzien	-	-	-	-	-	**-**	-	**-**
Gerealiseerd resultaat	**28.712**	**54.080**	**29.161**	**3.793**	**655**	**4.448**	**59**	**4.507**
Resultaat voorfinanciering Agenda van Twente						4.897-	-	4.897-
Resultaat na voorfinanciering Agenda van Twente						**449-**	**87**	**390-**

Tabel 1 Samenvatting van het financiële resultaat 2018

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Domein Gezondheid positief resultaat van € 76.000
Het Domein Gezondheid heeft in 2018 een positief resultaat gerealiseerd van € 76.000. Het resultaat komt tot stand door een tekort op de gemeentelijke bijdrage gefinancierde taken en een overschot op tarieftaken, projecten en SOA-taken.

- Op taakgebied SOA is een positief resultaat gerealiseerd, ondanks de ingevoerde plafondfinanciering op de rijkssubsidie in combinatie met een onderschrijding op het budget inhuur. Het saldo komt nagenoeg overeen met de verwachting in de Berap.
- Op de gemeentelijke bijdrage gefinancierde taken exclusief JGZ is een positief resultaat gerealiseerd op TBC door extra inkomsten vanuit verrichtingen, detacheringen en projecten en daar tegenover negatieve resultaten door extra inzet op OGGZ en M&G.
- Op de tarieftaken is een positief resultaat ontstaan. De opbrengsten forensische geneeskunde vallen hoger uit dan geraamd. Daarentegen waren de kosten inzake inspecties kinderopvang hoger dan de opbrengsten, met name door de aanloopkosten van invoering van Innovatie van Kwaliteit Kinderopvang (IKK).
- Er is een positief resultaat behaald op projecten. In de begroting van de diverse projecten zit een risico-opslag verwerkt. Dit wordt gebruikt om de huidige en toekomstige risico's op het gebied van projecten af te dekken. Dit is opgenomen in de risico-inventarisatie.
- Op de gemeentelijke bijdrage gefinancierde taken voor de JGZ is:
    - Een tekort ontstaan door het ontwikkelen van het nieuwe Digitaal Dossier (GGiD). Op 31 januari 2018 is het dekkingsvoorstel van het GGiD vastgesteld door de bestuurscommissie Publieke Gezondheid. De bestuurscommissie heeft ingestemd met het beschikbaar stellen van € 224.000 uit de bestemmingsreserve Gezondheid voor de incidentele lasten in 2018. Gezien het resultaat van de GGD hoeft geen beroep gedaan te worden op deze reserve.
    - Een tekort ontstaan door een overschrijding op de begrote formatie. Deze overschrijding wordt onder meer veroorzaakt door het inwerken van medewerkers 0-18 en vervanging ziekteverzuim (langdurig). Langdurige ziekteverzuim moet worden vervangen om de dienstverlening richting de Twentse burgers te kunnen continueren. Het tekort wordt enigszins gecompenseerd door een voordeel op het materiële budget binnen de JGZ.
    - Een positief resultaat ontstaan door het Rijksvaccinatieprogramma. GGD heeft de opdracht gekregen van het Rijk om de 14 tot 18 jarigen op te roepen voor de Meningokokken ACWY vaccinatie. Deze oproepen zijn begonnen in 2018 en worden in 2019 afgerond. Het voordeel ontstaat doordat de extra werkzaamheden grotendeels binnen de reguliere begroting zijn opgevangen.

Domein Leefomgeving negatief resultaat van € 19.000
Leefomgeving (excl. Agenda van Twente) heeft over 2018 een negatief resultaat van € 19.000 daar waarbij in de Berap een tekort was voorzien van € 34.000.

- Het tekort wordt veroorzaakt door de laag geraamde looncompensatie bij het programma Sociaal Economisch Sterk Twente (€ 19.000). Conform afgesproken uitgangspunten wordt dit tekort separaat verrekend met de gemeenten.
- De laag geraamde looncompensatie bij het programma Recreatieve Voorzieningen is verrekend met het voordelig saldo binnen dit programma.
- Binnen het programma Recreatieve Voorzieningen zijn er diverse mee- en tegenvallers die resulteren in een positief resultaat van circa € 310.000. Na 'aftrek' van de taakstelling van circa € 264.000 resulteert een resultaat van circa € 46.000 welke wordt gestort in de reserve recreatie.

Bestuur & Ondersteuning (inclusief Bedrijfsvoering en concern) negatief resultaat van € 449.000 (voor mutatie egalisatiereserve).
Bestuur & Ondersteuning heeft in 2018 een tekort gerealiseerd van € 449.000. Na onttrekking van de egalisatiereserve ad. € 232.000 resteert een negatief resultaat van € 217.000. In de Berap was een tekort geprognosticeerd van € 201.000. Hieronder een samenvatting van het resultaat.

- Voor het project Cloud2020 zijn er € 360.000 aan lasten gerealiseerd. Hier tegenover staat een onttrekking van € 360.000 uit de reserve.
- Op integriteitsdossiers zijn extra lasten gerealiseerd van € 154.000. Het betreffen kosten voor juridische ondersteuning, bedrijfsonderzoek , extra inhuur en WW-verplichting.
- In de samenwerking met gemeenten voor de salarisadministratie zijn extra lasten gerealiseerd van € 134.000, waar geen overeenstemming over bereikt is om deze te verrekenen met de

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

deelnemende gemeente. Het betreffen voornamelijk extra lasten voor E-HRM en een accountantscontrole op de salarisadministratie over 2017.
- Voor het implementeren van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) zijn extra kosten gemaakt van € 67.000.
- Er is voor € 46.000 meer aan rentebaten gerealiseerd, dan begroot.
- Er zijn diverse baten/verrekeningen gerealiseerd, die een positief effect hebben. Het betreffen over het algemeen incidentele baten/verrekeningen. Het gaat om een bedrag van € 115.000.
- Voor licentiekosten is er een structurele overschrijding van € 140.000. Er is tevens sprake van diverse onderschrijdingen (met name incidenteel). Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 39.000.
- Op 6 maart 2019 heeft het algemeen bestuur besloten om vanuit concern ca. € 92.000 te bestemmen voor de Regio Deal Twente.
- De lonen en werkgeverslasten zijn in 2018 harder gestegen dan geraamd waardoor er een tekort ontstaat van € 126.000 op de looncompensatie. Conform afgesproken uitgangspunten wordt dit tekort separaat verrekend met de gemeenten.

OZJT positief resultaat van € 3.000

OZJT heeft in 2018 een positief resultaat gerealiseerd van € 3.000. In de Berap was een tekort geprognosticeerd van € 2.000. Hieronder een samenvatting van het resultaat.

- Er zijn minder personeelskosten gemaakt dan begroot door minder inzet op financiële ondersteuning, secretaris ZV en relatiebeheerder VTT. Dit leidt tot een positief resultaat van € 154.000.
- Er zijn meer materiële kosten gemaakt dan begroot door extra juridische kosten, vergader- en representatiekosten, inhuur communicatie en bijdrage Vitaal Twente. Dit leidt tot een negatief resultaat van € 151.000.
- De projecten Duurzame Gezinsvormen en Eigen Kracht hebben een positief resultaat, waarbij de middelen beschikbaar blijven binnen het project.
- De projecten Inkoop Twents model en Menzis hebben meer kosten gemaakt dan begroot waar een extra dekking tegenover staat.

Veilig Thuis Twente positief resultaat van € 173.000 (voor mutatie egalisatiereserve)

Veilig Thuis Twente heeft in 2018 een positief resultaat gerealiseerd van € 173.000. In de Berap was het financieel resultaat op nihil geschat doordat de begroting 2018 op dat moment nog niet definitief was vastgesteld i.v.m. de positionering van Veilig Thuis Twente binnen Regio Twente. Het positieve resultaat van Veilig Thuis Twente is conform de vastgestelde uitgangspunten met het algemeen bestuur toegevoegd aan de egalisatiereserve. Hieronder een samenvatting van het resultaat.

- Er zijn minder personeelskosten gemaakt dan begroot, doordat vacatures niet direct konden worden ingevuld. Door de krapte op de arbeidsmarkt bleek het ook voor Veilig Thuis Twente erg moeilijk om goed gekwalificeerde medewerkers voor het uitvoerende werk te vinden. Dit leidt tot een positief resultaat van € 205.000.
- Er zijn meer materiële kosten gemaakt dan begroot door extra telefonie- en ICT kosten.
- In verband met de positionering van VTT onder Regio Twente zijn er incidentele baten en lasten geweest die per saldo tegen elkaar weg vallen.
- Er is een subsidie radargelden ontvangen van de centrumgemeente die volledig is aangewend voor extra taken in het kader van de aangescherpte wet meldcode en uitbreiding van de monitorfunctie.

Coalition of the Willing negatief resultaat van € 232.000.
Door een administratieve fout bij de begrotingswijziging 2018 nr. 3 ontstaat een incidenteel tekort van € 232.000. Het algemeen bestuur heeft op 7 maart 2018 besloten om de financiering van alle coalities uit de gemeentelijke bijdrage te halen, door het vaststellen begrotingswijziging van begrotingswijziging 2018 nr. 3. Om te voorkomen dat de basistaken worden belast met de overhead van Kennispunt Twente, is bij het opstellen van de programmabegroting 2018 de overhead van Kennispunt (€ 231.509) reeds uit de gemeentelijke bijdrage gehaald. Bij de begrotingswijziging 2018 nr. 3. is per abuis wederom de overhead uit de gemeentelijke bijdrage gehaald. Dit heeft er voor gezorgd dat er per saldo te weinig gemeentelijke bijdrage is opgehaald voor de basistaken.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

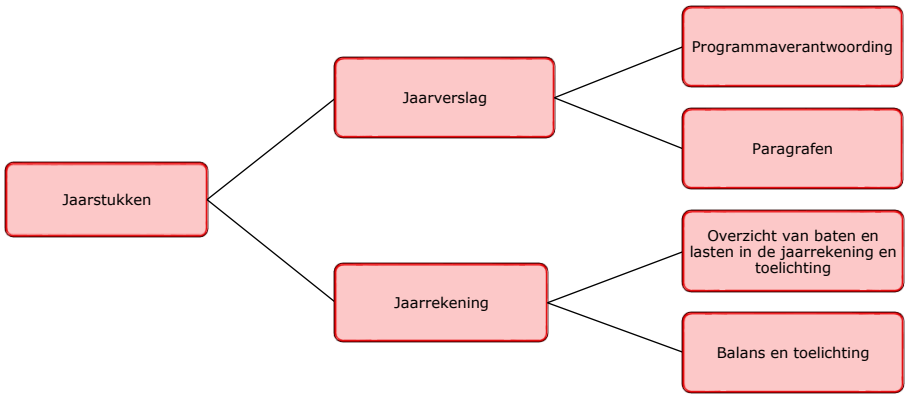
Agenda van Twente positief resultaat van € 4.9 mln.
Dit positief financieringsresultaat is ontstaan doordat de programmalijnen Agenda van Twente aflopend zijn. Met dit resultaat worden in het verleden uit bij Regio Twente beschikbare liquide middelen voorgeschoten subsidieverstrekkingen weer ingelopen. Het resultaat van de Agenda van Twente wordt op de balans gereserveerd om de komende jaren de niet uit de balans blijkende verplichtingen (denk hierbij o.a. aan subsidieafrekeningen) te kunnen betalen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

2. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2018 van Regio Twente. Hierin beschrijven we hoe het afgelopen jaar verlopen is, zowel wat betreft de beleidsuitvoering als de bijbehorende financiële effecten. Met de aanbieding van de jaarstukken leggen het dagelijks bestuur en de bestuurscommissies verantwoording af over het gevoerde beleid en beheer.

De jaarstukken zijn conform de meest recente ontwikkelingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) als volgt onderverdeeld:

Figuur 1 indeling jaarstukken

Conform het hierboven gepresenteerde overzicht bestaan de jaarstukken 2018 uit twee delen:
- het jaarverslag met daarin de programmaverantwoording met de paragrafen; en
- de jaarrekening met daarin het overzicht van baten en lasten en de balans met bijbehorende toelichtingen.

Jaarverslag

Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk beschrijven we per programma de uitgevoerde activiteiten die in 2018 hebben bijgedragen aan de (mate van) realisatie van onze ambities en de ontwikkeling van de bijbehorende indicatoren. In de programmaverantwoording geven we antwoord op de drie W-vragen:

Wat hebben we bereikt?
Hier wordt vermeld in welke mate we geslaagd zijn het gewenste resultaat te bereiken.

Wat hebben we hiervoor gedaan?
Hier zijn de projecten, activiteiten en kernindicatoren vermeld om de ambities te bereiken.

Wat heeft het gekost?
Hier worden de budgettaire effecten vermeld waarin we een onderscheid maken tussen de begrote baten en lasten voor wijziging, -na wijziging en de gerealiseerde baten en lasten.

Om de programmaverantwoording sneller te kunnen scannen werken we met een verkeerslichtrapportage die rechts naast de ambities weergegeven is. Voor het aangeven van de status van kleuren is de volgende richtlijn gehanteerd:
- *Groen*: we hebben gepresteerd (of zelfs beter dan dat) wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- *Oranje*: we hebben gedeeltelijk gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- *Rood*: we hebben **niet** gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.

Voor gedetailleerde informatie over de te bereiken ambities en de voorgenomen activiteiten om deze ambities te bereiken verwijzen wij u naar de programmabegroting 2018.

Paragrafen

In de paragrafen komen de onderwerpen aan de orde die van belang zijn om inzicht te krijgen in de benoemde beleidslijnen zoals opgenomen in de programmabegroting. De focus daarbij is gericht op belangrijke beheersprocessen en het beleid dat daaraan ten grondslag ligt.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

U vindt hier de verantwoording over de volgende beheersmatige onderwerpen:
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaal goederen;
- verbonden partijen;
- bedrijfsvoering;
- financiering; en
- rechtmatigheid.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en toelichting
In dit hoofdstuk zijn diverse financiële overzichten opgenomen met vergelijkende cijfers. Hier presenteren wij in feite op een andere wijze de cijfers die zijn opgenomen in de programmaverantwoording onder het kopje "Wat heeft het gekost?" en enkele aanvullende (verplichte) financiële overzichten.

Balans en toelichting
Het laatste onderdeel gaat in op de financiële positie van Regio Twente aan de hand van de balans.

Majeure wijzigingen en toelichtingen t.o.v. de programmabegroting 2018

Het vernieuwde BBV heeft bepaald, dat gemeenschappelijke regelingen geen afsplitsing mogen maken van een gedeelte van de gemeentelijke bijdragen (baten) van de deelnemers naar het taakveld overhead. Hierdoor verantwoordt Regio Twente conform de programmabegroting 2018 de bijdragen (incl. overhead) van de deelnemers onder de baten bij de taakvelden (niet zijnde overhead). Regio Twente heeft meerdere taakvelden, waardoor de bijdragen van de deelnemers voor overhead op begrotingsbasis zijn verdeeld, op basis van omvang lasten taakveld in de totale lasten.

De overhead binnen Regio Twente is verder uitgesplitst in 'specifieke' overhead (o.a. management en leiding van de afdelingen) en 'generieke' overhead (PIJOFACH Bedrijfsvoering en bestuur). De gemeentelijke bijdrage voor de PIJOFACH activiteiten is in de programmabegroting 2018 verantwoord in zowel de baten en lasten overzichten van de programma's, als in het baten en lasten overzicht van het programma Bestuur & Ondersteuning. Het budgetrecht voor de PIJOFACH activiteiten ligt binnen de kaders van het algemeen bestuur, bij het programma Bestuur & Ondersteuning. Daarom is ervoor gekozen om in de jaarrekening het resultaat te verantwoorden binnen het programma Bestuur & Ondersteuning en niet in de financiële overzichten van de verschillende programma's. Hierdoor wordt het resultaat van de individuele programma's zuiverder en wordt een vergelijk met de voorgaande jaarrekeningen mogelijk. Bovendien is ervoor gekozen om in deze jaarrekening conform het BBV één centraal taakveldenoverzicht op te nemen.

In de programmabegroting 2018 zijn de beleidsambities op het gebied van Bedrijfsvoering uiteengezet in de paragraaf Bedrijfsvoering, maar de bijbehorende baten en lasten zijn zoals hierboven uiteengezet weergegeven in het programma Bestuur en Ondersteuning. Om het resultaat (zowel beleidsinhoudelijk als financieel) beter navolgbaar te maken, is in deze jaarrekening ervoor gekozen om ook beleidsinhoudelijke verantwoording weer te geven in het programma Bestuur en Ondersteuning.

Wij wensen u veel leesplezier!

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

3. Aanwendingsvoorstel

Voorstel
De jaarrekening 2018 van Regio Twente vast te stellen en in te stemmen met het negatieve rekening resultaat. Het rekeningresultaat is als volgt opgebouwd:

Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		€ 3.793.366
Toevoegingen aan reserves	€	1.218.546
Onttrekkingen aan reserves	€	504.479
Per saldo	€	714.067
Gerealiseerd resultaat		€ 4.507.432

Dit resultaat is te verdelen in een resultaat van de reguliere bedrijfsvoering en een resultaat op de uitgaven/inkomsten ten behoeve van het investeringsprogramma Agenda van Twente 2008-2017 (AvT).

Gerealiseerd resultaat	**€**	**4.507.432**
		-
Voorfinanciering van AvT[1]	€	4.897.219
Gerealiseerd resultaat na voorfinanciering AvT	**€-/-**	**389.787**

Het negatieve rekeningresultaat ad € 389.787 over het jaar 2018 als volgt aan te wenden:

1. € 116.807 onttrekken uit de algemene reserve;
2. € 272.980 te verrekenen met de gemeenten.

Vaststelling

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Regio Twente d.d. 10 juli 2019.

Voorzitter, secretaris,

dr. G.O. van Veldhuizen ir. G.H. Tamminga

[1]Conform het besluit van de voormalige Regioraad van 17-02-2010 worden de uitgaven van het investeringsprogramma Agenda van Twente gedekt uit dividend Twence en worden na aftrek van de dividend inkomsten op de balans verantwoord onder het eigen vermogen van Regio Twente.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

4. Regio Twente

Twente is een stedelijke regio waarbinnen het bruist van de creativiteit in een prachtige omgeving. Een regio met een sterke identiteit en een voor Nederland en Europa prachtig technisch profiel. Er is ruimte in Twente voor innovatief ondernemerschap en er liggen volop kansen. Kansen op het gebied van de hightech systemen en materialen en ook voor logistiek en toerisme. Maar, Twente is ook een kwetsbare regio gezien het gemiddeld inkomen en de werkgelegenheid. Beide blijven achter bij het Nederlands gemiddelde. Twente verdient een overheid die zich samen met ondernemers, onderzoekers en onderwijs sterk maakt voor de regio. Een overheid die slim samenwerkt, zodat de dienstverlening aan onze samenleving zo goed mogelijk verloopt. Daar zetten wij vanuit Regio Twente vol op in. Ook in deze dynamische tijd. Er is veel in beweging in onze samenleving, ook binnen Twente en Regio Twente.

Dienstverlenende netwerkorganisatie

Als samenwerkingsverband van en vóór de 14 Twentse gemeenten (verlengd lokaal bestuur) is Regio Twente actief op diverse terreinen: gezondheid (GGD Twente), economie, arbeidsmarktbeleid en innovatie, recreatie en toerisme, duurzaamheid en de belangenbehartiging voor Twente bij het Rijk en de EU. Ze onderhoudt nauwe relaties met de Rijksoverheid in Den Haag, de Provincie Overijssel en met de EU in Brussel. Ook speelt Regio Twente namens en samen met de gemeenten en samen met de Provincie Overijssel, ondernemend Twente en onderwijzend/onderzoekend Twente, een belangrijke rol bij het actief promoten van het merk Twente als vooraanstaande kennisregio, zowel landelijk als in Europa.

In 2018 is besloten Shared Services Netwerk Twente om te bouwen naar uitvoering via Platform Twentse Kracht, IT-platform Twente en zelforganiserende kenniskringen.

Innovatieve regio

Regio Twente levert met haar inzet een bijdrage aan het versterken van Twente als een innovatieve en ondernemende kennisregio. Een duurzame en vitale regio waar ruimte is voor kennisontwikkeling en innovatief ondernemerschap, maar ook een regio waar rust en ruimte is om gezond te leven, te werken en te recreëren. Deze bijdrage komt grotendeels tot stand op basis van de programma's 'Agenda van Twente' / 'Innovatiesprong Twente', beide in samenwerking met de Provincie Overijssel, de Ontwikkelagenda Netwerkstad en de 'Regionale Samenwerkingsagenda.

Twentse samenwerking

Door belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen - de economische crisis, bezuinigingen bij overheden, de decentralisatie van taken naar gemeenten en demografische veranderingen - groeit de behoefte aan samenwerking in Twente, zowel bij de gemeenten als andere maatschappelijke organisaties. Regio Twente is een belangrijke aanjager van het verder versterken van de samenwerking in de regio, niet alleen tussen de 14 gemeenten, maar ook tussen en met andere maatschappelijke sectoren.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Jaarverslag

5. Programmaverantwoording

5.1 Domein Gezondheid

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in	**Bestuurscommissie Publieke Gezondheid**
Domein directeur	**S. Dinsbach**

Inleiding

2018 was het derde jaar waarin de ambities van de GGD gebaseerd zijn op de Bestuursagenda 2016-2019. De focus in deze bestuursagenda ligt op: *"gezonde levensjaren voor burgers in Twente in alle fasen van een mensenleven"*.

De prioriteit ligt bij een gezonde start en het terugdringen van verschillen in gezondheid die te herleiden zijn tot sociaaleconomische factoren.
Hierbij realiseren wij ons dat de uitvoeringspraktijk van de GGD voor het merendeel bestaat uit vastomlijnde taken en werkwijzen, gebaseerd op de Wet publieke gezondheid (Wpg) die een afwijkende invulling niet toelaat.

Uiteraard zijn accentverschillen en/of een doelgroepenbeleid mogelijk. En daar waar wenselijk, in het kader van de bestuursagenda, zijn deze accenten ook aangebracht. De going concern taken hebben betrekking op bijvoorbeeld de contactmomenten van de JGZ, het Rijksvaccinatieprogramma, de dienstverlening bij infectieziekte meldingen, maar ook de grootschalige onderzoeken naar de gezondheidssituatie van jeugd en ouderen. In deze uitvoeringspraktijk realiseren wij op jaarbasis zo'n 200.000 face-to-face contacten met Twentse inwoners.

Bij het accent in onze werkzaamheden op een gezonde start en de sociaaleconomische factoren, zijn we in ons werken steeds meer uit gegaan van een vernieuwd begrip van gezondheid. Centraal staat het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. Dit wordt aangeduid onder de noemer *Positieve gezondheid*.

De uitkomsten van de 'Volwassenen- en ouderenmonitor' (2016) en de 'Kindermonitor' (2017) zijn bemoedigend voor wat betreft de ambities die zijn gesteld. Tegelijkertijd moeten wij constateren dat de situatie in Twente ten opzichte van Nederland nog steeds een achterstand kent.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Programma Gezondheid

Bevorderen, bewaken en beschermen van de gezondheid in Twente

Status

1. ***Minimaal net zo lang gezond leven als het landelijk gemiddelde.***
2. ***In Twente heeft iedereen gelijke kansen op gezondheid.***
3. ***Ouderen zijn in de gelegenheid om gezond oud te worden.***
4. ***De Twentse jeugd is in staat om een gezond leven te leiden.***
5. ***Nieuwe ontwikkelingen en bedreigingen worden tijdig gesignaleerd en aangepakt.***
6. ***Risicogroepen krijgen specifieke aandacht, zodat hun gezondheid kan verbeteren.***
7. ***Infectieziekten en andere bedreigingen uit de omgeving worden voorkomen en gereduceerd.***

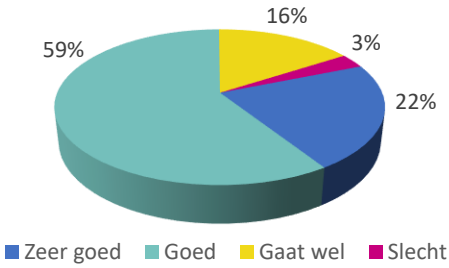
Wat hebben we bereikt?

In lijn met wat we hebben gemeld bij de Berap 2018 in oktober, moeten we nog steeds een achterstand constateren voor wat betreft de genoemde ambities met betrekking tot het bevorderen en bewaken van de gezondheid van onze Twentse burgers. Ook constateren we bijvoorbeeld nog steeds verschillen in gezondheid bij een verschillend niveau van de sociaaleconomische achtergrond.
Dit alles is enerzijds uiteraard een spijtige constatering, maar anderzijds volstrekt verklaarbaar. Blijvende maatschappelijke (gezondheids-)effecten zijn pas over langere tijd zichtbaar en worden veroorzaakt door inspanningen op meerdere terreinen en de inzet van meerdere partijen. Uit langjarige monitoring zal blijken in welke mate het lukt deze ambities te realiseren.

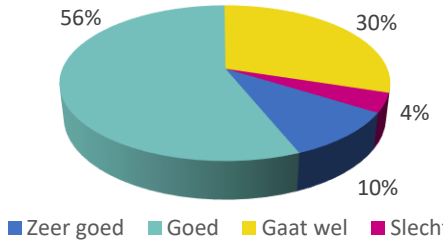
Op basis van deze notie heeft de bestuurscommissie PG opdracht verstrekt om een langjarig beleidskader (tot 2030) uit te werken. Dit kader wordt in het voorjaar 2019 aan de Bestuurscommissie ter besluitvorming voorgelegd. Dit moet in 2019 leiden tot de formulering van een nieuwe bestuursagenda met concrete ambities verdeeld over de verschillende jaarschijven, waardoor ook een realistische monitoring kan plaatsvinden.

De gezondheid zoals die ervaren wordt, kan een indicator zijn voor de mate van de mogelijkheden die mensen hebben om te kunnen participeren, beschikbaar te zijn voor werk of andere vormen van (sociale) participatie, zoals het doen van vrijwilligerswerk en/of mantelzorg-(ondersteuning). Zo kan ook de rapportage van ouders over hun inschatting van de gezondheid van hun kind(-eren) een indicatie geven van toekomstige schooluitval en/of het eventuele beroep op voorzieningen.
De uitkomsten van de volwassenen- en ouderenmonitor (2016) en de Kindermonitor (2017) leveren hiervoor aanknopingspunten.

Ervaren gezondheid
De meeste mensen voelen zich gezond, ondanks ziekten of handicaps. Met het toenemen van de leeftijd neemt de als goed ervaren gezondheid wel af en neemt de kans op ziekten en beperkingen toe. Driekwart van de Twentenaren vindt de eigen leefstijl (zeer) gezond.

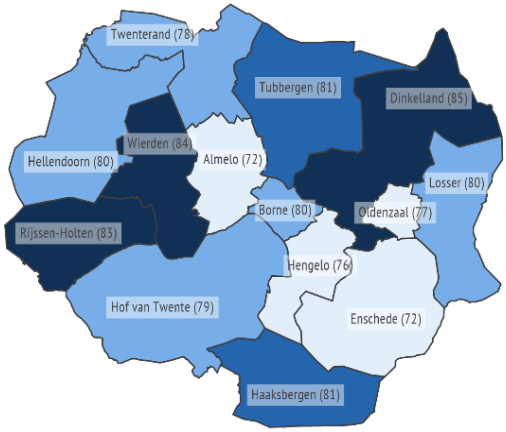

Figuur 1.1 Ervaren gezondheid volwassenen

Figuur 1.2 Ervaren gezondheid ouderen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Figuur 2 door ouders beoordeelde algemene gezondheid van hun kinderen in procenten

In 2017 is de kindmonitor uitgevoerd. In figuur 2 zijn resultaten uit het onderzoek weergegeven. In figuur 2 is de beoordeelde algemene gezondheid van kinderen per gemeente inzichtelijk gemaakt. Hierbij is de beoordeling van de algemene en psychische gezondheid van de kinderen in 2017 gelijk aan 2013. In een aantal opzichten is het leven voor Twentse kinderen in de laatste vier jaar prettiger geworden. Er wordt minder gepest, minder gezinnen hebben moeite met rondkomen en minder kinderen hebben last van de sigarettenrook van hun ouders.
Verbeteringen in het gezondheidsgedrag van kinderen zijn vaak te relateren aan gedrags- en attitudeveranderingen bij de ouders. Hier kunnen bijvoorbeeld genoemd worden het rook- en drinkgedrag, het eten van fruit en groente, voorlezen, sporten, enz.

Daarnaast zijn helaas op dit terrein nog vaak verschillen te constateren tussen lage en hoge SES, waarbij het causale verschil niet altijd in één richting werkt. Zo wordt alcoholgebruik door kinderen in gezinnen met een hoger opleidingsniveau coulanter gehanteerd. Dit pleit er dan ook voor om in het kader van gezondheidsbevordering ook nadrukkelijker álle generaties aan te spreken.

Voor de meest recente gegevens rondom de gezondheid van de Twentse bevolking verwijzen wij naar de rapportages van de GGD rondom de grootschalige onderzoeken: de Twentse gezondheidsmonitor volwassen en ouderen 2016, E-MOVO 2015 en de Kindermonitor Twente 2017.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Gezonde start
Een gezonde start kent veel facetten. Niet alleen de eerste stappen die een kind doormaakt in het leven, maar ook elke vervolgfase verdient zijn eigen gezonde start. Gezondheid levert bijvoorbeeld een bijdrage aan het goed doorlopen van de schoolloopbaan en het daarmee verkrijgen van een startkwalificatie.
De inspanning van GGD Twente is gericht op het faciliteren van een gezonde start van de jeugdigen, vanaf het prille begin tot jong volwassene. Dat geldt ook voor nieuwkomers in Twente of als de jongere via een vluchtelingenstatus in de Twentse samenleving wordt opgenomen.
Om dat te faciliteren zijn pilots gehouden rondom modernisering en flexibilisering van de dienstverlening van de jeugdgezondheidszorg. Hierbij is ook gekeken naar taakherschikking tussen de verschillende disciplines.
Tezamen met GGD Hollands Noorden en GGD regio Utrecht hebben we een start gemaakt met de bouw van een nieuw digitaal dossier voor de jeugdgezondheidszorg. Invoering hiervan is voorzien voor 2019.
Om de continuïteit van het Rijksvaccinatieprogramma na de decentralisatie met ingang van 2019 te borgen, zijn afspraken gemaakt met gemeenten.
In het najaar zijn op diverse locaties in Twente extra vaccinatierondes in het kader van de landelijke Meningokokkencampagne uitgevoerd.
Recent inzicht in de gezondheidssituatie van de Twentse jeugd is verkregen door de regionale resultaten van de Kindermonitor 2017 en de daaropvolgende gemeentelijke rapportages. Inmiddels zijn er voorbereidingen getroffen voor het E-MOVO-onderzoek dat is voorzien voor 2019.
Zorginhoudelijk is, naast de uitvoering van alle reguliere contactmomenten met kinderen, in het kader van de landelijke JGZ Preventieagenda, aandacht geschonken aan de pijlers Ouderschap en Hechting en Kindermishandeling. Daartoe zijn trainingen ontwikkeld die zowel voor eigen medewerkers als zorgpartners zijn uitgevoerd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Met het inspecteren van kinderopvanglocaties wordt een omgeving gegarandeerd waarin kinderen veilig en hygiënische kunnen verblijven. Het aantal gastouders loopt terug. Daar staat tegenover dat er veel nieuwe kinderdagverblijven en buitenschoolse opvanglocaties bij komen.
Bij 'seksuele gezondheid' zien we eveneens een toename van het aantal consulten en verrichtingen en het aantal gevonden SOA's.

Sociaal Economische Gezondheidsverschillen (SEGV)
De inzet op terugdringing van de sociaal economische gezondheidsverschillen beperkt zich tot het organiseren en faciliteren van afstemmingsmogelijkheden voor gemeenten, in het kader van de verschillende gemeentelijke initiatieven. Daarnaast informeren wij de gemeenten over relevante ontwikkelingen op rijksniveau en elders in het land. Samen met Pharos, het expertise centrum SEGV, zijn de 8 GIDS gemeenten in Twente bezocht. Doel is om gezamenlijk te bekijken op welke wijze de GIDS middelen in de komende jaren adequaat ingezet kunnen worden en welke ondersteuning daarbij gewenst wordt door gemeenten. De verscheidenheid in uitvoering en besteding van de GIDS gelden is groot. Soms ontbreekt het aan plannen en blijft het geld niet besteed. Het is niet aantoonbaar dat de vanuit de GIDS gelden gedane inspanningen geleid hebben tot een effect op de Sociaal economische Gezondheidsverschillen.
De Academische Werkplaats Jeugd Twente focust op onderzoeksactiviteiten rondom 'Versterking van zorg voor kinderen in armoede'. In samenwerking met gezinnen die daadwerkelijk leven in armoede (ervaringsdeskundigen) is een programma ontwikkeld voor gezinnen in armoede: Gezonde kinderen in krappe tijden. Het programma heeft als doel zowel de gezondheid van kinderen die opgroeien in armoede te vergroten en de gezondheid van hun ouders te verbeteren. Een verbeterde gezondheid van de ouders zorgt voor een betere gezondheid van de kinderen.
In dit kader willen we nog noemen de forse stijging van meldingen van woningvervuiling vanuit de wijkteams van gemeenten van 74 naar 113. Hierbij gaat het vaak om eenzame ouderen, mensen met schulden, verzameldrang, maar ook opvallend veel woningvervuilingen waarbij sprake is van ongedierte.

Vitale coalities
Gezondheid van individuele burgers wordt medebepaald door factoren die vallen onder de werkingssfeer van andere gemeentelijke beleidsterreinen dan publieke gezondheid. Daarnaast zijn er ook maatschappelijke organisaties die met hun activiteiten deze factoren kunnen beïnvloeden. Willen interventies aan effectiviteit winnen, is samen optrekken zeer gewenst. Vandaar dat dit gedachtegoed van Vitale coalities een prominente plaats inneemt als middel om te komen tot meer gezonde levensjaren voor Twentse burgers.
In 2018 heeft GGD Twente met name ingezet op de verbinding van gezondheid en de leefomgeving. Met gemeenten en provincie wordt gezocht naar een effectieve inbedding van gezondheid in de omgevingswet. Ook de verbinding gezondheid en werk heeft aandacht gekregen. Zo is ondermeer het GGD panel ingezet om een beeld te krijgen in wat werkgevers en werknemers van belang vinden als het gaat om een gezonde en duurzame inzetbaarheid. De BC PG is in 2018 het regionaal bestuurlijk gremium geworden voor de aanpak personen met verward gedrag. Er is een coalitie ontstaan tussen gemeenten, politie, GGD,VRT, GGZ en ambulancedienst.

Positieve gezondheid
Het bevorderen van 'positieve gezondheid' is een belangrijke pijler om de uiteindelijke doelstelling 'zoveel mogelijk gezonde levensjaren voor de burgers in Twente' te bewerkstelligen. De uitvoering van het Positieve gezondheid Actieplan 2016-2019 ligt op schema.
Het netwerk Twente Gezond heeft ongeveer 40 partners en kent een aantal geïnteresseerde organisaties. Er zijn 3 netwerkbijeenkomsten georganiseerd. Tijdens de week van de publieke gezondheid hebben een aantal partners, waaronder GGD Twente, een werkatelier 'werken en gezondheid' georganiseerd.
Samen met vier andere GGD'en nemen we deel aan de koplopertafel Publieke Gezondheid van het Institute for Positive Health. Er zijn stappen gezet in de zoektocht naar de werkzame elementen in de collectieve toepassing van positieve gezondheid.
Het GGD panel is bevraagd op de indicatoren van positieve gezondheid. Een vingeroefening voor het bredere meenemen van positieve gezondheid in de gezondheidsmonitors. De factsheet is te vinden op www.detwentsegezondheidverkenning.nl.

Voor meer informatie over prestaties en activiteiten van de GGD verwijzen wij u naar de website GGD Twente.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Wat heeft het gekost?

Gezondheid Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	7.400.840	6.508.973	6.508.973
Lasten	22.837.882	22.021.925	22.021.925
Saldo excl. mutaties reserves	**15.437.042-**	**15.512.953-**	**15.512.953-**
Gemeentelijke bijdrage	15.512.953	15.512.953	15.512.953
Mutaties reserves	-	-	-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	75.910	-	-
Mutatie reserve (egaliseren resultaat)	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**75.910**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.2 Domein Leefomgeving

Domein directeur	ir. G.H. Tamminga

Inleiding

Leefomgeving is in onze organisatie het domein voor de programma's Sociaal economische structuurversterking, Belangenbehartiging en Recreatieve voorzieningen. In domein Leefomgeving zetten we samen de schouders onder het versterken van de sociaaleconomische structuur van Twente.

5.2.1 Programma Sociaal Economisch sterk Twente

Samenvatting

De Twentse gemeenten stonden in 2018 samen voor de opgave om een optimaal vestigings- en ondernemingsklimaat te realiseren en nieuwe initiatieven mogelijk te maken zodat de regio aantrekkelijk is en blijft voor bedrijven, bezoekers, ondernemers, studenten en natuurlijk hun inwoners.

Samen hebben de gemeenten meer slagkracht, kennis, massa, invloed en netwerk. Door samen te werken zijn concrete voordelen gerealiseerd in kostenbesparing, kwaliteit en de vermindering van kwetsbaarheid. Samenwerking van de 14 gemeenten op het gebied van sociaaleconomische structuurversterking is één van de te behartigen belangen van Regio Twente. Binnen de organisatie van Regio Twente, geeft team Economie hier concreet vorm aan.

In de eerste helft van 2018 is ingezet op de afhandeling van het investeringsprogramma Agenda van Twente. We hebben ook ingezet op het opstarten van de nieuwe Agenda voor Twente en het verbinden van de nieuwe investeringsagenda aan onze taken. Daarnaast faciliteerden we als Team economie in 2018 de samenwerking op het gebied van arbeidsmarkt, belangenbehartiging & lobby, bereikbaarheid & logistiek en vrijetijdseconomie. Ook voor de samenwerking op duurzaamheid en afval worden afspraken omtrent de inzet van Regio Twente gemaakt. Ook voor de gezamenlijke acquisitie is in 2018 een beroep gedaan op inzet vanuit Regio Twente. Tegelijkertijd volgden we de economische ontwikkelingen en hielden we het vizier open voor andere onderwerpen waarbij de Twentse gemeenten samen sterker staan dan alleen. In dit kader hebben we vanuit team Economie de totstandkoming van de Regio Deal 'Groen Technologisch Topcluster' voor Twente gefaciliteerd. Het Rijk heeft op basis hiervan toegezegd 30 miljoen euro te willen investeren in Twente. De uitwerking hiervan volgt in 2019. Daarnaast hebben we actief meegewerkt aan de Omgevingsagenda Oost. We hebben deelgenomen aan de Pilot Omgevingsagenda Oost en gezorgd dat de gezamenlijke opgaven van Rijk en regio op de agenda staan van de Omgevingsagenda.

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in Programmamanager	Bestuurscommissie Agenda van Twente drs. S.L. van der Steen

Werkzaamheden

Innovatie

1. *Afhandeling investeringsprogramma Agenda van Twente* **Status**

Wat hebben we bereikt?

- Door inzet van onze fondsen, het Innovatiefonds Twente en het MKB-fonds Vouchers en kredieten en subsidies vanuit de Agenda van Twente 2008-2017, hebben we bijgedragen aan de ontwikkeling en stimulering van Twente als innovatieve Kennisregio met speerpunt High Tech Systems en Materialen.
- De Bestuurscommissie Agenda van Twente heeft ingestemd met:
  - Storting van de laatste tranche (nog van 2017) van € 2 miljoen in het Innovatiefonds Twente.
  - Afwijking van de investeringsinstructie van het Innovatiefonds Twente, waarmee een investering van € 2,5 miljoen mogelijk werd in Lithium Werks, voor de oprichting van een grote R&D campus op Technology Base Twente, waarmee mogelijk nieuwe arbeidsplaatsen kunnen worden gecreëerd. NB: begin januari 2019 werd duidelijk dat de plannen rondom de campus getemporiseerd worden.
  - Novel-T opdracht te geven het MKB fonds vouchers en kredieten te verduurzamen door de nog beschikbare € 500.000,- in te zetten voor het verhogen van effectiviteit van de bestaande kredieten
  - Novel-T opdracht gegeven om initiatief te nemen een Proof of Concept fonds uit te werken met een omvang van minimaal € 10 miljoen en hiervoor vanuit de Agenda van Twente € 1,4 miljoen beschikbaar te stellen.
  - Het vaststellen en afronden van 17 subsidietrajecten vanuit de Agenda van Twente.
  - Het verlenen van 1 aanvullende subsidie (aan Novel-T).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

- Het opmaken van de balans van de Agenda van Twente en het advies aan het AB om het positieve saldo vanuit de Agenda te bestemmen voor de Regio Deal.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Aansturing van en afstemming met de programmaleiders / uitvoerders in de programmalijnen;
- Monitoring op de resultaten in de programmalijnen en bijsturen waar nodig;
- Initiëren, organiseren, faciliteren van inhoudelijke besprekingen over de programmalijnen in de diverse ambtelijke en bestuurlijke overleggen van Regio Twente;
- Aandeelhoudersvergaderingen, bestuursvergaderingen, foundersoverleggen en stuurgroepen voorbereiden (inclusief inhoudelijke inbreng) dan wel organiseren;
- Beheren van de al eerder uitgegeven vouchers en kredieten vanuit ons MKB-fonds vouchers en kredieten
- Begeleiden van subsidietrajecten vanuit de Innovatiesprong vanuit de oude Agenda van Twente voor Twentebranding, Novel-T, MarketingOost en een aantal onderdelen van de Human Capital Agenda.

Met welke verbonden partijen hebben wij het samen gedaan?

Twence Holding B.V.
In 2018 ontvingen we de laatste jaarlijkse winstuitkering van 8 miljoen euro van Twence Holding B.V. Deze winstuitkering werd vervolgens geïnvesteerd in (de afrekening en vaststelling van) de laatste nog lopende projecten van de huidige Agenda van Twente, de investeringsagenda van de 14 Twentse gemeenten die van 2008-2017 heeft gelopen.

OostNL
Ook in 2018 was OostNL een actieve partner voor Regio Twente als fondsbeheerder van het Innovatiefonds Twente. Regio Twente is aandeelhouder in OostNL en levert samen met de UT gezamenlijk een commissaris in de Raad van Commissarissen. Eind 2018 is de zittende commissaris gestopt, de opvolging zal in 2019 geregeld worden.

Innovatiefonds Twente B.V.
Een van de programmaonderdelen van het investeringsprogramma Innovatiesprong Twente is het beheren van een fonds ter stimulering van innovatieve investeringen in Twente. Het Innovatiefonds Twente richt zich op de financiering van innovatieve Twentse MKB-bedrijven. Het Innovatiefonds Twente is 100% eigendom van Regio Twente en daarmee is Regio Twente enige aandeelhouder van het fonds. OostNL is fondsbeheerder die hiervoor een beheervergoeding ontvangt.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Evaluatie Innovatiesprong	1	Uitgevoerd
2.	Aantal afgesloten vouchers en kredieten en aflossing lening	Geen nieuwe kredieten en vouchers en € 450.000 afgelost	Geen nieuwe kredieten verstrekt en 1 krediet afgelost van € 150.000

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Verantwoordelijkheid van	**College van B&W van Enschede als centrumgemeente**
Besluitvorming in	**Colleges van B&W op advies van Portefeuillehoudersoverleg Arbeidsmarkt**
Programmamanager	**drs. S. van der Steen**

Werkzaamheden

Arbeidsmarkt/Human Capital Agenda

Status

2. Een betere en meer flexibel werkende arbeidsmarkt, waarbij we de regionale arbeidsmarktpartijen (gemeenten, UWV, werkgevers en beroepsonderwijs) stimuleren in samenwerking aan regionale oplossingen voor vraag- en/of aanbod-tekorten en overschotten.

Wat hebben we bereikt?

We hebben gemeenten gefaciliteerd en ondersteund bij hun onderlinge samenwerking en gewerkt aan uitbreiding van de afstemming met andere arbeidsmarktpartners, waaronder vertegenwoordigende organisaties in Twente Board en Werkbedrijf. We hebben bijgedragen aan de 'Agenda voor Twente' met een aantal arbeidsmarktonderwerpen. We hebben verbinding gemaakt met de 'Regio Deal' en beleidsterreinen innovatie, zorg, techniek en logistiek. We hebben de arbeidsmarkt informatievoorziening vernieuwd en verder geprofessionaliseerd. Tenslotte hebben we het management van Werkplein Twente ondersteund in de verdere ontwikkeling van Werkplein Twente.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Samen met gemeente en arbeidsmarktpartijen afspraken gemaakt;
- Ruim 25 ambtelijke en bestuurlijke overleggen op het terrein van arbeidsmarkt en arbeidsmarktsamenwerking zijn ondersteund, daarnaast nog diverse werk- en stuurgroepen;
- Twee werkconferenties georganiseerd samen met regionale en landelijke samenwerkingspartners; uitwerking 'Twentse belofte' ('uitgevallen maar niet buiten spel') en 'arbeidsmarkt informatie en trends';
- Regionale arbeidsmarkt projecten en -programma's zijn opgenomen in Agenda voor Twente en in de Regio Deal;
- Bestaande regionale projecten (Jongeren offensief, leerwerkloket Twente, statushouders project, Direct 2 Job, week van de logistiek, zijn verbonden met de regionale samenwerkingsorganisatie Werkplein Twente;
- Diverse projectvoorstellen zijn ondersteund bij planvorming en uitvoering. Enkele voorbeelden zijn 'Twents Fonds voor Vakmanschap', 'Twentse Zorgacademie', ontwikkeling 'Grens info punten' en 'Praktijk Centrum Procestechniek Twente';
- Voor 'Techniekpact Twente' is inhoudelijk en strategisch geadviseerd, en is ook in 2018 de rol van betaalkantoor door Regio Twente uitgevoerd;
- Er is multi-financiering gezocht en gevonden voor projecten en losse arbeidsmarktactiviteiten;
- Er zijn meerdere adviezen gegeven aan gemeenten en samenwerkingsorganisaties; aan beleidsmedewerkers gemeenten en bestuurders zijn diverse factsheets verstrekt waarin duiding en trends arbeidsmarkt benoemd zijn.
- Faciliteren van beschikbaar stellen van arbeidsmarktinformatie voor bestuur, beleid en uitvoeringsorganisaties via cijfers, duiding en benoeming van ontwikkelingen via de Arbeidsmarkt monitor Twente

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Uitgave van arbeidsmarktmonitor	4 x document publicatie, 12x tabellen publicatie	4x 12x
2.	Het afsluiten van prestatieovereenkomsten	4 x jaar beschikking	4x
3.	Regionale werkloosheid, met bijzondere aandacht voor jeugdwerkloosheid.	18.000 (jeugd tot 25jr: 5.500)	17.000; Jeugd: laatst bekend: 5.000 in 2017
4.	Geactualiseerde arbeidsmarktplan 'Twents arbeidsmarkt Perspectief 2020' (TWAM 2020)	1x Nieuwe TWAM versie 2017	1 x marktbewerkingsplan Werkplein Twente
5.	Begeleide bijeenkomsten van PHA e.a. andere arbeidsmarkt overleggen	6x PHA, 6x AOA	6x PHA, 6x AOA, 25x andere overleggen, 2x werkconferenties

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

		Min. 20 ander begeleide overleggen	

Verantwoordelijkheid van Besluitvorming in Programmamanager	**Dagelijks bestuur Portefeuillehoudersoverleg Vrijetijdseconomie drs. S. van der Steen**

Werkzaamheden

Vrijetijdseconomie

3. Een goed georganiseerde en goed functionerende toeristische sector, die bijdraagt aan het borgen van een vitale high tech regio (door middel van meer bezoekers, bestedingen en banen en een groter marktaandeel van het binnenlands toerisme.

Status

Wat hebben we bereikt?

We hebben verder ingezet op het continueren van de vermarkting van het toeristisch product en hard gewerkt aan een nieuwe versie van het uitvoeringsprogramma vrije tijd Twente. De nieuwe governance is optimaal benut om het toeristisch merk Twente verder, via Twente Marketing, te laden. Twente Marketing heeft dit jaar geïnvesteerd in het behalen van online kritische massa zodat het bereik weer voldoende groot is, zodat zij ook daadwerkelijk impact kan hebben met haar online marketingcommunicatie activiteiten. Partijen (ondernemers, TTI / VVV's, gemeenten, Twente Marketing etc.) weten elkaar makkelijker te vinden, hetgeen de ketensamenwerking bevordert. Twente Marketing heeft haar doelstellingen behaald en diverse mijlpalen gerealiseerd. De bestedingen, de overnachtingen en de werkgelegenheid laten opnieuw mooie groeicijfers zien.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Adviseren en deelnemen Gastvrij Twente
2. Adviseren en deelnemen Gastvrij Overijssel.
3. Onderhouden van de relatie met MarketingOost, inclusief afstemming directie en merkleider.
4. Subsidie beoordelen en verstrekken aan MarketingOost, inclusief het opstellen van de jaarlijkse subsidiebeschikking met DB-besluit en subsidievoorwaarden en het bespreken van de voortgangsrapportage.
5. Regie voeren op het beleidsterrein vrijetijdseconomie richting stakeholders, toekomstverkenning is uitgevoerd.
6. Voorbereiden, faciliteren, adviseren en deelnemen bestuurlijk, ambtelijk en portefeuille-overleg en uitvoering geven aan voorgenomen acties.
7. Gestart met opstellen van een Uitvoeringsprogramma VTE 2018-2022.
8. Input geleverd aan Omgevingsagenda Oost.
9. Input geleverd aan Euregio Visie 2030 om grensoverschrijdende toerismesamenwerking te continueren.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Arbeidsplaatsen VTE	18.500	19.243
2.	Toeristische bestedingen in Twente	€ 142 mln.	€ 182,3 mln. Incl. Sallandse Heuvelrug
3.	Overnachtingen in Twente	3,3 mln.	3,4 mln.
4.	Spontane naamsbekendheid Twente	22%	22%
5.	Geholpen naamsbekendheid Twente	87%	88%

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Verantwoordelijkheid van	**Dagelijks bestuur**
Besluitvorming in	**Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit en Economische zaken**
Programmamanager	**drs. S. van der Steen**

Werkzaamheden

Logistiek en bereikbaarheid

Status

4. *Oplossen van de logistieke en infrastructurele knelpunten ten behoeve van regionaal economische structuurversterking, optimale bereikbaarheid en een concurrerend investerings- en vestigingsklimaat in Twente. Sturing op logistieke structuurversterking via actieve samenwerking met stakeholders binnen Twente. Profilering van Twente als logistieke regio.*

Wat hebben we bereikt?

In 2018 is weer een stevige lobby gevoerd op onze Bereikbaarheidsagenda. Hiermee hebben we veel bereikt: we hebben erkenning gekregen voor onze wensen en eisen, en middelen toegezegd gekregen en studies opgestart om knelpunten aan te pakken. Na de Gemeenteraadsverkiezingen zijn met de nieuwe portefeuillehouders Verkeer & Vervoer en de Provincie nieuwe afspraken gemaakt over de uitvoering van de Bereikbaarheidsagenda en het trekkerschap op deeldossiers. Sinds dit jaar hebben we ook een trekker aangewezen voor het dossier Slimme en duurzame mobiliteit.

We hebben actief deelgenomen aan de Pilot Omgevingsagenda Oost. De gezamenlijke opgaven van Rijk en regio staan op de agenda van de Omgevingsagenda. Ook hebben we een propositie gemaakt voor Twente als perspectiefgebied voor de NOVI en ambtelijk aangeboden aan BZK.

Ten aanzien van de fysieke infrastructuur is ook veel bereikt. Zo is de N-18 in mei geopend en is weer een deel van de F-35 gereed. We hebben een Europese subsidie uit de CEF middelen gekregen voor de verruiming van de Twentekanalen. Via de lobby op onze spoorverbindingen is de Amsterdam-Berlijn lijn een nationaal gespreksthema geworden en zijn toezeggingen voor verbeteringen op de lijn gedaan. Ook is gestart met gesprekken en onderzoeken voor verbetering van de Zwolle-Münster verbinding.

Deelname in Port of Logistic Overijssel. Gezamenlijk met de twee andere 'ports' in Overijssel hebben we Port of Twente gepresenteerd op de Break Bulk Beurs te Bremen. Deze gezamenlijke profilering was een generale repetitie voor de grote logistieke beurs in München in 2019. Deze generale is succesvol gebleken en heeft daarnaast ook nog een aantal directe leads opgeleverd voor Twente.

Daarnaast is in 2018 afgesproken dat we ons gezamenlijk profileren als Twente, Logistieke Hotspot. De vereniging Port of Twente, het gemeenschappelijke havenbedrijf en Business Park XL profileren zich vanaf halverwege 2018 gezamenlijk onder de naam Port Of Twente.

Een belangrijk aandachtspunt voor logistiek is de arbeidsmarkt. Hiervoor onder andere meegewerkt aan de Week van de Logistiek en het project Huis van de Logistiek. Dit om de arbeidsmarkt op orde te houden, om ons aantrekkelijke vestigingsklimaat te behouden voor Twente als Logistieke Hotspot.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Initiëren, financieel bijdragen en deelname aan diverse onderzoeken naar bereikbaarheidsknelpunten zoals verkort MIRT onderzoek Azelo-Buren (Ministerie), gevolgen voor wegennet Twente op invoering Maut in Duitsland (Regio), Bereikbaarheid via de lucht Euregio (Interregstudie).
- Uitvoeren krachtige lobby (inter)nationaal op verbeteren van onze bereikbaarheid, ondersteund met nieuw lobbymateriaal.
- Onze bereikbaarheidswensen ingebracht in strategische beleidsdocumenten van hogere overheden zoals Omgevingsagenda Oost en besproken met de buurregio's.
- Deelname aan de pilot Omgevingsagenda Oost (opvolger van de Gebiedsagenda Oost 2013): Deelname namens Twente aan de landelijke pilot Omgevingsagenda Oost. De pilot is uitgevoerd in opdracht van provincies Overijssel en Gelderland, Ministerie van BZK en de Unie van Waterschappen. Deelname hield in: coördinatie van de Twentse input, deelnemen aan werkbijeenkomsten op zowel Overijsselse schaal, als op de schaal van Oost Nederland. Twente presenteren op deze bijeenkomsten en Twente vertegenwoordigen. Intern afstemmen en beleidsinhoud ophalen, gesprekstafels organiseren om draagvlak te organiseren en input van de 4 O's op te halen.
- Lidmaatschap en actieve deelname aan het Europese netwerk Polis en Eurocities (Mobility) ter voorbereiding van deelname aan nieuwe projecten en verkrijgen van subsidies.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

- Initiëren van breed overleg, slimme en duurzame mobiliteit ter voorbereiding van een regionaal Sustainable Mobility Plan (SUMP).
- Deelname aan tafelgesprekken Agenda voor Twente Vestigingsklimaat & Bereikbaarheid.
- Deelname POLO
- Aanwezig geweest en geprofileerd op de Break Bulk Beurs te Bremen als Port of Twente samen met POLO
- Deelname overleg gezamenlijke havenbedrijf Twente
- Meegewerkt aan de week van de logistiek om de arbeidsmarkt op orde te krijgen voor de logistiek
- Meegewerkt / adviseur stuurgroep project Huis van de Logistiek

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Aantal overleggen Kernteam Strategische Logistieke Alliantie	5	5
6.	Aantal overleggen Taskforce Logistiek	4	-
7.	Deelname PHO Mobiliteit	6	5
8.	Deelname AO Mobiliteit	6	10
9.	Bestedingsvoorstel middelen Verkeer en Vervoer 2019	1	1
10.	Gezamenlijke acquisitieaanpak logistiek	1	1

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.2.2 Belangenbehartiging

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in	Dagelijks bestuur
Programmamanager	ir. G.H. Tamminga

Inleiding

Twente heeft in 2018 op veel fronten lobbysuccessen geboekt. Kamerleden kwamen veelvuldig op werkbezoek in Twente ('Twente als modelregio') en er werden samenwerkingsagenda's met partners aan de andere kant van de grens in Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen opgetekend. Ook speelde Twente een actieve rol in Europese netwerken én stond de regio in de schijnwerpers op internationale podia. Prestaties die vooral ook zijn gebaseerd op de kracht van samenwerken en niet zonder de inzet van velen konden worden bereikt.

Werkzaamheden

Verstevigen van de gezamenlijke lobby in Oost-Nederlands verband, zowel in Den Haag als Brussel, zorgdragen voor een goede positionering van de Twentse belangen in Den Haag en Brussel, versterken van de grensoverschrijdende samenwerking met de Duitse buurregio's Niedersachsen en Nordrhein Westfalen. Benutten van mogelijkheden binnen Europese programma's met deelname van Twentse partijen in projecten.

Status

Wat hebben we bereikt?

Verdere prioritering in de Twentse lobby, waarmee op een beperkt aantal dossiers een meer offensieve lobby kon worden gevoerd.

Meer inzicht en afstemming in de lobby door verbeterd strategisch relatiemanagement.

Op verschillende lobbydossiers zijn resultaten behaald, de resultaten van de lobby zijn opgenomen in het jaarverslag lobby Twente 2018, in het bijzonder de Regio Deal Twente.

De lobby van Twente in politiek Den Haag heeft ook in 2018 geresulteerd in Kamervragen, moties en werkbezoeken van Kamerleden en bewindspersonen aan Twente ('Twente als modelregio') en een groeiende zichtbaarheid van Twentse bestuurders in Den Haag.

Kennisdeling met andere Europese regio's is geïntensiveerd. Twente speelde een actieve rol in Europese netwerken én stond in de schijnwerpers op internationale podia. Via deze netwerken zijn we in staat kennis en ervaring uit te wisselen, vinden we partners voor projecten en bundelen we onze krachten om richting de EU invloed uit te oefenen.

De monitoring op EU-fondsen laat zien dat in Twente Europese middelen goed worden ingezet ter ondersteuning van Twentse initiatieven. De stand van de behaalde Europese subsidies per 1/7/2018 was 197 miljoen euro.

In 2018 hebben we net als in 2017 sterk geïnvesteerd in ons grensoverschrijdende netwerk. Veel bestaande contacten zijn uitgebouwd en nieuwe contacten gelegd. Samen met de grensprovincies, buurregio's en gemeenten hebben we in 2018 hard gewerkt aan samenwerkingsagenda's
met partners aan de andere kant van de grens in Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen. Bijzondere vermelding verdient de intensivering van de samenwerking met het Münsterland.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Adviseren van bestuur en ambtelijke organisaties over actuele ontwikkelingen in Den Haag, Brussel en Duitsland en de te voeren strategie ten aanzien van de lobbyprioriteiten
- Adviseren van bestuurders bij Haagse, Brusselse en grensoverschrijdende activiteiten
- Volgen van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen en deze informatie delen met de Twentse gemeenten
- Organiseren van netwerkevenementen
- Opstellen jaarverslag lobby, met in woord, beeld en cijfers een terugblik op de lobby-inspanningen en lobby-successen van 2018
- Persoonlijke aanwezigheid van Twentse bestuurders bij Kamerdebatten en deelname (als spreker) bij hoorzittingen en rondetafelgesprekken. Vrijwel alle Twentse burgemeesters waren in november aanwezig bij het jaarlijkse Wilddiner van de provincie Overijssel in Nieuwspoort, Den Haag, waar contacten zijn gelegd (en verstevigd) met een groot aantal Kamerleden.
- Voorbereiding en indiening voorstel Regio Deal Twente

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

- Bijdrage leveren aan het investeringsaanbod 'Kansen in Overijssel'
- Kennismakingsronde team-lobby langs 14 Twentse colleges van B&W
- Organiseren van diverse werkbezoeken van Kamerleden en bewindspersonen aan Twente
- Versturen maandelijkse nieuwsbrief 'Lobbybericht Haagsche Post'
- Analyse Miljoenennota en Rijksbegroting
- Organiseren tweedaags werkbezoek van Twentse bestuurders aan Brussel (Open Days)
- Uitvoeren Actieplan Innovatieprofiel Oost-Nederland
- Deelname in Europese netwerken en aan internationale evenementen en fora, waaronder EUROCITIES
- Opstellen Samenwerkingsagenda Oost-Nederland - Münsterland

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Jaarrapportage met lobbyactiviteiten en resultaten	1	1
2.	Strategische dynamische agenda met lobbyprioriteiten	1	1
3.	Het organiseren en faciliteren van 5 ambtelijke en 5 bestuurlijke overleggen	10	10
4.	Maandelijks lobbybericht Haagsche Post	10	10
5.	Twee keer per jaar nieuwsbrief Twente internationaal	2	1

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Sociaal Economisch sterk Twente Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Totaal Baten	722.207	603.924	603.924
Totaal Lasten	2.818.188	2.670.944	2.125.870
Saldo excl. mutaties reserves	**2.095.981-**	**2.067.020-**	**1.521.946-**
Gemeentelijke bijdrage	**2.067.020**	**2.067.020**	**1.521.946**
Mutaties reserves	9.387	-	-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	19.573-	-	-
Mutaties reserve (egaliseren resultaat)	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**19.573-**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.2.3 Programma Recreatieve Voorzieningen

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in	Dagelijks bestuur
Programmamanager	ing. J. Kloots

Werkzaamheden

Status

1. ***Stimuleren van het gebruik van onze eigen recreatieparken en toeristische routenetwerken, te weten het wandel-, fiets- en paardrijdnetwerk en de MTB-routes.***
2. ***Het verbeteren van het financiële rendement van de recreatieparken van 18% in 2009 naar 40% in 2018.***

Wat hebben we bereikt?

Recreatieparken
De door Regio Twente geëxploiteerde recreatieparken Hulsbeek, Rutbeek en Lageveld zijn het afgelopen jaar druk bezocht, mede ook dank zij het langdurig aanhoudende fraaie weer. Ook de evenementen en de activiteiten op de parken trokken veel publiek. Zoals bij de Bestuursrapportage 2018 al aangegeven is, wordt in het kader van de invoering van de landelijke voorschriften BBV de overhead toegerekend als percentage van het aandeel in de totale lasten van Regio Twente. Hierdoor geeft de gehanteerde beleidsindicator (financieel rendement) geen reëel beeld meer van het financiële reilen en zeilen van de parken. Met het portefeuillehoudersoverleg VTE is afgesproken om hiervoor een nieuwe beleidsindicator te hanteren en tevens om de wijze van toerekening van overhead naar de verschillende onderdelen van Regio Twente in 2019 te evalueren.

Routes
Ook van de Twentse routes is in het afgelopen jaar veel gebruik gemaakt. Zo worden de Twentse mountainbikeroutes landelijk erg hoog gewaardeerd (zie www.mtbroutes.nl) en blijken de fiets- en wandelroutes vaak een criterium om voor Twente te kiezen voor een korte vakantie. Overigens worden de routes natuurlijk met name gebruikt door de eigen inwoners en dragen deze in belangrijke mate bij tot de ontspanning en beweging van de Twentse inwoner (gezondheid).

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Recreatieparken

- Voor het Rutbeek is het evenemententerrein geoptimaliseerd (deels verplaatst, uitbreiding speeltuin en grondverbetering), is er een spectaculaire mountainbikeroute en een wandelpad gerealiseerd op de skiheuvel, is het wandelpad rondom het Rutbeek nu volledig verhard en zijn diverse nieuwe evenementen aangetrokken. Daarnaast heeft veel en intensief overleg plaatsgevonden met gemeente Enschede, ontwikkelaars en buurt over de ontwikkeling van het bungalowterrein op het Rutbeek
- Bij het Hulsbeek zijn in het kader van een subsidieregeling nieuwe speeltoestellen aangelegd in en naast het water, zijn parkeerplaatsen aangepast en is gestart met de aanleg van een camperpark. Daarnaast is het parcours aangepast voor zowel MTB als paardrijden (incl. hindernissen). Met de initiatiefnemers van Skydive is voortdurend overleg over de nieuwe vestigingsplannen. De evenementen op het Hulsbeek waren succesvol en trokken veel publiek. Helaas waren er ook twee verdrinkingsgevallen te betreuren.
- Voor het Lageveld is een EFRO-subsidie binnengehaald, samen met een aantal bedrijven. Bedoeling is om nieuwe civieltechnische oplossingen/innovaties te kunnen testen op het park (proeftuin), zoals een drijvende brug, een nieuw type beschoeiing, een nieuwe manier van aanleggen halfverhardingen en het testen van diverse nieuwe hybride kunstgrassoorten. Daarnaast zijn er plannen gemaakt voor de bouw van een trainingsloods voor een pachter, is er een nieuw toiletgebouw in gebruik genomen en is de voorbereiding gestart voor een eventuele uitbreiding van de waterplas.

Routenetwerken

- Voor het mountainbikenetwerk is in 2018 het laatste deel van het project uitgevoerd; tussen de routes zijn verbindingen gemaakt en hiermee is de totale aaneengesloten netwerklengte op 1000 km gekomen. Twente is trendsetter als het gaat om het bewegwijzeringssysteem; we hebben speciale bewegwijzering geïntroduceerd, waarbij mountainbikers makkelijker kunnen 'overfietsen' van de één op de andere route
- Voor de wandel- en fietsroutes zijn in 2018 in het kader van het project Kwaliteitsimpuls 238 panelen Wandelnetwerk, 98 panelen Mountainbikenetwerk, 40 panelen Paardrijdnetwerk, 155 Toeristische

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Infopunten en 570 panelen Fietsnetwerk geplaatst, inclusief de houten frames. Hiermee is een fraai, uniform systeem ontstaan.

- Ook is het Middelenhandboek Routenetwerken in 2018 afgerond: dit boek is bedoeld om tot eenduidigheid en uniforme uitstraling te komen rondom alle middelen en uitingen van Routenetwerken Twente. Het bevat 184 pagina's met alle middelen, uitingen, ontwerpen en regelgevingen, bijv. panelen, bordjes, stickers, kaartmateriaal, systematiek, fotografie, corporate design.
- In 2018 zijn er ook online verdere stappen gemaakt bij de Routeportal, waar alle routeplanners en thema's inclusief uitleg zijn te vinden. Het is een totaal systeem, waarbij de buitendienst meldingen verwerkt, dit doorgevoerd wordt in de planners, en ook nog eens 1-op-1 is gekoppeld met de app. De invulling hiervan start meteen in 2019.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Financiële rendements-ontwikkeling parken c.a.	40%	I.v.m. BBV is beleidsindicator achterhaald
2.	Mate van uitvoering MTB netwerk	1.000 km	1.000

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Recreatieve voorzieningen Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Totaal Baten	1.540.346	773.879	773.879
Totaal Lasten	2.937.829	2.058.419	2.058.419
Saldo excl. mutaties reserves	**1.397.484-**	**1.284.540-**	**1.284.540-**
Gemeentelijke bijdrage	**1.416.746**	**1.416.746**	**1.416.746**
Mutaties reserves	19.262-	132.206-	132.206-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	-	-	-
Mutaties reserve (egaliseren resultaat)	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**

Realisatie taakstelling

In 2013 heeft de Provincie Overijssel de jaarlijkse onderhoudsbijdrage afgekocht. Deze afkoopsom is gereserveerd. In verband met het vervallen van de jaarlijkse bijdrage moet Recreatieve Voorzieningen in totaal € 603.885 bezuinigen. In 2014 en 2015 is een bezuiniging van € 254.179 gerealiseerd en in 2016 een bedrag van € 112.902. In 2017 is de taakstelling niet structureel ingevuld en is € 97.314 onttrokken aan de hiervoor ingestelde reserve. In de programmabegrotingen 2019 en 2020 vindt nadere invulling plaats. In het boekjaar 2018 is het positieve resultaat van de drie recreatieparken verrekend met de taakstelling. Dit heeft geleid tot een storting van € 46.573,- in de hiervoor ingestelde reserve.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Totaal domein Leefomgeving

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten totaal domein Leefomgeving (excl. AvT/IPT) Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	2.262.553	1.377.803	1.377.803
Lasten	5.756.017	4.729.363	4.184.289
Saldo excl. mutaties reserves	**3.493.464-**	**3.351.560-**	**2.806.486-**
Gemeentelijke bijdrage	**3.483.766**	**3.483.766**	**2.938.692**
Mutaties reserves	9.875-	132.206-	132.206-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	**19.573-**	**0**	**0**
Mutatie reserve (egaliseren resultaat)	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**19.573-**	**-**	**-**

Overzicht van baten en lasten AVT/IPT Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Totaal Baten	8.007.278	8.153.964	8.153.964
Totaal Lasten	2.915.580	7.959.486	7.927.357
Saldo excl. mutaties reserves	**5.091.698**	**194.479**	**226.607**
Gemeentelijke bijdrage	**194.479-**	**194.479-**	**226.607-**
Mutaties reserves	-	-	-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	**4.897.219**	**-**	**-**
Mutaties reserve (egaliseren resultaat)	-	-	-
Saldo incl. mutaties reserves	**4.897.219**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.3 Domein Bestuur en Ondersteuning

Domein	**Bestuur en Ondersteuning**
Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in	**Dagelijks bestuur**
Domein directeur	**G. Huijs**

Inleiding

In 2018 is voortgebouwd op in 2017 ingezette verbeteringen. Zo zijn enkele Leantrajecten doorlopen en heeft de coördinatie op de uitvoering van taken en projecten aandacht gekregen. In de zomer van 2018 is een directeur bedrijfsvoering a.i. gestart als waarneming van de vertrokken directeur. De managementstructuur van bedrijfsvoering blijft aandacht vragen om voor de managers en coördinatoren tot een gezonde balans te komen waarin medewerkers, inhoud en processen elk voldoende aandacht krijgen. In 2018 zijn nieuwe data aangeleverd voor Vensters voor Bedrijfsvoering, waarmee inzichtelijk is gemaakt hoe de overheadkosten zich verhouden tot de deelnemende negen Twentse gemeenten. De overheadkosten van Regio Twente blijken vanuit deze Benchmark als relatief laag te kunnen worden aangegeven.

Om het in de Berap 2018 uiteengezette tekort voor Bestuur & Ondersteuning te managen zijn een aantal voor de organisatie noodzakelijke ontwikkelingen uitgesteld of gefaseerd uitgevoerd. De verbetering en de visie op sturingsinformatie is uitgesteld. Deze verbetering vraagt aandacht over de volle breedte van Regio Twente om de gewenste resultaten te bereiken en te kunnen monitoren. In het kader van ICT zijn een aantal noodzakelijke projecten uitgesteld en/of gefaseerd ingevoerd. Denk hierbij onder anderen Mobile device management en het online kunnen bijwonen van vergaderingen van het algemeen bestuur.

De overgang van de officeomgeving naar de Cloud is eind 2018 gestart en in het eerste kwartaal van 2019 succesvol afgerond. De digitalisering van post- en archieffunctie is afgerond, waarbij een breder gebruik van de mogelijkheden van het DMS nog mogelijk is maar ook meer middelen vraagt

De verbouwing van het Twentehuis is in 2018 afgerond, waarmee een moderne werkomgeving beschikbaar is gekomen waarin voor medewerkers een gevarieerd aanbod beschikbaar is van verschillende werkruimten. Ook bevordert de nieuwe inrichting de samenwerking tussen verschillende disciplines en onderdelen. Als laatste zijn keuken en uitgiftebalie van het restaurant volledig verbouwd zodat het vergadercentrum een aantrekkelijkere toegang heeft gekregen, terwijl met een nieuwe cateraar het aanbod beter aansluit op het personeelsbeleid (aantrekkelijk, duurzaam, gezond). In 2018 hebben Veilig Thuis Twente en het Veiligheidshuis hun intrek genomen in het Twentehuis.

Op verzoek van de Veiligheidsregio is in de eerste helft van 2018 de adviesfunctie financiën (3 fte) ontvlecht en overgeheveld naar de VRT. Eind 2018 is overleg gestart over het ontvlechten van de P&O functie (± 8 fte) voor de VRT. De aanleiding komt voort uit het Btw-voordeel dat de VRT nastreeft en uit de ambitie van VRT om de bedrijfsvoering vanuit de eigen organisatie te willen uitvoeren.

Voor de taken, diensten en producten die van bedrijfsvoering worden gevraagd is het beschikbare budget niet toereikend. De invoering van AVG is zodanig begeleid en georganiseerd dat aan de basiseisen vooralsnog tijdelijk wordt voldaan. Wel ontbreekt het aan de middelen om de ten behoeve van AVG noodzakelijke ICT-investeringen te doen. Een kwalitatief beter en duurzamer resultaat vraagt echter om meer en ook om structurele middelen.

De organisatie heeft stappen te zetten in het kader van contractmanagement/inkoop om de rechtmatigheid te kunnen borgen. Met de tijdelijke extra middelen voor 2019 kunnen hierin de eerste stappen worden gezet.

De afspraken over verrekening naar basistaken, coalities en derden vragen om herijking.

Werkzaamheden

1. ***Goede, efficiënte en integrale dienstverlening aan onze klanten***
2. ***Verdergaande digitalisering met bijbehorend kantoorconcept***
3. ***Verbeteren (inhoudelijke) stuurinformatie***

Wat hebben we bereikt?

1. De dienstverlening aan alle klanten verloopt goed en vormt onderwerp van overleg met die klanten. Het vervolg van het DVO-model vraagt aandacht en krijgt inmiddels bij de start van 2019 nader vorm, de dienstverlening in 2018 is ingevuld in het verlengde van de DVO's voor 2017.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

2. DMS InProces is geïntroduceerd, analoge archiefmogelijkheden zijn flink beperkt en in diverse werkprocessen wordt het digitaal werken middels verschillende applicaties verder ontwikkeld. Naast de officeomgeving gaan ook andere applicaties over naar de Cloud omgeving.
3. Inzet en inrichting van informatietool Corvu heeft aandacht, maar vraagt nog meer aandacht en middelen om verbetering over de volle breedte van de organisatie te bewerkstelligen.

Status

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Voortgangsoverleg met klanten / opdrachtgevers gehouden.
- Gesprekken met klanten over nieuwe DVO's.
- Modernisering Twentehuis in vijf fasen uitgevoerd en afgerond.
- Dataset bedrijfsvoering samengesteld en aangeleverd bij VNG t.b.v. Vensters voor Bedrijfsvoering.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Kostprijsmodel/DVO's	DVO's en QRAP's met alle klanten. PDCA verbeterd.	Voor 2018 is gewerkt o.b.v. DVO's 2017. Proces nieuwe DVO's is gestart.
2.	Verbeteren processen (lean/digitalisering)	5 (deel) processen (lean) verbeterd/gedigitaliseerd.	In teams P&O, ICT en F&C en in het facilitair domein zijn verschillende processen doorgelicht.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Bestuur en ondersteuning Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	2.342.058	2.405.866	2.405.866
Lasten	10.256.428	9.359.943	8.895.669
Saldo excl. mutaties reserves	**-7.914.371**	**-6.954.077**	**-6.489.803**
Gemeentelijke bijdrage	**6.909.077**	**6.909.077**	**6.444.803**
Mutaties reserves	555.796	45.000	45.000
Resultaat na reguliere mutaties reserves	**-449.499**	**0**	**0**
Mutatie reserve (egaliseren resultaat)	232.266	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-217.233**	**-**	**-**

Er is geen gebruik gemaakt van het geraamde bedrag voor onvoorzien (€ 45.000).

5.3.1 Beleidsindicatoren BBV

Als gevolg van de BBV wijziging worden sinds 2018 vergelijkende beleidsindicatoren opgenomen:

Indicator	2018
Bezetting in fte per 1.000 inwoners	0,68 fte
Apparaatskosten in kosten per inwoner	€ 26,36
Externe inhuur als % kosten van totale loonsom plus kosten inhuur externen	14,63 %
Overhead in % van totale lasten	22,72 %

Toelichting

Ten opzichte van de begrote indicatoren zijn de apparaatskosten afgenomen en de externe inhuur is toegenomen. De afname in apparaatskosten is te wijten aan het actualiseren van de definitie van apparaatskosten die in de begroting 2018 te ruim is berekend. Ook directe kosten van de uitvoerende teams waren in de begroting opgenomen als apparaatskosten. De toename in externe inhuur heeft een tweeledige verklaring, voor een deel is ook deze variabele niet juist berekend bij de begroting. Daarnaast is er door krapte op de arbeidsmarkt meer ingehuurd (o.a. voor medische functies).

Het percentage overhead is ten opzichte van de begroting afgenomen. Dit heeft voornamelijk te maken met de herberekening van het percentage. In de begroting 2018 hebben is bij de berekening van het percentage geen rekening gehouden met de baten op overhead. Regio Twente voert overhead activiteiten uit voor de gemeenten (denk hierbij o.a. aan de salarisadministratie en de dienstverlening aan de Veiligheidsregio Twente) en de baten hiervan mogen worden meegenomen bij de berekening van het overhead percentage om reëel beeld te krijgen van het percentage overhead van Regio Twente.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.3.2 Overzicht van de kosten van overhead

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
Taakveld overhead	4.727.620	17.131.678	12.404.058
Totale lasten	59.092.269	54.584.861	-4.507.408

Hierboven treft u een overzicht aan van alle overheadkosten in de jaarrekening.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.4 Organisatie voor de Zorg en de Jeugdhulp in Twente (OZJT)

Domein	**Leefomgeving**
Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in	**Bestuurscommissie OZJT**
Programmamanager	**E. Fokkink MSc**

Inleiding

Het jaar 2018 stond in het teken van inkoop maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp Twents Model. Per 1 januari 2019 heeft OZJT voor de Twentse gemeenten 330 overeenkomsten afgesloten met ongeveer 320 aanbieders. Voordat de aanbesteding op de markt is gezet is intensief gesproken met zorg en jeugdhulpaanbieders in verband met de door hen geuite zorgen over het Twents Model. We hebben waar mogelijk verduidelijking en aanscherping in de bestekken aangebracht, we hebben met de aanbieders een werkstroom administratieve lastenverlichting opgestart en hebben met de grote jeugdhulpaanbieders in het Ontwikkeljaar extra zakelijke afspraken gemaakt en een gezamenlijke start van de Twentse Transformatie.

Ten behoeve van de lopende 312 raamovereenkomsten 2018 heeft OZJT contractmanagement uitgevoerd. In het project duurzame gezinsvormen hebben aanbieders en gemeenten samengewerkt aan netwerkondersteuning, informatie-uitwisseling en deskundigheidsbevordering, flexibele duurzame gezinsvormen, vergoeding van kosten en werving, selectie, scholing en matching (Expertisecentrum). De oplevering van het project vindt in het eerste kwartaal 2019 plaats.

OZJT heeft in 2018 de opdracht gekregen om Toezicht kwaliteit Wmo voor 12 gemeenten vorm te geven en uit te voeren. De contractmanager Mobiliteitslab heeft met vervoerders en 12 gemeenten gezocht naar oplossingen voor onduidelijkheden in de overeenkomsten. Vervoerders en gemeenten hebben een dataknooppunt ontwikkeld. Hiervoor hebben we nauw samen gewerkt met Kennispunt Twente. Alle maatwerk vervoersstromen zijn in 2018 volgens de overeenkomst van start gegaan.
Samen met Provincie en Rijk hebben we voorbereidingen getroffen voor een landelijke aanbesteding Mobility as a Service (Maas) pilot. In de pilot worden innovatieve oplossingen gezocht voor de mobiliteitsvraagstukken. Twente is één van de geselecteerde regio's.

Kennispunt Twente heeft de Twentse Monitor Sociaal Domein verrijkt met gegevens van Wmo en onderwijs.
Per april 2018 is Veilig Thuis Twente (VTT) gepositioneerd in de GR Regio Twente, onder verantwoordelijkheid van de bestuurscommissie OZJT. Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen vormen de gekozen en herkozen wethouders het nieuwe bestuur OZJT.

Om de vernieuwing van het jeugdhulpstelsel een extra impuls te geven, hebben VNG en Rijk een Transformatiefonds opgericht. Jeugdzorgregio Twente heeft met het transformatieplan toekenning gekregen van het fonds.

Werkzaamheden

Status

De Twentse gemeenten werken nauw samen met het doel een optimaal werkende jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning in Twente te realiseren. Binnen OZJT pakken de gemeenten een aantal taken verplicht en vrijwillig samen op. Vanuit de Wmo en Jeugdwet is het verplicht om de volgende taken regionaal uit te (laten) voeren:

- ***advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (nu Veilig Thuis Twente; VTT);*** ●
- ***jeugdbescherming en jeugdreclassering;***
- ***jeugdzorgplus;***
- ***residentiële/specialistische jeugdzorg;*** ○
- ***crisisdienst.***

OZJT wil graag een kleine, flexibele organisatie blijven, die nauwe aansluiting heeft met de 14 gemeenten. OZJT faciliteert de samenwerking tussen gemeenten, waarbij kennis en kunde (denk aan beleidsinhoudelijk, bedrijfsvoering, et cetera) afkomstig is van gemeenten. ○

Wat hebben we bereikt?

Inkoop:

- 311 aanbieders gecontracteerd voor de raamovereenkomsten Twents Model, Ondersteuningsbehoeften (12 gemeenten) en Module Wonen & Verblijf.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

- 3 gecertificeerde instellingen gesubsidieerd voor jeugdbescherming/jeugdreclassering
- 3 aanbieders gesubsidieerd voor jeugdzorg plus
- 4 aanbieders gecontracteerd voor overeenkomsten Hoog Specialistisch Weinig Voorkomend en crisisbedden.
- 4 aanbieders door middel van 1 consortium gecontracteerd voor Coördinatiepunt Spoedzorg Jeugd.
- 3 ziekenhuizen en 4 aanbieders gecontracteerd voor medicatiecontrole.
- 2 aanbieders gecontracteerd voor academische functies.
- 11 aanbieders gecontracteerd voor het Ontwikkeljaar.
- Werkstroom administratieve lastenverlichting gestart.

Contractmanagement:
- Contractbeheer uitgevoerd voor 312 raamovereenkomsten.
- Met en voor alle gemeenten contactmanagement-systeem (CRM OZJT) ontwikkeld, ingericht en in gebruik genomen.
- Evaluatiegesprekken gevoerd.
- Ingebrekestellingen en ontbindingen verzorgd.
- Tarieven 2018 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering vastgesteld naar aanleiding van landelijke onderzoeken.

Duurzame gezinsvormen:
Een betere samenwerking tussen aanbieders en gemeenten, en tussen aanbieders. In gezamenlijkheid is een handreiking geschreven voor gemeenten zodat zij lokaal ontmoetingsavonden voor pleegouders en gezinshuisouders kunnen organiseren. Ten behoeve van bijzondere kosten is een regeling opgesteld.

Toezicht Kwaliteit Wmo:
- Opdracht van 12 gemeenten voor uitvoeren Toezicht Kwaliteit Wmo.
- Barrièremodel ontwikkeld.

Mobiliteitslab:
- Overgang van alle maatwerkvervoer naar nieuwe overeenkomst.
- Afspraken gemaakt met vervoerders en aanbieders over de onduidelijkheden aanbesteding en overeenkomst.
- Dataknooppunt ontwikkeld.
- Geselecteerd door ministerie als één van de regio's ten behoeve van de Maas-pilot (8 gemeenten).

Twentse Monitor Sociaal Domein:
- Kennispunt Twente heeft de TMSD doorontwikkeld. Gegevens op huishoudensniveau over Wmo + Jeugdhulp en de koppeling Onderwijs - Jeugdhulp zijn nu onderdeel van de monitor.
- Meer data-geïnformeerd werken: bespreken van de data tijdens reflectiekamers, data wordt gebruikt ten behoeve van de inkoop en contractmanagement.

Veilig Thuis Twente:
Van projectorganisatie naar een structurele vorm en positionering in Regio Twente. Hiermee heeft VTT ook een betere positie voor samenwerking met onder andere het Veiligheidshuis.

Bestuurscommissie OZJT:
- Einde bestuursevent georganiseerd als dank voor de bestuurders die tot en met april 2018 in de bestuurscommissie hebben deel genomen.
- Canon Samen14 gemaakt.
- Geïnstalleerde bestuurders, voorzitter en vicevoorzitter.

Transformatiefonds:
- Transformatieplan
- Toekenning van het fonds voor de jaren 2018, 2019 en 2020.

Wat hebben we hiervoor gedaan?
Inkoop:
- Europese aanbesteding ten behoeve van Ondersteuningsbehoeften en Module Wonen & Verblijf.
- Subsidieverstrekking ten behoeve van Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Jeugdzorg Plus.
- Divers inkoop ten behoeve van Hoog Specialistisch Weinig Voorkomend, Coördinatiepunt Spoedzorg Jeugd, Academische Functies en Medicatiecontrole.
- Diverse plenaire en bilaterale gesprekken met aanbieders ten behoeve voor de aanbesteding, werkstroom administratieve lastenverlichting en Ontwikkeljaar.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

- Manager OZJT was eindverantwoordelijk voor de projectorganisatie waarin alle gemeenten hebben deel genomen.

Contractmanagement:
- 40 evaluatiegesprekken (tot en met kwartaal 3). Diverse factsheets opgesteld voor de lokale contractmanagers i.v.m. ongewenste situaties bij aanbieders.
- Afstemming met lokale contractmanagers.
- Ingebrekestellingen en beëindigingen.
- Waar nodig afstemming met advocaat.
- Tarifering JB/JR 2018 n.a.v. landelijke onderzoeken.
- Communicatie verzorgd.

Duurzame Gezinsvormen:
Het project is onder leiding van een manager Samen14 uitgevoerd. OZJT was opdrachtgever namens de bestuurscommissie.

Toezicht Kwaliteit Wmo:
- Ambtelijke afstemming en opstellen bestuursvoorstellen betreffende de invulling basis toezicht kwaliteit Wmo.
- Toezichthouder geworven en aangesteld per 1 oktober.
- Mee ontwikkelen en in gebruik nemen van het barrièremodel.
- Regionale afstemming en coördinatie van onderzoeken naar aanleiding van het barrièremodel en overige signalen.

Mobiliteitslab:
- Ambtelijke en bestuurlijke afstemming.
- Diverse overleggen met vervoerders en gemeenten.
- Opdrachtgever met Kennispunt Twente ten behoeve van het dataknooppunt.
- Afstemming Provincie, Rijk en gemeenten ten behoeve van Maas-pilot.

Twentse Monitor Sociaal Domein:
- Opdrachtgever Kennispunt Twente.
- Bekendheid met en gebruik van de TMSD gestimuleerd door lokale sessies bij gemeenten te houden.
- Organiseren van reflectiekamers.

Veilig Thuis Twente:
- Projectleiding opdracht herpositionering in nauwe samenwerking met het Veiligheidshuis.
- Ambtelijke en bestuurlijke afstemming en besluitvorming.
- Coördinatie en afstemming in de organisatie Regio Twente voor een goede landing van VTT en haar medewerkers.
- Onderhandelingen vakbonden in verband met overname personeel.
- Afwikkeling subsidie 2017 en aanvraag 2018.
- Afstemming en afwikkeling frictiekosten met de latende organisaties.

Bestuurscommissie OZJT:
- Verzorgen verkiezing voorzitter en vicevoorzitter.
- Introductie en kennismaking.
- Faciliteren en coördineren van ambtelijke en bestuurlijke ontmoeting en afstemming.

Twentse Transformatie:
- Met collega's van gemeenten opstellen transformatieplan.
- Ambtelijke en bestuurlijke afstemming en besluitvorming.
- Aanvraag transformatiefonds.
-

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Project aanbesteding vervoer in het kader van zorg	Aanbesteding afgerond, Mobiliteitslab operationeel.	Alle vervoersstromen van start volgens nieuwe overeenkomst.
2.	Inkoop Huishoudelijke Ondersteuning	1-1-2018 ingangsdatum overeenkomsten Na inkoop en implementatie verder ontwikkelen op basis van contractmanagement.	OZJT heeft in opdracht van 13 gemeenten contractbeheer uitgevoerd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

			Contractmanagement ligt lokaal.
3.	Vormgeven monitoring en reflectie in samenwerking met de 14 gemeenten en Kennispunt	Regionale monitor voor jeugd en WMO, ieder kwartaal. Uitbreiding met onderwijs.	Kennispunt heeft 3 keer de Twentse Monitor Sociaal Domein opgeleverd. Er hebben reflectiekamers plaatsgevonden over de volgende onderwerpen: Doet de toegang ertoe; Twentse Belofte: kwetsbare jongeren in de keten; Toename JeugdzorgPlus toegelicht.
4.	Integrale inkoop jeugd en Wmo: implementatie inkoop en verder ontwikkelen op basis van contractmanagement.	Na inkoop en implementatie verder ontwikkelen op basis van contractmanagement.	Per 1 januari 2019 nieuwe overeenkomsten maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp Twents Model.
5.	Contractmanagement: evaluatiegesprekken	Per aanbieder tenminste één gesprek per jaar.	40 evaluatiegesprekken (t/m Q3)
6.	Organiseren van ontmoeting tussen zorgaanbieders en gemeenten	Tweemaal Meet-up & éénmaal Zorgplein.	Gezien de vele ontmoetingen in het kader van de inkoop, hebben wij geen andere ontmoetingen georganiseerd.
7.	Verantwoording Veilig Thuis Twente	Kwartaalrapportages, subsidieaanvraag.	Kwartaalrapportages en subsidieaanvraag tot april verwerkt. Daarna is VTT gepositioneerd in de GR Regio Twente onder verantwoordelijkheid van de BC OZJT.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten OZJT Bedragen in €	**Realisatie begrotingsjaar**	**Raming begrotingsjaar na wijziging**	**Raming begrotingsjaar voor wijziging**
Baten	633.533	-	-
Lasten	1.696.094	1.065.178	4.208.142
Saldo excl. mutaties reserves	**1.062.561-**	**1.065.178-**	**4.208.142-**
Gemeentelijke bijdrage	**1.065.178**	**1.065.178**	**4.208.142**
Mutaties reserves	-	-	-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	2.616	-	-
Mutatie reserve (egaliseren resultaat)	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**2.616**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.5 Veilig Thuis Twente

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in	**Bestuurscommissie OZJT**
Programmamanager	**M.H.J. van Zon**

Inleiding

Veilig Thuis Twente (VTT) is het regionale advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Middels onze wettelijke en regionale plustaken hebben wij ons ten doel gesteld te komen tot het stoppen en/of verminderen van geweld in afhankelijkheidsrelaties en de veiligheid te borgen.

Het jaar 2018 stond in het teken van de definitieve positionering van VTT als zelfstandige resultaatverantwoordelijke eenheid binnen gemeenschappelijke regeling Regio Twente, onder verantwoordelijkheid van de bestuurscommissie OZJT. Dit betekende niet alleen een rechtspositionele verandering, maar ook een fysieke verandering c.q. verhuizing.
Daarnaast heeft VTT een start gemaakt met een nauwere samenwerking en betrokkenheid met het Veiligheidshuis Twente (VHT) in de vorm van het opzetten van een 'informatieknooppunt'. Het VHT is vanaf oktober 2018 ook gehuisvest op dezelfde afdeling als VTT, binnen het Twentehuis.

2018 stond ook in het teken van de aanscherping van de wet Meldcode en de nieuwe Radarfunctie die vanaf 1 januari 2019 van kracht gaat. Dat betekent dat de VT organisaties er een aantal extra taken bij krijgen en bestaande taken uitgebreid worden. Dit alles in afstemming en samenwerking met de lokale toegang van de 14 gemeenten.

Werkzaamheden

Wat hebben we bereikt?
1. Uitvoering gegeven aan onze wettelijke taken:
- fungeren als herkenbaar en toegankelijk meldpunt voor alle meldingen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- verstrekken van advies en zo nodig bieden van ondersteuning aan adviesvragers, professionals en burgers.
- onderzoek naar aanleiding van meldingen
- adviseren voor passende hulp
- inzetten van vervolgtrajecten van Veilig Thuis en vervolgtrajecten na overdracht in afstemming met de lokale toegang van gemeenten.
- zo nodig informeren van politie of de Raad voor de Kinderbescherming
- terug rapporteren aan de melder

2. Uitvoering gegeven aan onze plustaken:
- preventie- en deskundigheid bevorderende activiteiten
- deskundige inbreng bij huisverboden en ernstige huiselijk geweld zaken met een acuut gevaar dreiging
- uitvoeren van de bereikbare c.q. crisisdienst voor huiselijk geweld en kindermishandeling inclusief andere spoedeisende situaties rondom jeugdigen, inclusief de bereikbaarheid buiten kantoortijden voor gerelateerde organisaties (de maatschappelijk werk organisaties)
- fungeren als regionaal expertise centrum

3. We zijn per 01-04-2018 definitief gepositioneerd (rechtspositioneel en fysiek) binnen Regio Twente, onder verantwoordelijkheid van de bestuurscommissie OZJT.
- Verhuizing Twentehuis; vanaf 1 april 2018 tijdelijke huisvesting Twentehuis en na verbouwing vanaf 10 oktober 2018 definitief gehuisvest en ingericht op begane grond Twentehuis
- Pilot gestart m.b.t. informatieknooppunt Veiligheidshuis Twente - Veilig Thuis Twente

4. Voorbereidende werkzaamheden op de aanscherping wet Meldcode, de nieuwe Radarfunctie en de daarmee gepaard gaande uitbreiding van taken voor VTT. Zowel op uitbreiding personeel VTT, scholing personeel VTT, als op het geven van voorlichting over deze veranderingen aan professionals in de regio die werken met de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

5. Regionale afstemming. De herijkte samenwerkingsafspraken 14 gemeenten en Veilig Thuis Twente d.d. februari 2018 zijn zowel in het voorjaar als in het najaar geëvalueerd met alle betrokken 14 gemeenten. Knelpunten gesignaleerd en ingezet op een verbeterde onderlinge samenwerking.
Regionale afstemming VT-Oost en Afstemming in regionale keten Zorg, Veiligheid en Straf
6. Landelijke afstemming middels Landelijk Netwerk Veilig Thuis.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Ad1: Uitvoering geven aan onze wettelijke taken:

- VTT heeft 2560 meldingen, 2478 adviezen, 68 onderzoeken, 1800 vervolgtrajecten, geregistreerd en uitgevoerd.
- Daarnaast extra inzet gehad op het oplossen van de ontstane wachtlijst (die daardoor half september weggewerkt was maar door omstandigheden toch einde van het jaar weer opgelopen is).

- Ad 2: Uitvoering geven aan onze plustaken:

- VTT heeft 198 crisissen en 56 huisverboden, geregistreerd en uitgevoerd.
- Inzet expertteam (gedragswetenschappers en vertrouwensartsen) ter ondersteuning gemeenten loopt goed. Men weet elkaar goed te vinden.
- Crisisteam neemt deel aan Code Rood overleg en aan de afstemming overleggen Huisverboden in de regio.
- VTT heeft 3x sub regionale netwerklunches georganiseerd, workshops georganiseerd voor JGZ en huisartsen uit de regio en voor het regionale congres huiselijk geweld op 19 nov.

- Ad 3: Positionering en huisvesting Regio Twente is afgerond.

- Coördinatie en afstemming Regio Twente voor goede landing binnen de organisatie (zowel fysiek als organisatorisch)
- Coördinatie en afstemming vakbonden, P&O Regio Twente etc. i.v.m. overname personeel en m.n. overgang van alle medewerkers naar nieuw cao
- Ambtelijke en bestuurlijke afstemming en besluitvorming over definitieve positionering en overgang van onderneming.

- Ad 4: Voorbereidende werkzaamheden op de aanscherping wet Meldcode en radarfunctie:

  - Kennis nemen van en voorbereiden op de nieuwe taken en uitbreiding van taken in het kader van de aanscherping wet Meldcode en Radarfunctie inclusief uitbreiding monitorfunctie VT.
- Negen dagdelen training ter voorbereiding nieuwe en uitgebreidere taken van VTT en het daarmee samenhangende nieuwe Handelingsprotocol VT organisaties (landelijk).
- Twee dagdelen scholing op de nieuwe inrichting cliënten registratie, en het daadwerkelijk opnieuw inrichten van onze cliënt-volgsysteem.
- Implementatie van het nieuwe (landelijke) risico taxatie instrument
- Onderzoek Q-consult voor advies op nieuwe organisatiestructuur VTT t.b.v. uitbreiding werkzaamheden en personeel in relatie tot uitbereiding taken VT.
  - Werving personeel op uitvoering, beleid en aansturing t.b.v. uitbreiding VTT
- Voorlichtende activiteiten en workshops in de regio t.b.v. wet aanscherping Meldcode en Radarfunctie

- Ad 5: regionale afstemming:

  - Evaluatie ronde in voor - en najaar met en bij de 14 gemeenten
    - Aanleveren van kwartaal- en jaarrapportages aan 14 gemeenten
    - Aansluiting bij regionale stuur- en regiegroep Veiligheid, Straf en Zorg
    - Aansluiting bij de vijf VT organisaties regio Oost Nederland

- Ad 6: Landelijke afstemming:

- Aansluiting bij de landelijke managers- en landelijke directeuren overleggen VT

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Veilig Thuis Twente Bedragen in €	**Realisatie begrotingsjaar**	**Raming begrotingsjaar na wijziging**	**Raming begrotingsjaar voor wijziging**
Baten	1.071.706	1.034.439	-
Lasten	3.758.927	3.894.683	-
Saldo excl. mutaties reserves	**2.687.221-**	**2.860.244-**	**-**
Gemeentelijke bijdrage	**2.860.244**	**2.860.244**	**-**
Mutaties reserves	-	-	-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	173.023	-	-
Mutatie reserve (egaliseren resultaat)	173.023-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.6 Coalitions of the Willing

5.6.1 Agenda voor Twente

Domein	Coalition of the Willing
Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in	Bestuurscommissie Agenda van Twente
Programmamanager	A. Diepeveen

Inleiding

2018 is het eerste jaar voor de Agenda voor Twente. We hebben een nieuwe uitvoeringsorganisatie ingericht met vier innovatietafels, een sturingscommissie, beoordelingscommissies en een nieuwe website. Regio-breed zijn oriënterende gesprekken gevoerd en bijeenkomsten georganiseerd om zichtbaarheid te geven aan het nieuwe programma. 2018 is afgesloten met instemming voor financiering van de eerste vier projecten die bijdragen aan het versterken van de regio én toezegging van het Rijk voor de Twentse Regio Deal, waarbij zowel op inhoud als op financiering verbinding is met de Agenda voor Twente.

Werkzaamheden

Sociaal-economische structuurversterking van Twente door het ontwikkelen van aansprekende projecten binnen de vier actielijnen van de Agenda voor Twente.

Status

Wat hebben we bereikt?

De eerste helft van 2018 hebben we met name gewerkt aan de inrichting van de nieuwe uitvoeringsorganisatie, de basisinfrastructuur, de innovatietafels en beoordelings- en sturingscommissie. In de tweede helft van het jaar zijn de eerste initiatieven opgelijnd en beoordeeld, met als resultaat vier concrete projecten die met bijdrage uit Agenda voor Twente opgestart zijn. We hebben focus aangebracht in de vier actielijnen in samenwerking met de 4O's. Daarmee is de basis gelegd om in 2019 gerichte initiatievenen aan te pakken met uitdagende projecten en vernieuwende samenwerking.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Aanstellen van programmaleider Agenda voor Twente.
- Governance strategie uitwerken tot een concrete aanpak en kaders, die vervolgens zijn vertaald in een aanpak van de innovatietafels, beoordelings- en sturingscommissie. Onderdeel daarvan is het bestuurlijk mandaat voor besluitvorming en voortgang besteding subsidies.
- Innovatietafels voorbereiden en organiseren, voorbereidende en verkennende gesprekken.
- Voorbereiden van initiatieven, aanvragen basisinfrastructuur en projectaanvragen, in overleg met de indieners, doorgeleiden naar beoordelingscommissie en ter besluitvorming naar de sturingscommissie.
- Zichtbaarheid geven aan de Agenda voor Twente, met onder andere lancering van de Website www.agendavoortwente.nl, social media tools en Updates Agenda voor Twente.
- Voortgangsrapportage ontwikkeld, als onderdeel van Signalering & Monitoring.
- Samenwerking tussen partners in de basisinfrastructuur en hun ondersteuning aan de innovatietafels
- Afstemming 14 gemeenten, met 12 deelnemende gemeenten en 2 gemeenten die projectmatig deelnemen.
- Bijdragen aan radenbijeenkomsten op 7 juni en 27 september 2018.

Overzicht van baten en lasten Agenda voor Twente Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	1.760.073	3.876.548	-
Lasten	1.760.073	3.876.548	-
Saldo excl. mutaties reserves	**-**	**-**	**-**
Gemeentelijke bijdrage	**-**	**-**	**-**
Mutaties reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.6.2 Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente

Verantwoordelijkheid van	**Bestuurlijk Overleg Ontwikkelagenda**
Besluitvorming in	**Colleges van B & W**
Programma adviseur	**R. Kippers**

Inleiding

Netwerkstad Twente is een vrijwillige samenwerking van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo en Oldenzaal. De Ontwikkelagenda is het belangrijkste samenwerkingsdossier van de Netwerksteden en de Provincie Overijssel. Daarbij is een werkprogramma voor de komende jaren vastgesteld, met investeringsprojecten (ca. 90 miljoen euro samen met maatschappelijke partners) en met samenwerkings afspraken. De samenwerking in de Ontwikkelagenda is financieel en organisatorisch geborgd in een bestuursovereenkomst tussen de 5 Netwerksteden en de Provincie Overijssel. 2018 stond m.n. in het teken van heroriëntatie op de samenwerking binnen Netwerkstad Twente, mede i.r.t. de Agenda voor Twente. In 2019 zal de rol van Netwerkstad Twente concreet vorm worden gegeven.

Werkzaamheden

Economie

1. Werkgelegenheid na streven, inzetten op transformatie van industriële regio naar innovatieve kennisregio met daarbij passende moderne maakindustrie met als speerpunten HTSM, AAM, Logistiek. Dit gebeurt in 2018 primair met de 14 Twentse gemeenten, de Provincie Overijssel, Twente Board aangevuld met andere partijen vanuit de 4 O's. De nieuwe Agenda van Twente is het kader.

Status

Wat hebben we bereikt?

De (economische) investeringsprojecten uit de Ontwikkelagenda:

- Ondertunneling spoorse doorsnijding Borne (aanvullende onderzoeken t.a.v. het tracé en de doorlooptijd van verschillende procedures vergen meer tijd dan verwacht. De einddatum is met 1 jaar verschoven naar 31-12-2021.
- Ontsluiting laad- en loskade XL Businesspark (dit project is afgerond).
- High Tech System Park Hengelo (dit project is afgerond).
- Stationsgebied Almelo (eind 2019 wordt de oplevering verwacht).
- Stationsgebied Oldenzaal (realisatie eind 2020)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Gemeenten dragen zelf zorg voor uitvoering van de projecten.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Projecten in uitvoering en afronding	2 Projecten afgerond. Ondertunneling in voorbereiding en afgerond in 2020.	2 projecten afgerond. Ondertunneling Borne afgerond eind 2021.

Bereikbaarheid

2. Optimale in- en externe bereikbaarheid van de Netwerkstad Twente.

Status

Wat hebben we bereikt?

Geen acties vanuit Netwerkstad Twente.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Geen acties vanuit Netwerkstad Twente

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Verbetering in interne bereikbaarheid	pm	-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

2.	Verbetering externe bereikbaarheid	pm	-

Strategisch programmeren

3. Strategisch programmeren: mogelijk maken van woon- en werklocaties op die plekken waar dat voor het stedelijk gebied als geheel het meest rendement heeft. We hanteren de Ladder voor duurzame verstedelijking. Afstemming van grondbeleid tussen de gemeenten is een voorwaarde om gezamenlijk te kunnen programmeren.

Status

Wat hebben we bereikt?

In samenwerking met Stec-groep woningbeleid (suburbaan en urbaan) afgestemd binnen NT. Programmering werklocaties vindt plaats met de 14 Twentse gemeenten onder regie provincie.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Agenderen, organiseren, deelnemen.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Afstemming programma woningbouw	Kwalitatieve programmatische afstemming	Regelmatig vindt afstemming plaats
2.	Afstemming programma werklocaties	Kwalitatieve programmatische afstemming	Niet bekend
3.	Grondzaken	3 Financiële arrangementen uitgewerkt	Wordt geen uitvoering aan gegeven.

Binnensteden

4. Complementaire binnensteden: uitvoering geven aan de vastgestelde complementaire profielen van de 5 binnensteden.
5. Pilot spontane Binnensteden wordt onderdeel van reguliere werkproces.
6. Realisatie project Verbindingszone Stadscampus-Binnenstad Enschede en project Stationsgebied Almelo.

Status

Wat hebben we bereikt?

1. 1e onderzoek Twentse cultuurregio met opzet voor profielen is afgerond. Vervolgonderzoek in voorbereiding.
2. Initiatieven binnen de Pilot Spontane Binnensteden lopen terug. Wel: initiatief Kwaliteitsimpuls dorpscentrum Borne gehonoreerd en positieve effecten m.b.t. lerende organisatie.
3. Verbindingszone Stadscampus Enschede-binnenstad (i.v.m. herontwikkeling Kop Boulevard is de einddatum met 1 jaar verlengd naar eind 2020).
4. Verbinding Waagplein-Stadsplein Almelo (einddatum eind 2019).
5. Oostelijke stadsentree Enschedesestraat (Hengelo) Project is uitgebreid met Herinrichting Enschedesestraat 2e fase en einddatum is bepaald op eind 2019.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Voorbereiding onderzoek naar Twentse cultuurregio.
- We investeren via de gezamenlijke investeringsagenda in de investeringsprojecten Pilot Spontane Binnenstad, Verbinding Waagplein-Stadsplein Almelo, Verbindingszone Stadscampus-binnenstad Enschede en oostelijke stadsentree Enschedesestraat, Hengelo.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Profielen steden	Geactualiseerde profielen	In 2018 geen uitvoering aan gegeven.
2.	Pilot spontane binnensteden	Onderdeel van reguliere werkproces	2 initiatieven ontvangen en gehonoreerd
3.	Projecten	Gerealiseerd	3 projecten in uitvoering.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Programmaondersteuning

Status

7. Optimale uitvoering van de 4 thema's door het organiseren van daarvoor benodigde bestuurlijke en ambtelijke overleggen.

8. Ondersteunen van samenwerkingsinitiatieven als deze voordelen kunnen opleveren voor het stedelijk gebied van Twente en daarmee voor Twente als geheel.

Wat hebben we bereikt?

Mede als gevolg van verkiezingen, vorming nieuwe colleges en heroriëntatie op de samenwerking is een aantal bestuurlijke overleggen niet doorgegaan.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Agenderen, organiseren en deelnemen aan de overleggen.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Aantal bestuurlijke overleggen ontwikkelagenda	4	1
2.	Aantal directeuren overleggen ontwikkelagenda	4	4

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Netwerkstad Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	304.464	304.948	-
Lasten	194.558	199.463	198.979
Saldo excl. mutaties reserves	**109.906**	**105.485**	**198.979-**
Gemeentelijke bijdrage	**105.485-**	**105.485-**	**198.979**
Mutaties reserves	4.421-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.6.3 Kennispunt Twente

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in	Bestuurdersoverleg Kennispunt Twente
Programmamanager	drs. I. Bakker

Inleiding

Bij Kennispunt Twente werken onderzoekers, dataspecialisten en data scientists. Zij genereren kennis voor de Twentse gemeente en de regio door eigen onderzoek en dataverzameling en door hun kennis te verbinden aan die van strategische partners als UT, Saxion en Provincie. We maken gebruik van innovatieve en beproefde onderzoeksmethoden en zoeken synergie tussen kwantitatief en kwalitatief onderzoek, tussen data en duiding.

De kern van de activiteiten bestaat uit statistische beschrijvingen en prognoses, monitoronderzoek en toegepast beleidsonderzoek. De inwonerpanels die door Kennispunt Twente worden beheerd, zijn een belangrijke pijler onder het werk We ondersteunen gemeenten en de regio bij datagedreven werken.

Werkzaamheden

Kennispunt Twente wil Twente breed kwalitatief hoogwaardig onderzoek en statistiek bieden voorzien van duiding om de kennispositie van de gemeenten en de regio te versterken.

Status

Wat hebben we bereikt?

Kennispunt Twente heeft in 2018 ruim 100 projecten en ontwikkeltrajecten uitgevoerd om de kennispositie van de Twentse gemeenten en Regio Twente te versterken. Doordat we kennis opbouwen en borgen, ontstaan er steeds meer mogelijkheden om verbindingen te leggen en trends, ontwikkelingen en voorspellingen te destilleren. We hebben een grote kwaliteitsslag in ons datamanagement gemaakt om data-integratie te verbeteren en gebruik van data - ook voor nieuwe toepassingen - te optimaliseren. Dit heeft geleid tot meer efficiency, hogere kwaliteit en meer zicht op verbanden tussen data om verdiepende vraagstukken creatief op te kunnen lossen.

We zijn gemeenten gaan ondersteunen op het gebied van data gedreven werken en geven met eigen analyses en het creëren van synergie met partners een impuls aan het komen tot meer informatie gestuurde besluitvorming.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Toegewijd, verbindend en ondernemend gewerkt voor en met onze gemeentelijke en regionale opdrachtgevers.
- Meer synergie gerealiseerd in kennispopbouw met landelijke en regionale kennisinstellingen.
- Een kwaliteitsslag in ons interne datamanagement gemaakt.
- Het team verder uitgebreid tot een divers en hoog professioneel team.
- Data science toepassingen verkend en uitgewerkt voor gemeenten en regionale overheidsinstellingen.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Kennispunt Twente werkt Twente breed, wat zich vertaalt in een groeiende, bredere opdrachten portefeuille en meer regionale opdrachten	Groei in regio brede projecten en meer Twentse gemeenten als opdrachtgever; tenminste 3 gemeenten als opdrachtgever erbij	gerealiseerd
2.	Opdrachtgevers beoordelen de kwaliteit en relevantie voor besluitvorming van de producten van Kennispunt Twente positief.	Rapportcijfer 7,5 90% beoordeelt producten als relevant.	7,5

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Kennispunt Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar
Baten	1.532.176
Lasten	1.645.500
Saldo excl. mutaties reserves	**113.324-**
Gemeentelijke bijdrage	**0**
Mutaties reserves	113.324
Gerealiseerd resultaat	**0**

Door een administratieve fout bij de begrotingswijziging 2018 nr.3 is een tekort ontstaan van € 231.509. Het algemeen bestuur heeft op 7 maart 2018 besloten om de financiering van alle coalities uit de gemeentelijke bijdrage te halen door het vaststellen van deze begrotingswijziging. Om te voorkomen dat de basistaken worden belast met de overhead van coalities, is deze overhead bij het opstellen van de programmabegroting 2018 reeds uit de gemeentelijke bijdrage gehaald. De totale gemeentelijke bijdrage voor Kennispunt Twente exclusief overhead die opgenomen was in de programmabegroting 2018 bedroeg € 545.008. Met begrotingswijziging 2018 nr.3 is de gemeentelijke bijdrage in de begroting na wijziging verlaagd met € 776.517 (gemeentelijke bijdrage Kennispunt Twente inclusief overhead van € 231.509). Per abuis is dus wederom de overhead uit de gemeentelijke bijdrage gehaald. Dit heeft er voor gezorgd dat er per saldo te weinig gemeentelijke bijdrage is opgehaald voor de basistaken.

Overzicht van baten en lasten Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	1.532.176	1.626.221	856.507
Lasten	1.645.500	1.394.712	1.401.515
Saldo excl. mutaties reserves	**113.324-**	**231.509**	**545.008-**
Gemeentelijke bijdrage	**231.509-**	**231.509-**	**545.008**
Mutaties reserves	113.324	-	-
Gerealiseerd resultaat	**231.509-**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.6.4 Werken voor de Twentse overheid

Verantwoordelijkheid van	**Kring van Twentse gemeentesecretarissen**
Besluitvorming in	**Dagelijks bestuur/Colleges van B & W**
Programmamanager	**G. Huijs**

Inleiding
In 2018 heeft Twentse Kracht zich beziggehouden met het vergroten van de betrokkenheid van deelnemende organisaties aan Twentse Kracht. Daarnaast is SWB Midden Twente toegetreden tot het platform. Twentse Kracht heeft zich verder doorontwikkeld en nog meer samenwerking opgezocht met de deelnemende organisaties. Zo zijn er twee inhoudelijk opdrachtgevers vanuit de deelnemende organisaties die zich naast de coördinerend secretaris bezighouden met een meerjarenplan en verdere ontwikkeling van het platform. Ook is Twentse Kracht voornemens om Loopbaancoaching toe te voegen als dienst; gebaseerd op de wensen en behoeften van de deelnemende organisaties..

Werkzaamheden

We richten ons op een interne Twentse arbeidsmarkt, zonder belemmeringen voor de betrokken overheden en medewerkers, met oog voor de opgaven van de Twentse overheden. De inzetbaarheid, mobiliteit en ontwikkelmogelijkheden zijn daarbij maximaal en dragen bij aan aantrekkelijk werkgeverschap van Twentse overheden. Het platform is ontstaan vanuit de wens en noodzaak om in regionaal verband arbeidsmobiliteit, flexibele en duurzame inzetbaarheid, ontwikkeling en aantrekkelijk werkgeverschap op te pakken. De samenwerking in het platform Twentse Kracht legt het accent op het beperken van kwetsbaarheid, kwaliteit, benutten van kansen en kostenbesparing en met ruimte voor verschillen in mate, schaal en aansluitsnelheid. Deze accenten staan voor samenwerking met het doel om gemeenschappelijkheid, verbinding en identiteit te borgen.

Status

Wat hebben we bereikt?
Beeldvorming en imago verbeterd. Regionale positie verstevigd, professionele profilering, eigenaarschap bij deelnemende organisaties is toegenomen, verhoogd gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid, themagroepen binnen de Regiegroep, roulerend inhoudelijk opdrachtgevers vanuit de deelnemende organisaties.

Wat hebben we hiervoor gedaan?
Leden Afstemmingsoverleg uitgebreid met twee inhoudelijk opdrachtgevers, strategische agenda bepaald met Regiegroep Twentse Kracht, themagroepen opgestart vanuit de Regiegroep, flexwerken bij alle deelnemende organisaties, inspiratiesessies georganiseerd met massa (ongeveer 100 personen), Adviesgroep Twentse School anders vormgegeven.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Aantal deelnemers Twentse School	2.000	1968
2.	Aantal bezoekers website Twente School	Stijging	297.450 (in 2017: 264.616

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Twentse Kracht Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	1.334.135	910.184	882.419
Lasten	1.192.971	769.020	741.254
Saldo excl. mutaties reserves	**141.164**	**141.164**	**141.165**
Gemeentelijke bijdrage	**141.164-**	**141.164-**	**141.165-**
Mutaties reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.6.5 Salarisadministratie

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in	**Via DVO tussen Dagelijks bestuur Regio Twente en Colleges van B&W en dagelijks bestuur van VRT**
Programmamanager	**G. Huijs**

Inleiding

Het besluit 'Gezamenlijke salarisadministratie' genomen door de Regioraad (AB) 3 juli 2013 is de basis voor samenwerking. De gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo zijn onder deze regeling in de eerste helft van 2016 gestopt met de deelname aan de gezamenlijke salarisadministratie bij Regio Twente.

Met het uittreden van deze grote partners zijn de schaalvoordelen van een gezamenlijke salarisadministratie weggevallen en is de salarisadministratie niet langer kostendekkend.
Daarnaast vraagt e-hrm om de nodige investeringen zoals is aangegeven bij de begroting van 2018 en 2019. Uit DVO gesprekken die zijn gevoerd, merken we op dat gemeenten wel willen betalen voor de salarisadministratie (gebaseerd op prijsafspraken uit 2013), maar niet voor e-hrm.

Het niet langer kostendekkend zijn, gecombineerd met het uitblijven van investeringen in e-hrm, zijn aanleiding voor het herijken van de besluitvorming van 2013. Naar verwachting wordt in 2019 opnieuw besloten rondom continueren van de dienstverlening op het vlak van salarisadministratie en e-hrm.

Werkzaamheden

1. ***Goede, efficiënte dienstverlening aan onze klanten.***
2. ***Realiseren van de gezamenlijk te benoemen (verbeter)acties.***

Status

Wat hebben we bereikt?

1. Het primaire proces verliep doorgaans goed (salarissen, vergoedingen en afdrachten juist, tijdig en volledig betalen).
2. VRT en gemeenten hebben toename in kwaliteit van dienstverlening ervaren o.a. meer gestructureerd overleg en een controleverklaring op de salarisadministratie voor Borne en Oldenzaal
3. Verder vormgeven van e-hrm

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Gerealiseerde workflows HRSS 2018:
Proces kortdurend zorgverlof; Landurend zorgverlof;
Ouderschapsverlof; Pleegzorgverlof – Uploaden GBA; Adoptie- en pleegzorgverlof; Proefberekening ouderschapsverlof; Werkgeversverklaring; Beeldschermbril;
Loonheffingskorting; Diploma's en certificaten; Autorisaties Youforce; Verlof diversen;
Declaraties diversen; ORT en Overwerk; Persoonsgegevens diversen

Workflows in behandeling, brieven etc. nog toevoegen:
Proces In dienst; Uit dienst; Uit dienst 2e DV; Verlof bij uit dienst; Wijzigen tijdelijke aanstelling;
Urenvermindering; Deeltijdontslag i.v.m. pensionering; Overplaatsing/Wijzigen functie / uren / salaris;
Formatie en Organisatie; Onbetaald verlof; Declaraties samenvoegen

Overige werkzaamheden/ projecten:
Migratie naar Bo4 online; Overlegstructuren gestart; voortgangs- en gebruikersoverleg
Verzuimmanager Haaksbergen en aanpassingen overige organisaties;
Inrichting koppelingen EDI en ADI tbv verzuim; Projectgroep opdrachtformulering recruitmentsysteem;
Bestaande workflows waar mogelijk samengevoegd;
2 Factor Authenticatie (vervolg in 2019); Rapportages (vervolg in 2019)

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Producten/dienstencatologus met standaardpakket en plus opties	Zowel DVO's als QRAP's met alle deelnemers op orde.	

Wat heeft het gekost?

De baten en lasten van de salarisadministratie zijn opgenomen onder het programma Bestuur en Ondersteuning.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.6.6 Acquisitie Twente

Verantwoordelijkheid van	**Stuurgroep Business in Twente**
Besluitvorming in	**Colleges van B & W**
Programmamanager	**drs. S. van der Steen**

Inleiding

In 2018 hebben de 2 acquisiteurs High Tech Systemen en Materialen en de acquisiteur Logistiek goede resultaten geboekt voor Twente. Voor het aantal gerealiseerde projecten en te verwachten arbeidsplaatsen liggen de resultaten boven de prognose. Ook in de samenwerking tussen de accountmanagers onderling en met de acquisiteurs zit een duidelijke stijgende lijn. Acquisitie Twente past bij de doelstellingen van de Agenda voor Twente. In de stuurgroep Business in Twente (BIT) is besloten dat we in 2019 bepalen of acquisitie financieel en inhoudelijk vanaf 2020 in de Agenda voor Twente opgenomen wordt.

Werkzaamheden

Het aantrekken van nieuwe bovenregionale en internationale bedrijven op het gebied van logistiek en High Tech Systemen en Materialen (HTSM), het faciliteren van bedrijven die willen uitbreiden en/of verankeren in Twente en match-making van (internationale) bedrijven en instellingen

Status

Wat hebben we bereikt?

De ambities zijn behaald. Zelfs veel meer dan dat. Dit hangt natuurlijk samen met de periode van hoogconjunctuur waar we ons in bevinden. Maar je merkt ook dat BIT / Oost NL steeds beter in hun rol komen. Het netwerk is steeds beter opgebouwd en de vruchten kunnen daarvan geplukt worden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Activiteiten hiervoor van de 3 acquisiteurs:
- Bedrijfsbezoeken aan bedrijven en kennisinstellingen in Twente afgelegd. Hiervoor zijn internationale bedrijven die in Twente zijn gevestigd bezocht. Er zijn buitenlandse events bezocht.

Intern:
- Organiseren, voorbereiden en verslagleggen van (stuurgroep) vergaderingen
- Regulier overleg met de voorzitter van de stuurgroep
- Deelname Regio Twente aan het regionaal accountmanagersoverleg
- Communicatie/terugkoppeling met gemeenten via ambtelijke overleggen, bestuurlijke overleggen en het regionaal accountmanagersoverleg
- Regulier werkoverleg met Oost NL
- Regelmatig afstemming zoeken met partners Business in Twente (Port of Twente, provincie Overijssel, etc.)
- Deelname aan werktafel profilering en acquisitie van de POLO
- Organisatie en administratie financiering inzet Oost NL
- Afstemming Agenda voor Twente verzorgd
- Afstemming Twente Board verzorgd

Indicatoren		Begroot	Werkelijk (t/m half november, zonder Lithium Werks)
1.	Binnengehaalde projecten	0	13
2.	Investeringen in miljoen €	0	20
3.	Directe arbeidsplaatsen	0	363

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Acquisitie Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	325.645	313.699	-
Lasten	325.645	313.699	-
Saldo excl. mutaties reserves	**-**	**-**	**-**
Gemeentelijke bijdrage	**-**	**-**	**-**
Mutaties reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.6.7 Milieu, Duurzaamheid en Afval.

Verantwoordelijkheid van	**Portefeuillehouders overleg Milieu, Duurzaamheid en Afval**
Besluitvorming in	**Colleges van B & W**
Programmamanager	**drs. S.L. van der Steen**

Inleiding

Op basis van een bestuursopdracht werken de Twentse gemeenten vrijwillig samen op de thema's Milieu, duurzaamheid en afval. De focus ligt daarbij op Energie en Afval. De Twentse Energie Strategie heeft in 2018 een vervolg gekregen in de Regionale Energie Strategie Twente. Daarnaast hebben we een begin gemaakt met het door ontwikkelen van de ambitie Afvalloos Twente naar een circulaire economie Twente.

Werkzaamheden

Streven naar een circulaire economie, waarbij de focus ligt op een energieneutraal Twente in 2050 en een afvalloze regio in 2030. **Status**

Wat hebben we bereikt?
We hebben de samenwerking met de verschillende partners, als waterschappen, provincie, netbeheerders, onderwijsinstellingen en bedrijven geïnitieerd en geïntensiveerd.
We hebben meegewerkt aan meer bewustwording rond de energietransitie en circulaire economie.

Wat hebben we hiervoor gedaan?
- Twentse Energie Strategie (TES) opgesteld, als voorloper op de RES Twente
- Startnota Regionale Energie Strategie Twente (RES Twente) opgesteld
- Afvalsymposium georganiseerd met als thema Circulaire Economie
- Samengewerkt op het thema circulaire textiel
- Bijdrage geleverd aan de uitwerking van actielijn 4 van de Agenda voor Twente
- Verbindingen gelegd met andere regionale beleidsterreinen

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Aantal bestuurlijke overleggen	4	6
2.	Aantal ambtelijke overleggen	11	12
3.	Advisering en ondersteuning inhoudelijke werkgroepen	Twee wekelijkse advisering	wekelijks
4.	Overleggen Regio-coördinatie	6	2
5.	Themabijeenkomsten	2	4
6.	Monitoring Duurzaam (T)huis Twente	6	2
7.	Follow up Afvalloos Twente	Procesbegeleiding	gedaan

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Mileu, Duurzaamheid en Afval Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	119.967	85.000	85.000
Lasten	119.967	85.000	85.000
Saldo excl. mutaties reserves	**-**	**-**	**-**
Gemeentelijke bijdrage	**-**	**-**	**-**
Mutaties reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.6.8 Mobiliteitslab, toezicht en kwaliteit en huishoudelijke ondersteuning OZJT

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in	**Colleges van B & W**
Programmamanager	**E. Fokkink MSc**

Zie voor de beleidstoelichting de programmaverantwoording van OZJT.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten **Mobiliteitslab/Huishoudelijke ondersteuning/Toezicht en kwaliteit** Bedragen in €	**Realisatie** **begrotingsjaar**	**Raming** **begrotingsjaar na wijziging**	**Raming** **begrotingsjaar voor wijziging**
Baten	1.094.626	187.150	187.150
Lasten	1.097.508	190.032	190.032
Saldo excl. mutaties reserves	**2.882-**	**2.882-**	**2.882-**
Gemeentelijke bijdrage	**2.882**	**2.882**	**2.882**
Mutaties reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.6.9 IT-Platform

Verantwoordelijkheid van	**Kring van Twentse gemeentesecretarissen**
Besluitvorming in	**Dagelijks bestuur/Colleges van B & W**
Programmamanager	**R. Graziano**

Inleiding

Op 1 juli 2018 is het IT platform Twente opgericht door de Kring van gemeentesecretarissen. Het IT platform is gevormd door samenvoeging van de succesvolle IT gerelateerde onderdelen uit eerdere gezamenlijke regionale programma's. Sinds de start in 2018 zijn de volgende organisaties betrokken: de 14 Twentse gemeenten, de Veiligheidsregio Twente, het Gemeentelijke Belastingkantoor Twente en Regio Twente als gastheerorganisatie.

Dit platform past in de doelstelling van een bredere regionale samenwerking op het gebied van de bedrijfsvoering, om hoge kwaliteit van dienstverlening te kunnen blijven realiseren tegen lagere kosten en verminderde kwetsbaarheid. Het platform zorgt ervoor dat diverse gezamenlijke regionale IT voorzieningen, van alle aangesloten organisaties, op praktische en daadkrachtige wijze worden ondersteund, voor en door medewerkers van aangesloten organisaties. In het IT platform zijn gezamenlijke producten, diensten en thema's op het vlak van informatisering & automatisering (I&A) ondergebracht. Voorbeelden zijn ontwikkel- en beheeractiviteiten als digikoppeling, een zgn. TwenteCloud, govroam (veilig wifi), architectuurprincipes en een gezamenlijke Twentse infrastructuur waarop alle deelnemende organisaties zijn aangesloten. Deze infrastructuur wordt in de toekomst aangesloten op de landelijke IT voorzieningen, zoals GGI (aansluiting vanaf 2019) en later op "Common Ground".

Onze IT samenwerking sluit goed aan op de landelijke/VNG ontwikkelingen ten aanzien van "Samen Organiseren", waarbij we ook nadrukkelijk de samenwerking met VNG realisatie opzoeken.

Werkzaamheden

Wat hebben we bereikt? **Status**

Omvorming van de IT gerelateerde onderdelen uit het SSNT programma naar uitvoering via het IT Platform Twente.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Sinds de start van het IT Platform is ten behoeve van besturing en besluitvorming een governance ingericht, waarmee de gezamenlijke en regionale IT oplossingen van alle aangesloten organisaties worden ondersteund.
- De governance is zo ingericht dat ambtenaren van alle aangesloten organisaties in samenwerking de vele landelijke, regionale en lokale IT uitdagingen uitwerken tot praktische en gezamenlijke oplossingen. Op basis van deze uitwerkingen besluiten de directeuren en hoofden Bedrijfsvoering over voortgang en vervolgprojecten en tevens stellen zij de juiste mensen en middelen ter beschikking aan het platform om invulling te geven aan deze projecten en de inbedding van deze oplossingen in onze Twentse samenwerking.'
- Om een praktische, efficiënte besluitvorming en toezicht te waarborgen heeft het platform Bedrijfsvoering een stuurgroep aangesteld met 4 vertegenwoordigers vanuit Bedrijfsvoering. Tevens houdt de kring van gemeentesecretarissen toezicht op de samenwerking en deze kring heeft een gemeentesecretaris naar voren geschoven als "portefeuillehouder IT", welke periodiek afstemming heeft met de stuurgroep.
- Regio Twente is de gastheer organisatie ten aanzien onze regionale IT samenwerking en levert hiervoor sinds 1 september 2018 een kwartiermaker en vanaf januari 2019 een projectleider om de samenwerking te regisseren in samenwerking met een kernteam waar alle organisaties in vertegenwoordigd zijn.
- Deze samenwerking is er voor en door de samenwerkende Twentse overheden; het beheren van de IT applicaties is zo veel mogelijk bij één of meerdere van de samenwerkende gemeenten ondergebracht.
- Er zijn vaste en tijdelijke teams en werkgroepen ingericht, waarin voor het overgrote deel collega's uit de samenwerkende organisaties participeren

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten IT-Platform/SSNT Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	523.232	366.198	-
Lasten	523.232	366.198	-
Saldo excl. mutaties reserves	**-**	**-**	**-**
Gemeentelijke bijdrage	**-**	**-**	**-**
Mutaties reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

5.7 Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentelijke bijdrage Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	29.161.462	29.161.462	29.483.685
Lasten	-	-	-
Mutaties reserves	-	-	-
Saldo incl. mutaties reserves	**29.161.462**	**29.161.462**	**29.483.685**

Treasury Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	280.264	94.433	94.433
Lasten	20.613	98.529	98.529
Mutaties reserves	-	-	-
Saldo incl. mutaties reserves	**39.651**	**-4.096**	**-4.096**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

6. Paragrafen

Inleiding
In het hoofdstuk paragrafen komen een aantal belangrijke beheersmatige onderwerpen aan de orde die van belang zijn om inzicht te krijgen in de financiële positie van Regio Twente. Op grond van artikel 9 van het BBV komen de volgende paragrafen aan de orde:

- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaalgoederen;
- bedrijfsvoering;
- verbonden partijen;
- financiering; en
- rechtmatigheid

6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Vernieuwing nota risicomanagement
In 2018 heeft het algemeen bestuur de nieuwe "Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen" vastgesteld. In deze nota is ook het beleid van Regio Twente voor risicomanagement en weerstandsvermogen opgenomen. De effecten van deze nieuwe nota worden voor het eerst uitgewerkt in deze paragraaf op basis van de meest recente risico inventarisatie die door het algemeen bestuur is vastgesteld in juli 2018 bij de programmabegroting 2019. Dit heeft mee te maken dat deze risico's zijn opgesteld en gekwantificeerd conform de nieuwe nota die voor 2018 geldt. Indien ervoor gekozen wordt om de risico-inventarisatie van de programmabegroting 2018 te hanteren, ontstaat er een vertekend beeld van de risico's en het weerstandsvermogen, aangezien deze zijn opgesteld op basis van andere uitgangspunten. Bovendien bevat de risico-inventarisatie van de programmabegroting 2018 niet de risico's van Veilig Thuis Twente (deze zijn op 31 oktober 2018 door het algemeen bestuur vastgesteld).

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om tegenvallers op te vangen zonder dat dit leidt tot een verhoging van de algemene bijdrage van de gemeenten dan wel tot noodzakelijke ombuigingen in het bestaand beleid. Om het weerstandsvermogen te berekenen, dient de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet te worden tegen de benodigde weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt in totaal € 2,3 mln. en bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Bij veel overheidsorganisaties is sprake van "beklemde" bestemmingsreserves. Deze worden gecorrigeerd op de weerstandscapaciteit. Als "beklemde" reserves niet als beschikbare weerstandscapaciteit worden gezien, is dit van invloed op de weerstandsratio. Bij Regio Twente zijn enkele bestemmingsreserves als "beklemd" geoormerkt. Deze bestemmingsreserves worden niet meegenomen in de beschikbare weerstandscapaciteit. Ook de reserves in het kader van Coalition the Willing activiteiten worden niet meegenomen in de beschikbare weerstandscapaciteit. Hieronder treft u overzicht van alle reserves en wordt inzichtelijk gemaakt welke reserves onderdeel vormen van de beschikbare weerstandscapaciteit (tabel 2). Er is binnen Regio Twente een format aangelegd waarin per reserve de doelstelling, omvang en bestemming hiervan zijn vastgelegd. Jaarlijks worden deze formats getoetst en indien nodig bijgesteld.

Samengevat komt het totaal aan beschikbare weerstandscapaciteit (niet zijnde beklemd) neer op:

Omschrijving Bedragen in €	**Weerstandscapaciteit per 31-12-2018**	
Algemene reserve	€	116.807
Gezondheid	€	1.362.603
Bedrijfsvoering	€	214.471
Leefomgeving	€	502.483
OZJT	€	-
Veilig Thuis Twente	€	173.023
Totaal	**€**	**2.369.387**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Omschrijving	Saldo per 31-12-2018	Maakt onderdeel uit van weerstandscapaciteit
Algemene reserve Regio Twente	116.807	Ja
Bestemmingsreserve aandelen Twence BV	88.446	Nee. Beklemd
Resultaat AVT/IPT	575.892	Nee. Beklemd
Totaal Algemene Reserves	**781.145**	
Egalisatiereserve ICT	86.201	Ja
Reserve innovatieve bedrijfsvoering	-	Ja
Reserve Bedrijfsvoering (VRT)	-	Ja
Reserve Bedrijfsvoering	128.270	Ja
Totaal reserves domein Bedrijfsvoering	**214.471**	
Egalisatiereserve Leefomgeving	220.331	Ja
Egalisatiereserve parkeergelden	-	Ja
Reserve groot onderhoud Hulsbeek	119.204	Nee, beklemd
Reserve groot onderhoud Rutbeek	196.996	Nee, beklemd
Reserve groot onderhoud Lageveld	16.649	Nee, beklemd
Reserve groot onderhoud Arboretum	-	Nee, beklemd
Reserve groot onderhoud Fietspaden	22.811	Nee, beklemd
Reserve Routenetwerken	0	Nee, beklemd
Reserve vervanging en vernieuwing	419.501	Nee, beklemd
Reserve werkplaats HB	83.743	Nee, beklemd
Reserve stimulering Recreatie & Toerisme	216.415	Ja
Provinciale reserve recreatieve voorzieningen	794.674	Nee, beklemd
Reserve Monitoring Recreatie & Toerisme	-	Ja
Reserve herplaatsing personeel	5.664	Ja
Reserve Milieu projecten	60.073	Ja
Totaal reserves domein Leefomgeving	**2.156.060**	
Egalisatiereserve Gezondheid	478.839	Ja
Egalisatiereserve SOA Poli	121.963	Ja
Egalisatiereserve MOA/PGA	180.738	Ja
Reserve projecten	254.064	Ja
Reserve tarieftaken	327.000	Ja
Totaal reserves domein Gezondheid	**1.362.603**	
Egalisatiereserve OZJT		Ja
Totaal reserve OZJT	**-**	
Egalisatiereserve Veilig Thuis Twente	173.023	Ja
Totaal reserve Veilig Thuis Twente	**173.023**	
Reserve salarisadministratie Netwerkstad	30.298	Nee, beklemd
Reserve Kennispunt Twente	472.211	Nee, beklemd
Reserve Netwerkstad	365.097	Nee, beklemd
Totaal reserves Coalition of the willing	**867.607**	
Totaal reserves	**5.554.909**	

Tabel 2 Samenvatting beschikbare weerstandscapaciteit

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt in totaal € 3,2 mln. en wordt bepaald door het inventariseren van risico's. Hieronder treft u een specificatie van de meest actuele, door het algemene bestuur vastgestelde, risico's inclusief kans bepaling en financieel gevolg (impact).

Omschrijving risico	Risicowaarde (Kans X Impact)	Kans	Impact
Algemene reserve			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim)	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op productieverlies door onvoldoende werkende ICT infrastructuur	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op het optreden van een datalek (informatie-beveiliging), hack e.d.	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat er niet wordt voldaan aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)	€ 105.000	Onwaarschijnlijk	€ 200.000 <> € 500.000
Het risico op juridische procedures en aansprakelijkheid, bezwaarschriften, fraude e.d.	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op inefficiënt gebruik Twentehuis	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
	€ 442.500		
Egalisatie reserve Gezondheid			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim langdurig)	€ 315.000	Zeer waarschijnlijk	€ 200.000 <> € 500.000
Het risico dat niet begrote kosten gemaakt moeten worden door krapte op de arbeidsmarkt	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op extra personele investeringen door publieke gezondheid asielzoekers	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op productieverlies door onvoldoende werkende ICT infrastructuur	€ 135.000	Zeer waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op wegvallen project opbrengsten en opbrengsten tarief taken	€ 315.000	Zeer waarschijnlijk	€ 200.000 <> € 500.000
Inversteringen in het nieuwe Digitaal Dossier JGZ	€ 330.000	-	-
	€ 1.200.000		
Egalisatiereserve Bedrijfsvoering			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim langdurig)	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het Risico op lagere vergoeding Agende van/voor Twente dan gemaakte kosten	€ 135.000	Zeer waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het Risico op verandering in wet- en regelgeving	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het Risico op ondersteuning coalitie taken	€ -	Zeer onwaarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op levering diensten aan externe partijen	€ 75.000	Is wel eens voorgekomen	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op aanbestedingsprocedure Bedrijfsvoering	€ 75.000	Is wel eens voorgekomen	€ 100.000 <> € 200.000
Inversteringen Cloud 2020	€ 421.000		
Inversteringen applicaties	€ 50.000		
	€ 913.500		
Egalisatiereserve Leefomgeving			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim)	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op wegvallen van dekking t.b.v. inzet voor Coalitions of the Willing	€ 45.000	Onwaarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op wegvallen van dekking t.b.v. inzet voor het basis taken pakket	€ -	Zeer onwaarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op verminderde inkomsten door derving erfpacht- exploitatierechten (huren)	€ 26.250	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000
Het risico op verminderde inkomsten uit evenementen	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op verminderde inkomsten uit parkeergelden	€ 26.250	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000
Het risico op stormschade houtopstand recreatieparken	€ 33.750	Zeer waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000
	€ 206.250		
Egalisatiereserve OZJT			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim)	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat niet begrote kosten gemaakt moeten worden door krapte op de arbeidsmarkt	€ 67.500	Zeer waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat er juridische procedures worden gestart naar aanleiding van contractmanagement	€ 67.500	Zeer waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
	€ 172.500		
Egalisatiereserve Veilig Thuis Twente			
Het risico dat er sprake is van langdurig ziekteverzuim.	€ 135.000	Zeer waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim)	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat niet begrote kosten gemaakt moeten worden door krapte op de arbeidsmarkt	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Fluctuaties in aantallen meldingen en adviesvragen	€ 75.000	Is wel eens voorgekomen	€ 100.000 <> € 200.000
	€ 285.000		
Totaal omvang risico's	**€ 3.219.750**		

Tabel 3 Samenvattend overzicht benodigde weerstandscapaciteit

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Opgetreden risico's
Diverse risico's die opgetreden zijn, zijn bekostigd uit de reserves. Bij domein Leefomgeving is een bedrag van ca. € 10.000 gedekt uit de reserve om een niet verzekerde personele verplichting te betalen. Bij het domein Bedrijfsvoering is ca. € 361.000 via de reserve bekostigd voor het project Cloud 2020 (conform besluitvorming van het dagelijks bestuur). Bovendien heeft het domein Bedrijfsvoering in 2018 onvoorziene kosten gemaakt waardoor het negatieve resultaat van ca. € 261.000 is onttrokken uit de egalisatie reserve.

Beoordeling risico's versus beschikbare weerstandscapaciteit

Het beleidskader "Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen" zet uiteen hoe Regio Twente de risico's identificeert en beoordeelt en de wijze waarop de organisatie omgaat met risico's. Bij risicomanagement is het belangrijk dat er bewust wordt nagedacht over de beheersmaatregelen die in acht genomen kunnen worden om een risico te managen. Het algemeen bestuur heeft een norm vastgesteld voor de weerstandsratio van 1 met een ondergrens van 0,8.

De weerstandsratio bedraagt per 31-12-2018:

Ratio Weerstandsvermogen		
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	**€**	**2.369.387**
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	**€**	**3.219.750**
Ratio (A/B)		**0,7**

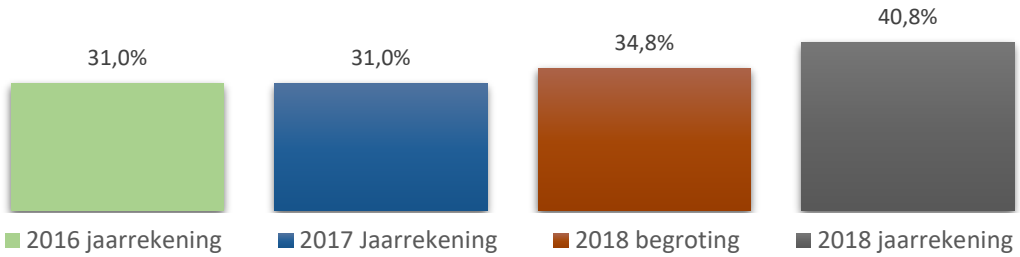
Tabel 4 Ratio weerstandsvermogen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het feitelijke weerstandsratio onder de norm van het algemeen bestuur ligt. Dit ontstaat voor een deel omdat er in 2018 aanspraak is gedaan op de reserves om de opgetreden risico's te dekken. Voor het onderdeel OZJT zijn risico's geïnventariseerd, maar er staat op dit moment geen weerstandscapaciteit tegenover om de risico's te dekken. Aangezien de ratio onder de norm zit, betekent het dat positieve saldi in de jaarrekeningen dienen te worden toegevoegd aan het eigen vermogen totdat de afgesproken norm is bereikt.

Financiële Kengetallen

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Regio Twente in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Met het kengetal solvabiliteit beoordeel je in hoeverre het bezit op de balans schuldenvrij is.

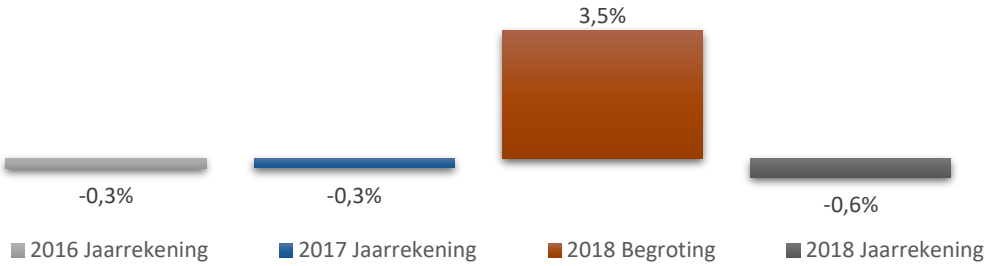
Figuur 3 Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio 2018 is ten opzichte van de jaarrekening 2017 en de begroting 2018 gestegen. De solvabiliteitsratio wordt erg beïnvloed door de voorfinanciering in het kader van de Agenda van Twente. Tot en met boekjaar 2016 was er sprake van forse voorfinanciering uit de middelen van Regio Twente waardoor er negatieve eigen vermogen was opgenomen op de balans. Dit negatieve eigen vermogen beïnvloedde negatief de solvabiliteitsratio. In boekjaren 2017 en 2018 heeft de Agenda van Twente positieve resultaat behaald waardoor het negatieve eigen vermogen is ingelopen en nu zelfs positief bijdraagt aan de solvabiliteitsratio. Dit geeft een vertekend beeld van de ratio, aangezien uit de positieve resultaten van Agenda van Twente de komende jaren niet uit de balans blijkende verplichten dienen te worden voldaan. Door het eigen vermogen te corrigeren voor de Agenda van Twente ontstaat een realistischer beeld van de solvabiliteit. De gecorrigeerde solvabiliteitsratio komt dan per ultimo 2018 uit op afgerond **24%** (zowel het eigen vermogen als totaal vermogen worden gecorrigeerd met het resultaat van de Agenda van Twente).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Netto schuldquote

De netto schuld quote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Regio Twente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

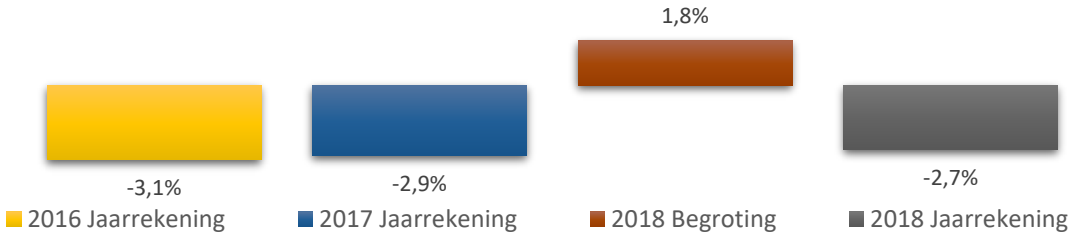

Figuur 4 Netto Schuldquote

De netto schuldquote van Regio Twente laat zien dat de druk van rentelasten en de aflossingen op de exploitatie laag is. De netto schuldquote van Regio Twente laat ten opzichte van de begroting een daling zien. Deze wordt voornamelijk veroorzaakt door een forse toename van de baten voor mutaties reserves t.o.v. de primaire begroting. Dit heeft onder meer te maken met de toevoeging van de Agenda voor Twente via een begrotingswijziging (ca. € 4 mln.) en de toevoeging van de externe subsidie baten (ca. € 1,5 mln.) van Veilig Thuis Twente die niet in de primaire begroting waren geraamd.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor uitgeleend geld

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De verwachting is immers dat deze middelen op termijn terugvloeien. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa (cf. art. 36 BBV lid b, c, d, e en f) ook alle verstrekte leningen aan verbonden partijen en andere verstrekte leningen worden opgenomen.

Figuur 5 Netto Schuldquote gecorrigeerd voor uitgeleend geld

De netto schuldquote is nu gecorrigeerd voor de verstrekte geldleningen in het kader van het innovatiefonds (Agenda van Twente) en de verstrekte hypothecaire leningen aan personeel. De netto schuldquote inclusief uitgeleend geld laat zien dat de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie nog steeds erg laag is. De gecorrigeerde netto schuldquote wijkt af van de begroting. Voor een deel ontstaat dit door stijging van de baten zoals uiteengezet bij de netto schuldquote hierboven. De gecorrigeerde netto schuldquote wijkt ook af van de begroting omdat er bij een aantal verstrekte geldleningen uit het MKB fonds op begrotingsbasis werd verwacht dat de aflossingen in 2018 zouden plaatsvinden. In de praktijk zijn in het kader van het innovatiefonds met een aantal kredietnemers de onderhandelingen bezig over verlenging van de leningsovereenkomsten en bij een aantal kredietnemers is de leningsovereenkomst inmiddels verlengd.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte Regio Twente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten en structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte is de bij de jaarrekening 2018 afgerond 8% (begroot 0%). Ook deze ratio wordt fors beïnvloed door de Agenda van Twente en geeft een vertekend beeld. Indien we zowel aan de lasten kant als aan de baten de ratio corrigeren voor de Agenda van Twente, komen we uit op een structurele exploitatie ruimte van **nihil**. Concluderend, de structurele baten zijn bij de jaarrekening 2018 voldoende om de structurele lasten te dekken.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen
Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen daarom altijd in samenhang moeten worden bezien. Uit de hierboven weergegeven ratio's blijkt dat de financiële positie van Regio Twente goed is. De ratio structurele exploitatie ruimte laat zien dat de baten en lasten structureel in evenwicht zijn. Mocht dit evenwicht tijdelijk verstoord raken dan kan het eigen vermogen dit incidenteel opvangen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

6.2 Onderhoud kapitaal goederen

Inleiding

In deze paragraaf beschrijven we het beleidskader en de uitvoering daarvan in 2018 voor het onderhoud van kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen worden onderscheiden in vaste en vlottende activa, die als bezittingen op de balans staan en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen, recreatieparken en fietspaden. Ze onderscheiden zich doordat ze voor hun instandhouding en verbetering in de exploitatiebegroting structureel een substantieel beslag op middelen leggen. Dit geldt niet voor de financiële activa en de bedrijfsmiddelen (vlottende activa) omdat die regelmatig worden vervangen.

De kapitaalgoederen waarover we hier spreken, betreft in 2018 het programma Recreatieve Voorzieningen. De beoogde kwaliteit en het onderhoud daarvan bepalen het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

Recreatieparken, Routenetwerken en Fietspaden

Het team Recreatieve Voorzieningen beheert namens de Twentse gemeenten de recreatieparken: Het Hulsbeek (Oldenzaal), Het Rutbeek (Enschede) en Het Lageveld (Wierden. De afdeling Recreatieve Voorzieningen beheert namens de Twentse gemeenten ook 350 km recreatieve fietspaden in Twente.

Per 31 december 2018 is het volgende geïnvesteerd en afgeschreven:

Kapitaalgoed bedragen in €	**Boekwaarde 31-12-2018**	**Afschrijvingen**	**Des-investeringen**	**Investeringen**	**Boekwaarde 31-12-2017**
Hulsbeek	1.169.021	103.419	-	125.148	1.147.293
Rutbeek	660.084	66.007	-	70.389	655.703
Lageveld	460.244	42.415	-	-	502.659
Routenetwerken	944.255	590	-	721.290	223.555
Fietspaden	112.159	31.740	-	25.197	118.702
Totaal	**3.345.763**	**244.172**	**-**	**942.024**	**2.647.911**

Tabel 5 Overzicht investeringen recreatieparken

In dit overzicht staan alleen de investeringen waar nog een boekwaarde op zit. De boekwaarden vertegenwoordigen de balanswaarde van deze kapitaalgoederen. In hoeverre hier sprake is van stille reserves valt moeilijk aan te geven.

Investeringen in routenetwerken en routekaarten

In 2018 is geïnvesteerd in de panelen en het vervangen van oude bewegwijzering naar uniforme bebordingen (met kaartmateriaal) voor de diverse routenetwerken in Twente, om zo de aantrekkelijkheid van deze Regio voor de toeristische sector in stand te houden en verder te verbeteren.

Vervanging vervoermiddelen

In 2018 is er voor ca. € 115.000 geïnvesteerd in de vervanging van nieuwe vervoermiddelen voor de inspectie en onderhoud van de parken en de regionale routenetwerken.

Het beleidskader

Voor de instandhouding van de recreatieparken, routenetwerken en fietspaden zijn in de begroting 2018 budgetten voor jaaronderhoud en kapitaallasten opgenomen. Daarnaast zijn ten behoeve van groot onderhoud stelposten (dotaties aan reserves) opgenomen. Groot onderhoud wordt uitgevoerd middels een meerjarenplanning. Per jaarschijf wordt door de parkbeheerders beoordeeld welk grootonderhoud dient plaats te vinden. De kosten voor grootonderhoud worden vervolgens bij de jaarrekening onttrokken uit de reserves.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
In het jaar 2018 zijn de volgende bedragen aan de reserves toegevoegd of ten laste daarvan bekostigd. Tevens zijn de saldi van deze reserves per 31 december 2018 weergegeven.

Reserve bedragen in €	**Saldo 31-12-2018**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Saldo 31-12-2017**
Hulsbeek	119.204	49.197	46.606	116.613
Rutbeek	196.996	44.829	33.405	185.572
Lageveld	16.649	20.760	13.039	8.928
Routenetwerken	0	-	-	0
Fietspaden	22.811	17.420	34.227	39.617
Totaal	**355.660**	**132.206**	**127.277**	**350.731**

Tabel 6 Saldi reserves recreatieparken

Tot slot is er voor het regulier onderhoud van deze kapitaalgoederen nog een reserve voor vervangings- en vernieuwingsinvesteringen ingesteld. Deze reserve wordt jaarlijks gevoed met of aangewend voor de afdekking van het exploitatieresultaat van het team Recreatieve Voorzieningen. Dit betekent dat de omvang van het jaarlijks uit te voeren groot onderhoud mede afhangt van het exploitatieresultaat van het voorafgaande jaar. De directeur Leefomgeving stelt jaarlijks de noodzakelijk geachte vervangings- en vernieuwingsinvesteringen vast. Investeringen worden gedekt met een bijdrage uit deze reserve. Het grootste gedeelte van de onderhoudswerken zijn medegefinancierd uit de reservevervanging en vernieuwing. In het jaar 2018 zijn de volgende bedragen aan de reserve toegevoegd of ten laste daarvan bekostigd:

Reserve bedragen in €	**Saldo 31-12-2018**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Saldo 31-12-2017**
Reserve vervanging en vernieuwing	419.501	55.524	32.240	396.216
Totaal	**419.501**	**55.524**	**32.240**	**396.216**

Tabel 8 Saldi reserve vervanging vernieuwing

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

6.3 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering gaat over de ondersteunende bedrijfsprocessen waarmee de beleidsdoelstellingen worden gerealiseerd en de sturing en beheersing daarvan. Bedrijfsvoering processen zorgen ervoor dat de beleidsprogramma's efficiënt, effectief en conform de geldende wetgeving worden uitgevoerd.

Voor de realisatie van de plannen en activiteiten in 2018 verwijzen naar het onderdeel Bestuur en Ondersteuning hoofdstuk 5.3.

Personeel

Hieronder een overzicht van het totaal aantal medewerkers per domein en de bezetting in fte per 31-12-2018. Dit betreft een overzicht van medewerkers in dienst van Regio Twente.

Domein	Aantal medewerkers	Bezetting in fte	Bezetting % van totaal
Gezondheid	379	259,1	58%
Leefomgeving	33	28,6	6%
OZJT	11	9,7	2%
Veilig Thuis Twente	45	39,7	9%
Bedrijfsvoering	81	70,0	16%
Bestuur en directie	3	2,9	1%
Concern	4	4,2	1%
Coalition of the Willing	34	32,3	7%
Totaal	**590**	**446,5**	**100%**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

6.4 Verbonden partijen

Inleiding

Deze paragraaf betreft derde rechtspersonen waarmee Regio Twente een bestuurlijke en financiële band heeft, door een participatie in een vennootschap of in stichtingen. We beperken ons hier tot die partijen waarin Regio Twente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Met een bestuurlijk belang bedoelen we een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Een financieel belang houdt in dat Regio Twente middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op haar verhaald kunnen worden. Van een financieel belang is ook sprake als Regio Twente bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

Het bovenstaande impliceert dat er relaties met derde partijen bestaan die slechts een financieel of een bestuurlijk belang inhouden. Deze staan niet in deze paragraaf benoemd. Ook doet zich voor dat Regio Twente een instelling of stichting jaarlijks subsidie verstrekt en op één of andere wijze deelneemt aan het bestuur daarvan, maar bij een faillissement juridisch niet aansprakelijk is. Een dergelijke rechtspersoon is geen verbonden partij, omdat er geen sprake is van een financieel belang. Een voorbeeld hiervan is de Personeelsvereniging Regio Twente.

Beleidskader verbonden partijen

Het beleid van Regio Twente met betrekking tot verbonden partijen is vastgelegd in het "Beleidskader deelneming in of relatie met rechtspersonen" die op 14 april 2014 is vastgesteld door het dagelijks bestuur. Hierin staan afspraken over het aangaan van verbindingen met derden en de wijze van sturing en beheersing daarvan. Er is geen eensluidend antwoord te geven op de vraag of kan worden deelgenomen in een rechtspersoon of dat daarmee anderszins een relatie wordt aangegaan. Elk geval vraagt om een specifieke afweging. Wel kan als algemeen uitgangspunt worden aangegeven dat er vanuit de optiek van Regio Twente sprake moet zijn van een publiek belang.

Belangrijke ontwikkelingen rond verbonden partijen

Op 6 december 2018 heeft de Algemene vergadering van Aandeelhouders Twence Holding B.V. besloten om de 819 tijdelijk preferente aandelen van Regio Twente voor het superdividend in het kader van de Agenda van Twente in te trekken. Door dit besluit is Regio Twente geen aandeelhouder meer en is Twence Holding B.V. per ultimo 2018 geen verbonden partij. Ten opzichte van de programmabegroting 2018 is ook het Twentebedrijf geen verbonden partij meer. Op 6 december 2017 heeft het bestuur van het Twentebedrijf ingestemd met het opheffen van de gemeenschappelijk regeling Twentebedrijf. Per 1 juli 2017 zijn PPM Oost en Oost NL gefuseerd gaan verder onder de naam Oost NL.

Risicoanalyse

Regio Twente heeft bij de programmabegroting 2018 een risicoanalyse opgesteld van de verbonden partijen. Voor deze analyse is er een onderscheid gemaakt in bestuurlijke en financiële risico's. De bestuurlijke risico's, denk hierbij aan directie/bestuur en eigenaarsbelang, zijn gekoppeld aan de financiële risico's, denk hierbij aan financiële bijdrage/afhankelijkheid en aansprakelijkheid.

In de overzichten hieronder wordt een opsomming gegeven van relevante verbonden partijen met de bijbehorende meest recente (concept) jaarcijfers:

Vennootschappen en coöperaties:

Innovatiefonds Twente B.V. statutair gevestigd te Enschede. Bedragen X 1.000		**Informatie**
1.	Doelstelling en openbaar belang	Een van de programmaonderdelen van het investeringsprogramma Innovatiesprong Twente is het beheren en door middel van subsidies uitgeven van een fonds ter stimulering van innovatieve investeringen in Twente. Het Innovatiefonds Twente richt zich op de financiering van innovatieve Twentse MKB-bedrijven. Via dit fonds geeft Regio Twente verder vorm aan het versterken van de sociaal economische structuur van de regio.
2.	Bestuurlijk belang	Innovatiefonds Twente is 100% eigendom van Regio Twente en daarmee is Regio Twente enige aandeelhouder van het fonds. Hierbij moet wel vermeld worden dat PPM Oost N.V. fondsbeheerder is.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

3.	Financieel belang	Regio Twente heeft in totaal € 12 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het Innovatiefonds. Dat gericht is op de top sector Hightech systemen en materialen (HTSM), een sector waar Twente sterk in is. Het bovenstaande bedrag is als volgt onderverdeeld: 2014: € 4.000 2015: € 3.000 2016: € 3.000 2018: € 2.000
4.	Risico's	Regio Twente is 100% eigenaar van het fonds. Doordat Regio Twente 100% eigenaar is van het fonds, is het tegelijkertijd ook in staat om tijdig financieel bij te sturen indien nodig. De risicoscore is daardoor laag.
5.	Ontwikkelingen	Het innovatiefonds is een revolverend fonds en blijft doorlopen naar de afloop van de Agenda van Twente.
6.	Eigen vermogen begin 2018 Eigen vermogen eind 2018	€ 8.811 € 10.419
7.	Vreemd vermogen begin 2018 Vreemd vermogen eind 2018	€ 94 € 108
8.	Jaarresultaat 2018	€ -392

Risico

Oost NL N.V. statutair gevestigd te Apeldoorn. Bedragen X 1.000		**Informatie**
1.	Doelstelling en openbaar belang	Oost NL is fondsbeheerder van het Innovatiefonds Twente B.V. Om af te stemmen op en raakvlakken af te tasten met een beleidskader dat de Provincie Overijssel ook op dit gebied uitvoert, is er voor gekozen om het beheer van ons Twents investeringsfonds in handen te leggen van Oost NL. Reden hiervoor is dat zij jarenlange expertise hebben opgebouwd in het beoordelen van projectaanvragen en bovendien op de hoogte zijn van innovatieve ontwikkelingen in Oost Nederland. Bovendien kan hiermee voor de doelgroep een optimale match worden gemaakt voor de inzet van provinciale gelden (in geheel Overijssel) als de Twentse gelden (alleen in Twente). Om deze constructie mogelijk te maken is het noodzakelijk dat Regio Twente aandeelhouder is van Oost NL, daartoe is een aandeel in de N.V. verworven. Zodra het investeringsprogramma is voltooid, wordt ook dit tijdelijke aandeelhouderschap weer opgeheven.
2.	Bestuurlijk belang	Om Oost NL in de gelegenheid te stellen om dit fonds te kunnen besturen, heeft Regio Twente één aandeel in Oost NL aangekocht.
3.	Financieel belang	Regio Twente heeft één aandeel in Oost NL aangekocht. Dit is contractueel vastgelegd.
4.	Risico's	Bestuurlijke invloed is laag, aangezien Regio Twente een minimaal belang heeft in Oost NL, zij investeren ook namens de provincies Overijssel en Gelderland. De informatievoorziening is goed georganiseerd tussen Regio Twente en Oost NL. Het financiële risico is ook laag, aangezien het financieel belang in

Risico

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

		Oost NL erg laag is en Regio Twente ook niet financieel aansprakelijk is. De risicoscore is daardoor laag.
5.	Belangrijkste ontwikkelingen	Ook na afloop van de Agenda van Twente in 2018 blijft Oost NL een actieve partner voor Regio Twente en de fondsbeheerder van het Innovatiefonds Twente.
6.	Eigen vermogen begin 2018 Eigen vermogen eind 2018	€ 83.664 € 86.009
7.	Vreemd vermogen begin 2018 Vreemd vermogen eind 2018	€ 5.301 € 8.181
8.	Jaarresultaat 2018	€ 2.345

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

6.5 Financiering

Inleiding
De uitvoering van programma's wordt mede ondersteund door de financieringsfunctie. Deze functie voorziet in de financieringsbehoefte bij de uitvoering van beleidstaken, door het zo nodig aantrekken van externe financieringsmiddelen, dan wel het beheren en uitzetten van gelden die daarvoor niet direct nodig zijn.

Ontwikkeling treasury functie
In het treasurystatuut is het beleidskader rondom de treasury functie vastgelegd. De treasury functie heeft een intensieve rol bij de uitbetaling en voorfinanciering van subsidieaanvragen in het kader van de Agenda van Twente (AvT) en het Innovatieplatform Twente (IPT) en de Innovatiesprong Twente (IST). Om met het oog op voorfinancieringseffecten tijdig in de benodigde liquiditeitsbehoefte te kunnen voorzien, wordt er permanent een meerjarige liquiditeitsprognose bijgehouden en geactualiseerd. Hierin worden de inkomende en uitgaande geldstromen en de daaruit voortvloeiende liquiditeitsbehoefte danwel overschotten zichtbaar gemaakt. Ook wordt inzicht verschaft in de nog uitbetaalde restbedragen op eerder verstrekte voorschotten. Dit overzicht "niet uit de balans blijkende verplichtingen investeringsprogramma Agenda van Twente" wordt daartoe jaarlijks opgesteld en geactualiseerd.

Wettelijk kader
De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Om vooral de financieringsrisico's te beperken, is in de Wet FIDO een tweetal instrumenten opgenomen, te weten de **rente risiconorm** en de **kasgeldlimiet**. Door de bepalingen van de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) worden gemeenschappelijke regelingen verplicht alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen, het zogenoemde **schatkistbankieren**.

Renterisiconorm
De rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximumgrens gesteld aan het renterisico op de langlopende lening portefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De rente risiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. In 2018 is er bij Regio Twente geen sprake geweest van renteherziening en/of herfinanciering. In 2018 is € 131.341 afgelost op de langlopende lening en € 98.529 aan rente betaald op de langlopende lening. In onderstaande tabel is de renterisiconorm uiteengezet.

Nr.	Omschrijving bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
1.	Begrotingstotaal (excl. mutaties reserves)	49.032	56.225	54.080
2.	Renterisiconorm (20% van 1)	9.806	11.245	10.816
3.	Renteherziening	0	0	0
4.	Aflossing	125	131	131
5.	Rente risico (3+4)	125	131	131
6.	Ruimte onder renterisiconorm (2-5)	9.682	11.114	10.685

Kasgeldlimiet
Het kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Het kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenschappelijke regelingen hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kortlopend vreemd vermogen financieren. De norm is in de wet gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). In 2018 komt dit voor Regio Twente neer op een bedrag van € 4.610.471 (8.2% van de lasten begroting na wijziging voor mutaties reserves). Het percentage wordt berekend als een kwartaalgemiddelde. In het jaar 2018 zijn door Regio Twente zowel voor de korte als de lange termijn geen externe financieringsmiddelen aangetrokken. Voor de korte termijn financiering zijn uitsluitend beschikbare interne financieringsmiddelen gebruikt.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Schatkistbankieren
Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet FIDO een drempelbedrag opgenomen. Hiermee kan een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden, dit drempelbedrag is bepaald op 0,75% van het begrotingstotaal (lasten begroting na wijziging voor mutaties reserves). Voor Regio Twente komt dit in 2018 neer op een bedrag van € 406.000. Het onderstaand overzicht geeft het verloop van schatkistbankieren weer per kwartaal.

Schatkistbankieren bedragen x € 1.000	**Drempelbedrag**	**1e kwartaal 2018**	**2e kwartaal 2018**	**3e kwartaal 2018**	**4e kwartaal 2018**
Middelen buiten de schatkist	406	698	826	989	1.010
Percentage buiten de schatkist	0,75%	1,29%	1,53%	1,83%	1,87%

Hieruit blijkt dat in 2018 niet voldaan is aan schatkistbankieren. Dit heeft te maken met één bankrekening die door wijziging in mandaten niet afgeroomd kan worden. Op korte termijn vindt hierover overleg plaats met de bank, om het mandaat te wijzigen, zodat deze bankrekening opgeheven kan worden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

6.6 Rechtmatigheid

Inleiding

Artikel 35, lid 6 van de Wet gemeenschappelijke regelingen verklaart de artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet van toepassing op een gemeenschappelijke regeling. Het dagelijks bestuur is wettelijk verplicht conform artikel 212/213 van de Gemeentewet zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van informatieverstrekking en rechtmatigheid van beheershandelingen. Rechtmatig wil zeggen handelen conform de geldende externe en interne wet- en regelgeving. De in- en externe wet- en regelgeving, die relevant is voor Regio Twente staat in het normenkader die vastgesteld is door het algemeen bestuur. Om deze rechtmatigheidsaspect te toetsen verrichten wij (verbijzonderde) interne controles. De accountant geeft in het kader van de jaarrekeningcontrole een oordeel over de rechtmatigheid.

Rechtmatigheid en interne managementletter

Om te toetsen of we rechtmatig handelen zijn er periodiek verbijzonderde interne controles op een selectie van processen. Dit is gebaseerd op het interne controleplan, deze wordt geactualiseerd wanneer benodigd. De bevindingen/aanbevelingen vanuit de uitgevoerde verbijzonderde interne controles worden vastgelegd in de interne managementletter en besproken met het management en het bestuur. De interne managementletter is een verdere professionalisering van de verbijzonderde interne controlefunctie. Hiermee geven wij vorm aan de cyclus van het continue beoordelen en verbeteren van de belangrijkste financiële processen. De belangrijkste conclusie uit de interne managementletter 2018 is dat de beheersmaatregelen in het proces inkoop en aanbesteding niet naar behoren werken en dat dit proces de meeste aandacht vereist.

Boardletter

Het algemeen bestuur heeft accountant Deloitte de opdracht verstrekt om de jaarrekening 2018 te controleren op getrouwheid en rechtmatigheid. Voorafgaan aan de jaarrekeningcontrole wordt de interim-controle uitgevoerd. De bevindingen en conclusies van de accountant worden op hoofdlijnen samengevat in de boardletter.

Algemene conclusie accountant boardletter 2018

Belangrijkste conclusie van de accountant is dat de interne beheersomgeving van Regio Twente van voldoende niveau is. De accountant concludeert op basis van de uitgevoerde werkzaamheden dat de interne beheersomgeving van Regio Twente van voldoende niveau is. De opvolging van eerdere adviezen wordt bewaakt. Er worden door de accountant vier nieuwe bevindingen geconstateerd, waarvan er één (ontbreken tijdige controle op memoriaalboekingen) als significant is beoordeeld. Deze bevindingen en aanbevelingen zien wij als constructieve aanwijzingen als onderdeel van het continue PDCA (Plan-Do-Check-Act) cyclus.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Jaarrekening

Onze jaarrekening bestaat uit een programmarekening met toelichting en balans met toelichting.

Daarnaast is overeenkomstig de controle verordening (artikel 213 van de Gemeentewet) voor het jaar 2012 en volgende jaren een controleprotocol vastgesteld. Hierin zijn de uitgangspunten voor de uitvoering van de accountantscontrole nader uitgewerkt.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7. Overzicht van baten en lasten en de toelichting

7.1 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2018												
Bedragen € x1000	Begroting 2018 voor wijziging			Begroting 2018 na wijziging			Rekening 2018			Rekening 2017		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma`s												
Domein Bestuur en ondersteuning	-	526	526-	-	526	526-	253	866	613-	800	2.461	1.661-
Domein Gezondheid	6.391	18.254	11.863-	6.391	18.254	11.863-	6.506	18.277	11.771-	6.558	24.820	18.262-
Domein Leefomgeving (excl. Agenda van Twente)	1.235	3.631	2.396-	1.235	4.176	2.941-	2.202	5.128	2.926-	2.034	6.559	4.525-
Agenda van Twente	8.154	7.927	227	8.154	7.959	194	8.007	2.916	5.092	9.096	5.707	3.389
OZJT	-	3.872	3.872-	-	729	729-	634	1.257	624-	782	5.302	4.520-
Veilig Thuis Twente			-	1.034	3.632	2.598-	1.072	3.487	2.416-	-	-	-
Coalition of the Willing	510	577	66-	5.544	5.674	131-	5.031	4.777	254	4.296	4.182	114
Subtotaal programma's	**16.291**	**34.788**	**18.497-**	**22.359**	**40.952**	**18.593-**	**23.704**	**36.708**	**13.004-**	**23.566**	**49.032**	**25.466-**
Overhead	4.072	14.968	10.896-	4.698	15.175	10.477-	4.728	17.132	12.404-	-	-	-
Totaal programma's incl. overhead	**20.363**	**49.756**	**29.392-**	**27.057**	**56.127**	**29.070-**	**28.432**	**53.840**	**25.408-**	**23.566**	**49.032**	**25.466-**
Algemene dekkingsmiddelen												
Treasury	94	99	4-	94	99	4-	280	241	40			
Gemeentelijke bijdrage	29.484		29.484	29.161		29.161	29.161		29.161	28.002		28.002
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**29.578**	**99**	**29.480**	**29.256**	**99**	**29.157**	**29.442**	**241**	**29.201**	**28.002**	**-**	**28.002**
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**49.941**	**49.854**	**87**	**56.312**	**56.225**	**87**	**57.874**	**54.080**	**3.793**	**51.567**	**49.032**	**2.536**
Mutaties reserves												
Domein Bestuur en ondersteuning	45	-	45	45	-	45	788	-	788	-	19-	19
Domein Gezondheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48	48-
Domein Leefomgeving (excl. Agenda van Twente)	-	132	132-	-	132	132-	170	180	10-	1.011	183	829
OZJT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Veilig Thuis Twente	-	-	-	-	-	-	-	173	173-	-	-	-
Coalition of the Willing	-	-	-	-	-	-	261	152	109	363	114	249
Totaal mutaties reserves	**45**	**132**	**87-**	**45**	**132**	**87-**	**1.219**	**504**	**714**	**1.374**	**326**	**1.049**
Gerealiseerd resultaat	**49.986**	**49.986**	**0**	**56.357**	**56.357**	**0**	**59.092**	**54.585**	**4.507**	**52.942**	**49.357**	**3.584**
Resultaat Agenda van Twente 2017												3.389-
Resultaat Agenda van Twente 2018									4.897-			
Gerealiseerd resultaat na aftrek resultaat Agenda van Twente									**390-**			**196**

Tabel 7 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7.2 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening

Afwijking van het overzicht van baten en lasten door vernieuwing BBV

Per ingang van het boekjaar 2018 is de stelselwijziging van het nieuwe BBV van toepassing op Regio Twente. Door deze wijziging is het niet mogelijk om de cijfers één op één te vergelijken met het baten en lasten overzicht van boekjaar 2017. In het baten en lasten overzicht van 2018 zijn wij verplicht om overhead (taakveld 0.4) separaat te presenteren. Hierdoor wijken de in tabel 7 gepresenteerde cijfers af van 2017 en wijken zij af van de baten en lasten overzichten in de programma's (Wat heeft het gekost).

Ontwikkelingen investeringsprogramma Agenda van Twente

Algemeen

Het investeringsprogramma Agenda van Twente is formeel beëindigd. In de afgelopen 10 jaar is onder deze verzamelnaam, via een drietal sub-programma's, in totaal € 80 miljoen beschikbaar gesteld voor innovatieve projecten in Twente. Het programma is gefinancierd uit een extra jaarlijks van Twence BV ontvangen superdividend. De Agenda van Twente bestond uit 3 deelprogramma's: Agenda van Twente (AvT) omvang € 30 mln., Innovatieplatform Twente (IPT), omvang € 20 mln. en Innovatiesprong Twente (IST), omvang € 30 mln., in totaal € 80 mln. Stimulering van innovatieve ontwikkelingen in Twente houdt na de Agenda van Twente niet op. We zetten dit als vrijwillige samenwerking voort in het programma 'Agenda voor Twente'. De verantwoording daarvoor is elders in deze jaarrekening toegelicht.

Vanaf 2018 is voor de Agenda van Twente alleen nog sprake van afwikkeling van een aantal lopende zaken en bewaking en verantwoording van (te) ontvangen rente en aflossing en afwaarderingen op verstrekte geldleningen uit het MKB fonds. Daarnaast hebben we van leningen de looptijd verlengd. We hebben 2018 eveneens benut om de balans op te maken. Dit resulteerde in een positief saldo van ruim € 400.000 ontstaan uit lager vastgestelde subsidies, rentes en aflossingen.

De kosten en baten die in dit dienstjaar zijn verantwoord, omvatten zowel baten uit de laatste bijdrage uit dividend van Twence BV en kosten uit de nog af te wikkelen subsidies. Voor zover deze posten in 2018 nog niet zijn afgewikkeld, gebeurt dit in de komende jaren. Ook het debiteurenbeheer over ontvangen rente en aflossingen en afwaarderingen van verstrekte geldleningen uit het MKB fonds maakt hier onderdeel van uit.

Toelichting op de bestedingen en ontvangsten in 2018

In 2018 is de laatste termijn van het superdividend van Twence BV ter financiering van het AvT programma ontvangen en afgedragen dividendbelasting, in totaal € 8 miljoen. De preferente aandelen, die hiervoor door Twence BV aan Regio Twente zijn verstrekt, worden in 2019 tegen de nominale waarde ingewisseld. De fictieve reserve die daarvoor als tegenhanger op de balans is opgenomen, wordt dan ook opgeheven.

In 2018 is sprake van een voordelig financieringsresultaat. Er is circa € 4,9 miljoen meer ontvangen dan is uitgegeven. Dit overschot wordt toegevoegd aan de reserve "Resultaat Agenda van Twente" en is bestemd voor afwikkeling van de resterende posten. Deze bestaan uit nog af te wikkelen subsidies en beheer van fondsen.

Samenvatting

De geprognotiseerde baten van € 8 miljoen zijn volledig ontvangen. De geprognotiseerde lasten van circa € 3,1 miljoen zijn bekostigd. Het voordelig financieringsresultaat van circa € 4,9 miljoen is toegevoegd aan de reserve "Resultaat Agenda van Twente". Vanuit die reserve kunnen we het aanwenden voor de voorziene restposten uit de Agenda van Twente.

Sub-programma Bedragen X € 1.000	**Betaalde kosten**	**Financierings-middelen**	**Financieringsresultaat**
A v T financieringsbijdragen	664	1.496	832
IPT financieringsbijdragen	0	974	974
IST	2.446	5.537	3.091
Totaal programma AvT	**3.110**	**8.007**	**4.897**

Tabel 8 Samenvatting kosten AvT

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Horizontaal Toezicht

Sinds enkele jaren beschikken wij over een convenant Horizontaal Toezicht met de Belastingdienst. Hierbij worden in voorkomende gevallen bij fiscale vraagstukken vroegtijdig contact gelegd met de Belastingdienst, zowel op het gebied van BTW, VPB en Loonheffingen. Daarnaast wordt een keer per jaar met de Belastingdienst een breed overleg gevoerd (bedrijfsbezoek) over voorliggende fiscale vraagstukken en fiscale ontwikkelingen.
Het bedrijfsbezoek over 2018 heeft laatstelijk op 19 februari 2019 plaats gevonden. In spoedeisende gevallen wordt in het kader van dit Horizontaal Toezicht overigens ook tussentijds contact met de Belastingdienst opgenomen. Deze methodiek werkt bij alle betrokken partijen naar volle tevredenheid.

Vennootschapsbelasting
De wet VPB is in 2016 van kracht geworden en ook voor Regio Twente van toepassing. Deze wet ziet toe op het belasten van "winst" die is verkregen uit deelname van Regio Twente aan het economisch verkeer. Daaronder wordt verstaan het tegen betaling verrichten van prestaties buiten de eigen kring (de 14 Twentse gemeenten), op de vrije markt, waarmee in concurrentie met andere aanbieders wordt getreden. Criteria daarbij zijn onder andere dat er sprake moet zijn van een (structureel) winststreven, waaraan een particulier een bescheiden bestaan kan ontlenen. Om te beoordelen of wij in onze rol van (overheids)ondernemer ook daadwerkelijk voor afdracht van VPB in aanmerking komen, hebben wij onze activiteiten aan de daarvoor geldende wettelijke criteria getoetst. Hierbij is gemotiveerd komen vast te staan dat dit niet het geval is. De conclusie hieruit is dat Regio Twente geen activiteiten uitvoert waaruit een VPB plicht voortvloeit. Deze conclusie is ook als zodanig in het hiervoor genoemde bedrijfsbezoek met de Belastingdienst gecommuniceerd en deze heeft daar kennis van genomen.

BTW compensatie

Ook in het jaar 2018 is weer de zogenaamde transparantieregeling voor BTW van toepassing geweest. Op basis van hierover met de Twentse gemeenten gemaakte afspraken hebben wij onze daarvoor in aanmerking komende BTW naar de gemeenten doorgeschoven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7.3 Samenvatting resultaat 2018

7.3.1 Domein Gezondheid

Gezondheid	x 1.000		
Positieve ontwikkelingen	**€**	**Negatieve ontwikkelingen**	**€**
JGZ: Rijksvaccinatieprogramma	127	JGZ: Ontwikkeling nieuw Digitaal Dossier	326
Projectopbrengsten 2018	100	JGZ: Resultaat op salaris- en materiële kosten	51
Gemeentelijke bijdrage activiteiten excl. JGZ	33	Project digitalisering DIV	97
SOA- taken	179		
Tarieftaken GGD	111		
	550		**474**
Saldo			**76**
Gerealiseerd resultaat			**76**

Toelichting op de positieve ontwikkelingen

JGZ: Rijksvaccinatieprogramma 127

Op het Rijksvaccinatieprogramma is in 2018 een voordeel gerealiseerd van €127.000. In 2018 heeft de GGD de opdracht gekregen van het Rijk om de 14 tot 18 jarigen op te roepen voor de Meningokokken ACWY vaccinatie. Deze oproepen zijn begonnen in 2018 en worden in 2019 afgerond. Het voordeel ontstaat doordat de extra werkzaamheden grotendeels binnen de bestaande formatie kon worden uitgevoerd.

Projectopbrengsten 2018 100

In 2018 is een voordeel gerealiseerd van € 100.000 op projecten. In de begroting van de diverse projecten zit een risico-opslag verwerkt. Dit wordt gebruikt om de huidige en toekomstige risico's op het gebied van projecten af te dekken. Aangezien de GGD reserve volledig is gevuld valt het resultaat vrij om uit te keren aan gemeenten.

Gemeentelijke bijdrage activiteiten excl. JGZ 33

Op de GGD activiteiten exclusief JGZ is een positief resultaat gerealiseerd van € 33.000. Het betreft met name een positief resultaat op TBC (€ 101.000) door extra inkomsten vanuit verrichtingen, detacheringen en projecten en daar tegenover negatieve resultaten door extra inzet op OGGZ (€ 23.000) en M&G (€ 36.000) en overige negatieve resultaten (€ 9.000).

Toelichting op de negatieve ontwikkelingen

JGZ: Ontwikkeling nieuw Digitaal Dossier 326

Op de gemeentelijke bijdrage voor de JGZ is een tekort ontstaan van € 326.000 door het ontwikkelen van het nieuwe Digitaal Dossier. Op 31 januari 2018 is het dekkingsvoorstel van het digitaal dossier vastgesteld door de bestuurscommissie Publieke Gezondheid. De bestuurscommissie heeft ingestemd met het beschikbaar stellen van € 224.000 uit de bestemmingsreserve Gezondheid voor de incidentele lasten in 2018. Gezien het resultaat van de GGD hoeft geen beroep gedaan te worden op deze reserve.

JGZ: Resultaat op salaris- en materiële kosten 51

Op de gemeentelijke bijdrage voor de JGZ is een tekort ontstaan van € 51.000. Op de in de begroting gestelde formatie wordt een overschrijding gerealiseerd. Deze overschrijding wordt onder meer veroorzaakt door het inwerken van medewerkers 0-18 en ziekte vervang (langdurig). Langdurige ziekte moet worden vervangen om de dienstverlening richting de Twentse burgers te kunnen continueren. Het tekort wordt enigszins gecompenseerd door een voordeel op het materiële budget binnen de JGZ.

Project digitalisering DIV 97

Dit betreft het aandeel van de GGD in niet voorziene kosten vanuit concern inzake het project digitalisering informatievoorziening. De GGD heeft geen invloed op deze kosten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

SOA- taken	*179*

Op het taakveld SOA is een positief resultaat gerealiseerd van € 179.000. Ondanks de ingevoerde plafondfinanciering is een positief resultaat gerealiseerd op de rijkssubsidie in combinatie met een onderschrijding op het budget inhuur. Het saldo komt nagenoeg overeen met de verwachting in de Berap 2018.

Tarieftaken GGD	*111*

Op de tarieftaken is een positief resultaat ontstaan van € 111.000. De opbrengsten forensische geneeskunde vallen hoger uit dan geraamd. Daarentegen waren de kosten inzake inspecties kinderopvang hoger dan de opbrengsten, met name door de aanloopkosten van invoering van Innovatie van Kwaliteit Kinderopvang (IKK).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7.3.2 Domein Leefomgeving

Leefomgeving (excl. Agenda van Twente)	x €1.000

Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Hogere baten erfpachten	40	Looncompensatie Economie	19
Hogere inkomsten verhuur	38	Outplacementtraject	10
Inkomsten parkeren	195	Reguliere exploitatie recreatieparken	134
Verkoop routekaarten	31	Onderhoud en aanleg routenetwerk	145
Inkomsten festivals	140	Niet ingevulde taakstelling	264
Bijdrage project MTB	24		
Vrijval balansposten	74		
Bijdrage van SNL	9		
Loonkostensubsidie	12		
	563		**572**

Saldo	**-9**
Saldo Mutaties egalisatiereserves	**-10**
Mutaties reserve recreatieparken/fietspaden	-23
Mutaties reserve monitoring R&T	-1
Mutaties reserve parkeergelden	9
Mutatie reserve herplaatsing personeel	10
Mutaties reserve groot onderhoud recreatieve voorzieningen	-5
Gerealiseerd resultaat	**-19**

Toelichting op de positieve ontwikkelingen

Hogere baten erfpachten 40

Herziene overeenkomsten leiden tot hogere inkomsten.

Hogere inkomsten verhuur 38

De terreinen van de recreatieparken zijn meer verhuurd door het mooie weer en dit leidt tot hogere inkomsten.

Inkomsten parkeren 195

Door het mooie weer waren er meer bezoekers van de parken en dit heeft geleid tot hogere parkeerinkomsten.

Verkoop routekaaren 31

De verkoop van vernieuwde routekaarten leidt tot een extra inkomst.

Inkomsten festivals 140

De inkomsten van festivals waren niet structureel geraamd (m.i.v. 2019 wel) en zorgen voor een positieve ontwikkeling.

Bijdrage project MTB 24

Vanuit de Agenda van Twente is een niet geraamde bijdrage ontvangen voor een MTB project.

Toelichting op de negatieve ontwikkelingen

Looncompensatie Economie 19

De loonkosten zijn hoger dan geraamd waarvoor compensatie mag worden opgehaald bij de gemeenten.

Outplacementraject 10

Met een medewerker is een outplacementtraject overeengekomen waarbij de incidentele kosten voor 2018 conform besluitvorming mogen worden onttrokken aan de reserve herplaatsing personeel.

Reguliere exploitatie recreatieparken 134

De drukte op de parken vanwege het mooie weer leidt tot extra inkomsten uit o.a. verhuur, parkeren en festivals. Hier staan echter ook extra kosten tegenover.

Onderhoud en aanleg routenetwerk 145

De aanleg van een routenetwerk naar 10.000 km^2 leidt met bijbehorend onderhoud tot hogere (investerings)lasten

Niet ingevulde taakstelling 264

Deze taakstelling kon nog niet worden ingevuld door ontwikkelingen bij het Rutbeek.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Vrijval balansposten	74

Op de balans stonden bedragen als vooruitontvangen welke niet meer te herleiden zijn en vallen dan ook vrij.

Bijdrage van SNL	9

De ontvangen bijdrage van SNL is hoger dan kon worden voorzien.

Loonkostensubsidie	12

Van de Gemeente Oldenzaal is een loonkostensubsidie voor een ingehuurde medewerker ontvangen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7.3.3 Investeringsprogramma Agenda van Twente

Agenda van Twente x €1.000			
Positieve ontwikkelingen	**€**	**Negatieve ontwikkelingen**	**€**
Winstuitkering Twence 2017	6.800	investeringsbijdragen programma Agenda van Twente	3.194
Restitutie dividendbelasting 2017	1.200		
Bestemming rentebaten ten gunste van Regio Deal Twente	92		
	8.092		**3.194**

Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**4.897**
Mutaties reserves	0
Gerealiseerd resultaat	**4.897**

Toelichting op de positieve ontwikkelingen	**€**	**Toelichting op de negatieve ontwikkelingen**	**€**
	8.092		3.194
In 2018 is de laatste winstuitkering ontvangen over het jaar 2017. Ook is voor het laatst de restitutie dividendbelasting ontvangen. Op 6 maart 2019 heeft het algemeen bestuur besloten om vanuit concern ca. 92.000 te bestemmen voor de Regio Deal Twente.		Dit positief financieringsresultaat is ontstaan doordat de programmalijnen AvT aflopend zijn. Met dit resultaat worden, in het verleden uit andere bij Regio Twente beschikbare liquide middelen, voorgeschoten subsidieverstrekkingen weer ingelopen de komende jaren.	

Voor uitgebreide toelichting op het resultaat van investeringsprogramma Agenda van Twente verwijzen wij u naar pagina 69.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7.3.4 Bestuur & Ondersteuning

Bestuur & Ondersteuning	x € 1.000		
Positieve ontwikkelingen	**€**	**Negatieve ontwikkelingen**	**€**
Bedrijfsvoering	116	Project Cloud2020	360
Rente	46	Specifieke dossiers	154
		Salarisadministratie	134
		AVG	67
		CAO ontwikkeling	125
		Overig	39
		Bestemming jaarrekening resultaat 2017	195
		Bestemming rentebaten ten gunste van Regio Deal Twente	92
	162		**1.166**
Saldo			**-1.004**
Mutaties reserves - Cloud 2020			360
Mutaties reserves - Bestemming rekeningresultaat 2017			195
Resultaat na reguliere mutaties reserves			**-449**
Mutaties reserves (egaliseren resultaat)			232
Gerealiseerd resultaat			**-217**

Toelichting op de positieve ontwikkelingen		Toelichting op de negatieve ontwikkelingen	
Mutaties reserves	360	*Project Cloud2020*	*360*
De lasten m.b.t. project Cloud2020 worden gedekt door een onttrekking uit de reserve van Bedrijfsvoering conform besluitvorming DB 9-2-2018.		Voor het project Cloud2020 zijn er in 2018 €360.000 aan lasten gerealiseerd. Tegenover deze negatieve ontwikkeling staat een positieve ontwikkeling namelijk onttrekking uit de reserve cf. besluitvorming van het dagelijks bestuur.	
Bedrijfsvoering	116	*Specifieke dossiers*	*154*
Voor Bedrijfsvoering zijn er diverse baten opgehaald / verrekeningen gerealiseerd die een positief effect hebben. Het betreffen over het algemeen incidentele baten / verrekeningen. Totaal betreft het een bedrag van €116.000.		Op integriteitsdossiers zijn extra lasten gerealiseerd. Het betreffen kosten voor juridische ondersteuning, bedrijfsonderzoek, extra inhuur en WW verplichting.	
Rente	46	*Salarisadministratie*	134
Er zijn voor €46.000 meer aan rente baten gerealiseerd dan begroot.		In de samenwerking met gemeenten voor de salarisadministratie zijn er extra lasten gerealiseerd, waar geen overeenstemming over bereikt is om deze extra lasten te verrekenen met de deelnemende gemeenten. Het betreffen voornamelijk extra lasten voor E-HRM en een accountantscontrole op de salarisadministratie over 2017.	
Mutaties reserves	195	*AVG*	67
Betreft onttrekking uit reserve conform besluit over bestemming van jaarrekening resultaat 2017.		In de BERAP 2018 is melding gemaakt dat er extra kosten werden verwacht voor het implementeren van de AVG. De kosten waren destijds geschat op €60.000. In totaal zijn er €67.000 aan lasten m.b.t. de AVG gerealiseerd.	
Mutaties reserves egaliseren resultaat	260	*CAO ontwikkeling*	125
Conform de regels dient het tekort op de het programma Bestuur & Ondersteuning eerst gedekt te worden uit de eigen reserves (m.u.v. looncompensatie). Indien de looncompensatie		De CAO ontwikkeling is een negatieve ontwikkeling op het resultaat van BV met een omvang van €125.000	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

buiten beschouwing wordt gelaten, resteert er een tekort van €260.000.

Overig 39

Per saldo zijn er nog diverse onder- en overschrijdingen die een nadeel veroorzaken van €39.000. Bij deze negatieve ontwikkelingen speelt voornamelijk het tekort op licentie kosten een grote rol.

Bestemming jaarrekening resultaat 2017 *195*

De bestemming van het jaarrekeningresultaat wordt administratief verwerkt in het boekjaar 2018 via het programma Bestuur en Ondersteuning. Conform de besluitvorming wordt €195.000 bestemd. Tegenover deze negatieve ontwikkeling staat een positieve ontwikkeling als onttrekking van het zelfde bedrag uit de reserve.

Bestemming rentebaten ten gunste van Regio Deal Twente *92*

Op 6 maart 2019 heeft het algemeen bestuur besloten om vanuit concern ca. 92.000 te bestemmen voor de Regio Deal Twente.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7.3.5 OZJT

OZJT			x € 1.000
Positieve ontwikkelingen	**€**	**Negatieve ontwikkelingen**	**€**
Personele lasten OZJT en Samen14	154	Materiële lasten OZJT en Samen 14	151
Project Duurzame Gezinsvormen	49	Project Inkoop Twents Model	124
Project Eigen Kracht	199	Project Menzis	52
	402		**327**
Saldo			**75**
Extra dekking projecten (reeds gerealiseerd)			-72
Gerealiseerd resultaat			**3**

Toelichting op de positieve ontwikkelingen		**Toelichting op de negatieve ontwikkelingen**	
Personele lasten OZJT en Samen 14	154	*Materiële lasten OZJT en Samen 14*	151
Ten opzichte van de reguliere begroting is er minder ingezet op financiële ondersteuning, secretaris ZV en relatiebeheerder VTT.		Ten opzichte van de reguliere begroting zijn er extra materiële kosten gemaakt m.b.t. juridische kosten, vergader- en representatiekosten, inhuur communicatie en bijdrage Vitaal Twente.	
Diverse projecten	248	*Diverse projecten*	176
1. Binnen het project Duurzame Gezinsvormen is sprake van een positief resultaat (49K) omdat er geen fondsenwerver is ingezet en er geen extra uren zijn afgenomen bij aanbieders. Deze middelen blijven beschikbaar binnen het project voor de volgende fase. 2. Binnen het project Eigen Kracht zijn vanuit verleden middelen (€271) gereserveerd. Er zijn in 2018 kosten (€72K) gemaakt voor scholing van Twentse ambtenaren. Na verrekening met het resultaat van project Inkoop Twents Model (€123K) blijven er middelen (€76K) beschikbaar binnen dit project.		1. Binnen het project Inkoop Twents model dekten de middelen van het restant transitiefonds (€100K) en het transformatiefonds (€250K) niet volledig de opgave waar het project voor stond. Voor het restant (€124K) zijn gereserveerde middelen voor het project Eigen Kracht ingezet. De gemaakte kosten betreffen grotendeels de inhuur van derden ter ondersteuning van inkoopteams Wonen & Verblijf en Beschikbaarheidsvoorzieningen. 2. Binnen het project Menzis dekten de bijdragen van de deelnemende gemeenten niet de volledige bijdrage voor de kosten van inzet regiosecretaris. Hiervoor zijn extra middelen ontvangen van 2 deelnemende gemeenten (€52K).	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7.3.6 Veilig Thuis Twente

Veilig Thuis Twente	x € 1.000

Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Personele lasten	205	Materiële lasten	32
Subsidie radargelden	368	Subsidie radargelden	368
Frictie- en ontvlechtingskosten	329	Frictie- en ontvlechtingskosten	329
	902		**729**

Saldo	**173**
Mutaties reserves (egaliseren resultaat)	-173
Gerealiseerd resultaat	**0**

Toelichting op de positieve ontwikkelingen		Toelichting op de negatieve ontwikkelingen	
Personele lasten	205	*Materiële lasten*	*32*
De personeelskosten vallen lager uit dan begroot doordat vacatures niet direct ingevuld konden worden. Door de krapte op de arbeidsmarkt bleek het ook voor Veilig Thuis Twente erg moeilijk om goed gekwalificeerde medewerkers voor het uitvoerende werk te vinden. Met name in het operationeel team zijn de kosten lager dan begroot. Binnen het expertteam is de inzet op de personele functie gedragswetenschapper hoger dan begroot. Dit wordt gedekt door subsidies van gemeente Almelo en Hengelo.		De materiële lasten zijn 32K hoger dan begroot en komen voort uit telefoniekosten en ICT kosten.	
Subsidie radargelden	368	*Subsidie radargelden*	368
Er is een subsidie van het Rijk ontvangen in het kader van de aangescherpte wet meldcode en de uitbreiding van de monitorfunctie van 368K.		De subsidie radargelden is aangewend voor uitbreiding van de formatie (wachtlijst-offensief VTT en toename taken), aanpassing van ondersteunende systemen en werkwijzen, start scholing en opbouwen buffer voor incidenten van 368K.	
Frictie- en onvtvlechtingskosten	329	*Frictie- en ontvlechtingskosten*	329
I.v.m. positionering VTT onder Regio Twente: 1. Baten als ontvangende organisatie: vrijval reserve resultaat jaarrekening 2017 OZJT 163K en middelen centrumgemeente 57K. 2. Baten van latende organisatie JBOV: resultaat subsidiegelden 2016 van 109K. (Deze baat is verrekend met bijdrage in ontvlechtingskosten JBOV).		I.v.m. positionering VTT onder Regio Twente: 1. Betreft extra besteding van middelen voor juridisch advies, personele inzet bij P&O, ICT en communicatie, verhuiskosten, projectleiding en representatiekosten van 220K 2. Betreft een bijdrage in ontvlechtingskosten voor JBOV van 109K.	
		Mutaties reserves	*173*
		Het positieve resultaat wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve Veilig Thuis Twente zoals ingesteld is n.a.v. besluitvorming in het algemeen bestuur van 31 oktober 2018.	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7.3.7 Coalitions of the Willing

Coalition of the Willing	x € 1.000

Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Toezicht en kwaliteit	35	Mobiliteitslab OZJT	164
IT Platform	103	Kennispunt Twente	113
Deelprojecten SSNT	42	MDA	13
SSNT	14	Foutieve begrotingswijziging 2018 nr.3	232
Netwerkstad	4		
Agenda voor Twente	2.416		
	2.614		**522**

Resultaat voor bestemming	**-324**
Te verreken bijdragen	-2.433
Mutaties reserves	-109
Resultaat na Bestemming	**-232**

Toelichting op de positieve ontwikkelingen

Toezicht en kwaliteit 35

Door lagere personeelslasten dan begroot is er een positief resultaat. Deze middelen blijven binnen de coalition beschikbaar als dekking voor de kosten van de implementatie van het barrièremiddel in 2019.

IT Platform 103

Op het IT Platform resteert een saldo. Dit wordt veroorzaakt, doordat er in de opstartfase minder uitgaven gerealiseerd zijn dan begroot. Deze middelen worden volgend jaar ingezet als ontwikkelbudget voor het IT- Platform, dan wel vloeien deze terug naar de deelnemers van de coalitie (conform besluit stuurgroep IT Platform Twente 6-2-2019).

Deelprojecten SSNT 42

Bij het afsluiten van SSNT en oprichting van IT Platform is het zogenoemde aanjaagbudget dat bij SSNT behoorde blijven bestaan. Op het aanjaagbudget resteert een saldo dat beschikbaar blijft binnen deze coalitie. In 2019 zal besloten moeten worden door platform bedrijfsvoering of dit bedrag naar de coalities gaat die uit het SSNT zijn voortgekomen, dan wel terug vloeit naar de deelnemers van SSNT

SSNT 14

Bij het afsluiten en afrekening van SSNT is een positief saldo gerealiseerd. Dit saldo blijft beschikbaar binnen deze coalitie. In 2019 zal besloten moeten worden door platform bedrijfsvoering of dit bedrag naar de coalities

Toelichting op de negatieve ontwikkelingen

Mobiliteitslab OZJT 164

De Twentse Visie op Vervoer is gestoeld op drie belangrijke pijlers: Mobiliteitslab Contractmanagement, Mobiliteitslab Dataknooppunt en doorontwikkeling kleinschalig OV. Op alle drie pijlers zijn in 2018 extra kosten gemaakt, om de gewenste ontwikkelingen op gang te krijgen. De gemeenten zijn hierbij steeds opdrachtgever geweest. Deze extra kosten zijn bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht.

Kennispunt Twente 113

De kosten van Kennispunt Twente zijn voornamelijk door het geaccordeerde investeringsplan hoger, deze worden onttrokken aan de reserve Kennispunt Twente

MDA 13

Er zijn meer uren gemaakt m.b.t. de energietransitie (RES Twente) en een afvalsymposium wat leidt tot een overschrijding welke worden verrekend met de gemeenten.

Foutieve begrotingswijziging 2018 nr.3 232

Het hierboven gepresenteerde negatieve resultaat is ontstaan door een administratieve fout bij de begrotingswijziging 2018 nr. 3. Het algemeen bestuur heeft op 7 maart 2018 besloten om alle coalitie uit de gemeentelijke bijdrage te halen door het vaststellen van deze begrotingswijziging. Om te voorkomen dat de

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

gaat die uit het SSNT zijn voortgekomen, dan wel terug vloeit naar de deelnemers van SSNT.	basistaken worden belast met de overhead van Kennispunt Twente, is bij het opstellen van de programmabegroting 2018 de overhead van Kennispunt Twente (€ 231.509) reeds uit de gemeentelijke bijdrage gehaald. Bij de begrotingswijziging 2018 nr. 3. is per abuis wederom de overhead uit de gemeentelijke bijdrage gehaald. Dit heeft er voor gezorgd dat er per saldo te weinig gemeentelijke bijdrage is opgehaald voor de basistaken.
Netwerkstad 4	
Het exploitatie resultaat van Netwerkstad laat een overschot zien welke conform gemaakte afspraken wordt gestort in de reserve Netwerkstad	
Agenda voor Twente 2.416	
Het exploitatie resultaat van de Agenda voor Twente laat een overschot zien welke als vooruit ontvangen bedragen naar de balans is geboekt.	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7.4 Analyses rekeningresultaat 2018

Hierna volgen overzichten en toelichtingen van de voornaamste afwijkingen van kosten en baten ten opzichte van de begroting na wijziging per programma aan de hand van een aantal gedefinieerde categorieën. Conform de financiële verordening worden afwijkingen op saldi hoger dan € 100.000 toegelicht.

Domein Gezondheid

Programma Gezondheid

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018 na wijziging		Rekening 2018		Verschil		Saldo
Gezondheid	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	
1. Salarissen en sociale lasten	15.211	-	17.154	-	1.943-	-	1.943-
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	6.261	2.704	5.373	3.589	888	885-	1.774
4. Subsidies en overdrachten	367	3.780	29	3.811	338	31-	369
5. Rente	-	-	-	-	-	-	-
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	143	-	97	-	46	-	46
7.5 Verrekeningen	40	25	186	-	146-	25	170-
Subtotaal	**22.022**	**6.509**	**22.838**	**7.401**	**816-**	**892-**	**76**
7.1 Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat							**76**

Toelichting

1. Salarissen en sociale lasten

De lastenoverschrijding bij salarissen ontstaat grotendeels doordat projectmedewerkers begroot staan op inhuur. In de realisatie zijn deze kosten geboekt op salarissen en sociale lasten. Daarnaast ontstaat er een overschrijding door ziekte vervang en premies voormalig personeel.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

De lagere lasten worden grotendeels veroorzaakt door projectmedewerkers die begroot zijn op inhuur. In de realisatie zijn deze kosten geboekt onder salarissen en sociale lasten. Verder zijn er in 2018 incidentele baten gerealiseerd in verband met de Meningokokken ACWY massavaccinaties. Tevens zijn de baten uit diverse verrichtingen hoger uitgevallen.

4. Subsidies en overdrachten

De lagere lasten worden veroorzaakt door een niet gerealiseerd project. De hogere baten worden veroorzaakt door extra rijksbijdrage voor zorgopleidingen en zwangerschapsvergoedingen vanuit het UWV.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Domein Leefomgeving

Programma Sociaal Economisch Structuur versterking

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018 na wijzinging		Rekening 2018		Verschil		Saldo
Programma Sociaal Economisch Structuur versterking	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	
1. Salarissen en sociale lasten	977	-	1.087	-	110-	-	110-
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	766	-	1.193	60	427-	60-	367-
4. Subsidies en overdrachten	978	604	770	662	208	58-	266
5. Rente	-	-	-	-	-	-	-
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	14	-	8	-	7	-	7
7.5 Verrekeningen	65-	-	240-	-	175	-	175
Subtotaal	**2.671**	**604**	**2.818**	**722**	**147-**	**118-**	**29-**
7.1 Mutaties reserves	-	-	-	10	-	10-	10
Gerealiseerd resultaat							**19-**

Toelichting

1. Salarissen en sociale lasten
De overschrijding komt door niet gerealiseerde looncompensatie (€ 24k), WW uitkeringen i.v.m. eigen risicodragerschap (€ 8k), inzet via tijdelijke contracten. Dekking van de salarislasten via verrekening 7.5.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten
De overschrijding op de lasten wordt verrekend via 7.5 verrekeningen en dekking staat bij categorie 4.

4. Subsidies en overdrachten
De onderschrijding op de lasten wordt ingezet ter dekking van de overschrijding op categorie 3.

7.5 Verrekeningen
Het voordeel op de lasten is ter gedeeltelijke dekking van de lastenoverschrijding op categorie 1 en 3.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Programma Recreatieve Voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018 na wijziging		Rekening 2018		Verschil		Saldo
Programma Recreatieve Voorzieningen	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	
1. Salarissen en sociale lasten	1.012		1.010		2	-	2
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	793	759	1.666	1.219	873-	460-	413-
4. Subsidies en overdrachten	16	14	8	321	8	307-	315
5. Rente					-	-	-
6. Financiële transacties					-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	238		244		6-	-	6-
7.5 Verrekeningen		0	10		10-	0	10-
Subtotaal	**2.058**	**774**	**2.938**	**1.540**	**879-**	**766-**	**113-**
7.1 Mutaties reserves	132	-	179	160	47-	160-	113
Gerealiseerd resultaat							**0**

Toelichting

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

Hogere lasten door aanleg en onderhoud routenetwerk (€ 145k), uitvoeren groot onderhoud waar een onttrekking aan de reserves groot onderhoud tegenover staat (€ 128k), uitgaven voor het project Twente beleven door te verbinden waar een subsidie tegenover staat (€ 179k), meer regulier onderhoud op de parken (€ 134k), door de nog niet ingevulde taakstelling van € 264k is er sprake van een overschrijding. Hogere baten door met name meer erfpacht (€ 40k), meer verhuur (€ 38k), meer inkomsten festivals (€ 140k) en parkeerinkomsten (€ 195k).

4. Subsidies en overdrachten

Hogere baten door met name verkoop routekaarten (€ 31k), bijdrage project MTB (€ 24k) en Twente beleven (€ 227k), loonkostensubsidie (€ 12k), hogere bijdrage SNL (€ 9k). Lagere lasten < € 100k dus geen verdere analyse.

7.1 Mutaties reserves

De baat van € 160k betreft een onttrekking aan de reserves groot onderhoud voor € 128k en investeringen bij fietspaden welke niet kunnen worden geactiveerd voor € 32k welke wordt onttrokken aan de reserve recreatieparken/fietspaden. Het verschil in lasten betreft voornamelijk de storting in de reserve recreatie als gevolg van het positieve resultaat van recreatieve voorzieningen (de storting is een last voor de exploitatie).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Programma Agenda van Twente

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018 na wijziging		Rekening 2018		Verschil		Saldo
Programma Agenda van Twente	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	
1. Salarissen en sociale lasten					-	-	-
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	447	-	73	-	374	-	374
4. Subsidies en overdrachten	7.438	8.154	2.868	147	4.570	8.007	3.438-
5. Rente/dividend				7.860	-	7.860-	7.860
6. Financiële transacties					-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen							
7.5 Verrekeningen	75		-26		101	-	101
Subtotaal	**7.959**	**8.154**	**2.916**	**8.007**	**5.044**	**147**	**4.897**
7.1 Mutaties reserves	-	-	-		-	-	-
Gerealiseerd resultaat							**4.897**

Toelichting

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

Door het aflopende karakter van de Agenda van Twente zijn er minder inhuur kosten gerealiseerd dan begroot.

4. Subsidies en overdrachten

Met de laatste extra winstuitkering van € 6,8 mln. en de daarover afgedragen dividendbelasting ad € 1,2 mln. is in 2018 in totaal € 8 mln. ontvangen voor financiering van deze nog af te wikkelen posten uit de Agenda van Twente. In 2018 is hiervan € 140.000,- aan de gemeente Berkelland uitgekeerd en voor ca. € 3 mln. aan voorzien posten afgewikkeld. Daarmee is in 2018 voor € 3.438.000,- minder kosten verantwoord dan dat er aan budget beschikbaar was. Dit restant bedrag wordt de komende jaren bestemd aan de afwikkeling van de laatste posten uit de Agenda van Twente conform de eerder vastgestelde lijst. Deze posten worden verantwoord in de jaarrekeningen van de jaren waarin deze kosten daadwerkelijk worden afgewikkeld.

5.Rente/dividend

De bijdrage vanuit Twence van € 8 mln. minus bijdrage voor gemeente Berkelland is conform de BBV spelregels hier geboekt, maar geraamd op categorie 4.

7.5 Verrekeningen

Op 6 maart 2019 heeft het algemeen bestuur besloten om vanuit concern 91.000 te bestemmen voor de Regio Deal Twente. Dit is financieel verwerkt via een verrekening.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Domein Bestuur & Ondersteuning

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018 na wijziging		Rekening 2018		Verschil		Saldo
Bestuur en ondersteuning	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	
1. Salarissen en sociale lasten	5.700	-	5.163	-	537	-	537
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	3.074	1.457	5.117	1.604	2.043-	147-	1.897-
4. Subsidies en overdrachten	112	554	215	605	103-	51-	53-
5. Rente	99	-	99	-	1-	-	1-
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	333	94	267	141	66	46-	113
7.5 Verrekeningen	42	300	606-	7-	647	307	340
Subtotaal	**9.360**	**2.406**	**10.256**	**2.342**	**896-**	**64**	**960-**
7.1 Mutaties reserves	-	45	-	788	-	743-	743
Gerealiseerd resultaat							**217-**

Toelichting

1.Salarissen en sociale lasten
Er is sprake van lagere salarislasten, deels vanwege invulling van formatie met ingeleend personeel. Zie categorie 3. Daarnaast is er een lagere realisatie door de overgang van personeel (financieel adviseurs) naar de VRT. De gerealiseerde lasten van Euregio zijn niet geraamd en worden via de categorie goederen en diensten doorbelast (budgettair neutraal). De lasten van de WKR (werkkostenregeling) zijn geraamd, echter de werkelijke lasten worden voornamelijk op de categorie 3 goederen en diensten geboekt. Per saldo leveren deze onderwerpen geen substantiële afwijking op.

3.Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten
De gerealiseerde lasten zijn hoger dan geraamd. Dit wordt met name veroorzaakt door incidentele lasten m.b.t. uitgaven projecten (Digitalisering DIV en Cloud2020), dit betreft zowel ingeleend personeel als goederen en diensten. Daarnaast is er personeel ingeleend t.b.v. de formatie. Tevens is er personeel ingeleend voor AVG en integriteitsdossier en een dossier m.b.t. oneigenlijke toe-eigening van activa in eigendom van Regio Twente. Voor goederen en diensten zijn er tevens meer lasten gerealiseerd voor ICT licenties, dit betreft een structurele situatie.

De hogere gerealiseerde baten worden veroorzaakt door de niet geraamde doorberekening van Euregio (zie 1. Salarissen en sociale lasten). Tevens is er sprake van een lagere realisatie van baten, doordat er minder kosten in rekening zijn gebracht van uitgeleend personeel bij de VRT.

7.Toegerekende rente en afschrijvingen
Er zijn meer rente baten ontvangen vanuit de verstrekte geldleningen in het MKB fonds. Conform het BBV zijn de rentebaten integraal betrokken via taakveld Treasury bij de berekening van de omslagrente.

7.5 Verrekeningen
De gerealiseerde lasten zijn negatieve lasten. Een deel van de gerealiseerde (negatieve) lasten wordt veroorzaakt door het verschuiven van de geraamde baten naar de gerealiseerde lasten. Dit is conform de BBV-voorschriften. Tevens is er sprake van incidentele doorbelasting van salarissen en goederen/diensten naar diverse projecten. Op 6 maart 2019 heeft het algemeen bestuur besloten om vanuit concern 91.000 te bestemmen voor de Regio Deal Twente. Dit is financieel verwerkt via een verrekening.

7.1 Mutaties reserves
Er is meer onttrokken uit reserves dan begroot. Dit betreft onttrekkingen aan reserves voor het rekeningresultaat 2017 en voor het project Cloud2020. Er is tevens een deel van het rekeningresultaat 2018 onttrokken, het andere deel wordt separaat opgehaald via de gemeenten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

OZJT

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018 na wijziging		Rekening 2018		Verschil		Saldo
OZJT	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	
1. Salarissen en sociale lasten	132	-	505	-	373-	-	373-
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	632	-	1.182	-	550-	-	550-
4. Subsidies en overdrachten	-	-	4	631	4-	-631	627
5. Rente	-	-	-	-	-	-	-
6. Financiële transacties	301	-	-	-	301	-	301
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	-	-	-	-			-
7.5 Verrekeningen	-	-	5	3	5-	3-	2-
Subtotaal	**1.065**	**-**	**1.696**	**634**	**631-**	**634-**	**3**
7.1 Mutaties reserves	-	-	-		-	-	-
Gerealiseerd resultaat							**3**

Toelichting

1. Salarissen en socialen lasten
De personele lasten van OZJT (excl. Overhead) en van Samen14 zijn begroot bij ingeleend personeel in categorie 3. Vanuit verleden betrof het ingeleend personeel. In 2018 zijn de desbetreffende mensen in dienst gekomen van Regio Twente. Er is een besparing op inzet financieel adviseur, relatiebeheerder VTT en secretaris ZV.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten
Overschrijding komt voort uit advieskosten gedurende het jaar.
1. Een deel van deze kosten is gemaakt voor uitvoering van diverse projecten waar opbrengsten vanuit restant transitiemiddelen, middelen transformatiefonds, gereserveerde middelen en gemeentelijke bijdragen voor projecten tegenover staan. Deze opbrengsten zijn verantwoord in categorie 4 en dekkend voor de kosten.
2. Er zijn er extra kosten gemaakt m.b.t. inhuur communicatie, juridische kosten, vergader- en representatiekosten en er is een bijdrage aan Vitaal Twente betaald.

4. Subsidies en overdrachten
De projecten zijn niet in de begroting opgenomen, waardoor zowel aan de batenkant in categorie 4 als aan de lastenkant in categorie 3 de verschillen te verklaren zijn.

6. Financiële transacties
In de begroting zijn de kosten van Kennispunt Twente opgenomen in categorie 6. De realisatie van deze kosten zijn verantwoord bij 3. Realisatie is conform begroting.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Veilig Thuis Twente

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018 na wijziging		Rekening 2018		Verschil		Saldo
Veilig Thuis Twente	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	
1. Salarissen en sociale lasten	2.672	-	2.090	-	581	-	581
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	225	-	671	-	445-	-	445-
4. Subsidies en overdrachten	998	1.034	998	1.072	0-	37-	37
5. Rente	-	-	-	-	-	-	-
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	-	-	-	-			-
7.5 Verrekeningen	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	**3.895**	**1.034**	**3.759**	**1.072**	**136**	**37-**	**173**
7.1 Mutaties reserves	-	-	173		173-	-	173-
Gerealiseerd resultaat							**-**

Toelichting

1. Salarissen en socialen lasten
De personeelskosten valt lager uit dan begroot doordat vacatures niet direct ingevuld konden worden. Met name in het operationeel team zijn de kosten lager dan begroot. Binnen het expertteam is de inzet op de personele functie gedragswetenschapper hoger dan begroot. Dit wordt gedekt door subsidies van gemeente Almelo en Hengelo.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten
Door vervanging bij ziekte en uitval van personeel en inhuur van expertise voor specialistische opdrachten was de inhuur van derden hoger dan begroot. Ook is extra personeel ingehuurd om bestaande medewerkers de mogelijkheid te bieden tot scholing in het kader van doorontwikkeling en extra taken i.v.m. radarfunctie. Tenslotte zijn er extra ICT kosten gemaakt t.b.v. het registratiesysteem.

7.1 Mutaties reserves
Conform besluitvorming van het algemeen bestuur van 31 oktober 2018 is het jaarrekeningresultaat 2018 van Veilig Thuis Twente toegevoegd aan de egalisatie reserve om de toekomstige risico's te kunnen dekken.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Coalitions of the Willing

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018 na wijziging		Rekening 2018		Verschil		Saldo
Coalitions of the Willing	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	
1. Salarissen en sociale lasten	1.405	-	2.259	-	854-	-	854-
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	1.386	-	2.501	15	1.115 -	15-	1.100 -
4. Subsidies en overdrachten	4.190	7.670	1.379	6.982	2.811	688	2.123
5. Rente	-		27	-	27-	-	27-
6. Financiële transacties	-		-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	-		-	-		-	
7.5 Verrekeningen	213		694	3-	480-	3	483-
Subtotaal	**7.195**	**7.670**	**6.859**	**6.994**	**335**	**676**	**340-**
7.1 Mutaties reserves	-	-	152	261	152-	261-	109
Gerealiseerd resultaat							**232-**

Toelichting

1. Salarissen en socialen lasten

IT Platform - organisatie
Voor de organisatiekosten zijn op deze categorie voor €35.000 aan lasten gerealiseerd, begroot was €176.000. Echter, zijn er ook minder baten opgehaald. Per saldo heeft dit geen effect. De salarislasten m.b.t. Twentse Kracht en Trainees zijn geraamd als categorie 3, waardoor er hier per saldo een negatief resultaat ontstaat van € 724.000,-. Bij MDA is een bedrag van € 65.000 geraamd als categorie 1, maar op realisatiebasis wordt er geboekt via categorie 7.5. Bij Netwerkstad is een bedrag geraamd van € 52.000, waarbij op realisatiebasis sprake is van detachering welke via categorie 3 wordt geboekt. Voor het project RUNIN is € 70.000 betaald waar baten via categorie 4 tegenover staan, bij projecten bij OZJT is totaal € 180.000 betaald waar baten tegenover staan via categorie 3.

Kwaliteit en Toezicht
Voor deze projecten is in totaal voor € 87.000 aan lasten gerealiseerd die niet begroot zijn. Hier staan baten (4.) tegenover die niet begroot zijn. Per saldo heeft dit geen effect.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

IT Platform - organisatie
Voor de organisatie kosten zijn op deze categorie voor €15.000 aan lasten gerealiseerd, begroot was €129.000. Echter, zijn er ook minder baten opgehaald. Per saldo heeft dit geen effect.

IT Platform - Projecten
Voor de projecten m.b.t. IT Platform (SSO, Digikoppeling en RDNG) zijn in totaal op deze categorie €224.000 aan lasten gemaakt, die niet begroot zijn. Hier staan verrekeningen (7.5) en baten (4.) tegenover, die ook niet begroot zijn. Per saldo heeft dit geen effect.

SSNT - Organisatie & Projecten
Voor projecten m.b.t. SSNT en de organisatie zijn in totaal op deze categorie €146.000 aan lasten gerealiseerd, die niet begroot zijn. Hier staan verrekeningen (7.5) en baten (4.) tegenover, die ook niet begroot zijn. Per Saldo heeft dit geen effect.

Agenda voor Twente
Overig voordeel op lasten wordt veroorzaakt door de Agenda voor Twente; dit betreft niet verstrekte subsidies en bijdragen. Ontvangen baten waar geen uitgaven tegenover staan zijn naar de balans geboekt als vooruit ontvangen, dit veroorzaakt een lagere baat in deze categorie.

Kennispunt Twent;
Op deze categorie is € 190.000 minder aan baten binnen gekomen, hier staan lagere lasten en een onttrekking aan de reserve tegenover.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

4.Subsidies en overdrachten

IT Platform - organisatie
Voor de organisatie kosten zijn op deze categorie voor €127.000 aan baten gerealiseerd, begroot was €366.000. Echter, zijn er ook minder lasten gerealiseerd (op andere categorieën). Per saldo heeft dit geen effect.

IT Platform - Projecten
Voor het projecten m.b.t. IT Platform (SSO, Digikoppeling en RDNG) zijn er kosten gemaakt op de categorieën 3. en 5. die niet begroot zijn. Hier staan niet begrote baten tegenover voor deze projecten van €232.000. Per saldo heeft dit geen effect.

SSNT - Organisatie & Projecten
Voor projecten m.b.t. SSNT en de organisatie zijn er kosten gemaakt op de categorie 3. die niet begroot zijn. Hier staan niet begrote baten tegenover voor deze projecten van €164.000. Per saldo heeft dit geen effect.

Agenda voor Twente
Overig voordeel op lasten wordt veroorzaakt door de Agenda voor Twente; dit betreft niet verstrekte subsidies en bijdragen. Ontvangen baten waar geen uitgaven tegenover staan zijn naar de balans geboekt als vooruitontvangen, dit veroorzaakt een lagere baat in deze categorie.
Agenda voor Twente Overig voordeel op lasten wordt veroorzaakt door de Agenda voor Twente; dit betreft niet verstrekte subsidies en bijdragen. Ontvangen baten waar geen uitgaven tegenover staan zijn naar de balans geboekt als vooruitontvangen, dit veroorzaakt een lagere baat in deze categorie.

Kennispunt Twente
Op deze categorie is € 190.000 minder aan baten binnen gekomen, hier staan lagere lasten en een onttrekking aan de reserve tegenover. Door een foutieve begrotingswijziging is er te weinig gemeentelijke bijdrage opgehaald voor de basistaken waardoor een negatief resultaat is ontstaan. Zie voor een uitgebreide toelichting hoofdstuk 5.5.2.

7.5 Verrekeningen

IT Platform - organisatie
Voor de organisatiekosten zijn op deze categorie voor €77.000 aan lasten gerealiseerd, begroot was €62.000. Dit heeft echter geen effect, gelet op de realisatie van de lasten en baten op categorie 1.,3. en 4. Per saldo hebben deze categorieën geen effect (saldo = 0).

IT Platform - Projecten
Voor het project RDNG zijn er kosten gemaakt op de categorieën 3. en 5. die niet begroot zijn. Hier staan verrekeningen tegenover van €20.000. Per saldo heeft dit geen effect.

SSNT - Organisatie & Projecten
Voor projecten m.b.t. SSNT en de organisatie zijn kosten gemaakt op de categorie 3. die niet begroot zijn. Hier staan niet begrote verrekeningen tegenover voor deze projecten van per saldo €18.000 aan last. Per saldo heeft dit geen effect.

Agenda voor Twente
De inzet voor deze agenda wordt verrekend via deze categorie terwijl de last als een andere categorie is geraamd (nadeel € 85.000)
Kennispunt Twente - een hoger dan geraamde verrekening (€ 15.000) met budget op andere categorie.

7. Mutaties reserves
Dit betreffen niet geraamde mutaties reserves bij de Coalition of the Willing activiteiten Kennispunt Twente en Netwerkstad Twente. Het resultaat van deze onderdelen wordt geëgaliseerd met de betreffende egalisatiereserves.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7.5 Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten

Incidentele baten Bedragen x € 1.000	**Realisatie begrotingsjaar**	**Raming begrotingsjaar na wijziging**	**Raming begrotingsjaar voor wijziging**
Domein Gezondheid			
PGJ (Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugd)	526	525	525
LOES projecten	271	499	499
Centrum voor Seksueel Geweld	133	130	130
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA)	173	233	233
Opleidingsinrichting	636	500	500
Overige projecten	549	545	545
Meningokokken ACWY	86	-	-
Totaal Domein Gezondheid	**2.374**	**2.432**	**2.432**
Domein Leefomgeving			
Vrijval balans vooruitontvangen bedragen recreatieparken	65	-	-
Extra festival- en parkeerinkomsten parken	347	-	-
Project Twente beleven door te verbinden	52	-	-
Project Jeugdwerkeloosheid	333	425	425
Totaal Domein Leefomgeving	**797**	**425**	**425**
Bestuur & Ondersteuning			
Project Cloud2020	360	-	-
Totaal Bestuur & Ondersteuning	**360**	**-**	**-**
OZJT			
Project Inkoop Twents Model	473	-	-
Project Menzis	52	-	-
Totaal OZJT	**525**	**-**	**-**
Coalitions of the Willing			
IT Platform (project SSO - Twente Cloud)	13	-	-
Mobiliteitslab OZJT	164	-	-
Totaal Coalitions of the Willing	**177**	**-**	**-**
Veilig Thuis Twente			
Subsidie radargelden	368	**-**	**-**
Frictie en ontvlechtingskosten	329	**-**	**-**
Totaal Veilig Thuis Twente	**697**	**-**	**-**
Totaal incidentele baten	**4.930**	**2.857**	**2.857**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Toelichting

Domein Gezondheid

PGJ (Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugd):	Voor verschillende gemeenten wordt jaarlijks PGJ ingezet. Dit gebeurt op basis van de maatwerkafspraken die per gemeente gemaakt worden.
Loes Projecten:	Voor verschillende gemeenten worden Loes Projecten gedraaid. Tegenover de baten staat een gelijk bedrag aan lasten.
Centrum voor Seksueel Geweld:	GGD Twente ontvangt subsidie van gemeente Enschede voor het uitvoeren van het project Centrum voor Seksueel Geweld.
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA):	GGD Twente voert de jeugdgezondheidszorg uit voor de asielzoekerskinderen op de COA opvang locaties. De kosten hiervoor worden vergoed door het COA.
Opleidingsinrichting:	De opleidingen voor jeugdartsen en verpleegkundigen worden vergoed vanuit het VWS. Tegenover de baten staat een gelijk bedrag aan lasten.
Overige projecten:	Dit zijn diverse projecten die niet structureel worden geraamd. Deze worden gefinancierd door derden.
Meningokokken ACWY:	Alle 14 tot 18 jarigen in Nederland worden in 2018 en 2019 opgeroepen om de Meningokokken ACWY vaccinatie op te halen. Dit project wordt gefinancierd door het RIVM.

Domein Leefomgeving

Vrijval balans vooruitonvangen bedragen:	Op de balanspost vooruitonvangen bedragen stond € 65.000 waar geen prestatie meer tegenover staat.
Extra festival- en parkeerinkomsten parken:	De inkomsten uit festivals en parkeren zijn hoger door het mooie weer
Project Twente beleven door te verbinden:	Van derden hebben we een incidentele bijdrage gekregen voor het project Twente beleven door te verbinden.
Project Jeugdwerkeloosheid:	Het project Jeugdwerkloosheid voeren we incidenteel uit voor de gemeente Enschede en het Werkbedrijf.

Bestuur & Ondersteuning

Project Cloud2020:	Onttrekking reserve voor dekking lasten project Cloud2020 ad 360K

OZJT

Project Inkoop Twents Model:	Betreft vrijval restant transitiemiddelen 100K, middelen Transformatiefonds 250K en gereserveerde middelen project Eigen Kracht 124K (verrekening).
Project Menzis:	Betreft extra ontvangen bijdrage twee deelnemende gemeenten van 52K i.v.m. extra kosten inzet regiosecretaris binnen project.

Coalitions of the Willing

IT Platform (project SSO - Twente Cloud):	Bijdrage van gemeenten in het project SSO ad 13K.
Mobiliteitslab:	Bijdrage van deelnemende gemeenten van 164K.

Veilig Thuis Twente

Subsidie radargelden:	Betreft subsidie van het Rijk voor radarfunctie in het kader van de aangescherpte wet meldcode en de uitbreiding van de monitorfunctie van 368K.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Frictiekosten en ontvlechtingskosten:	I.v.m. positionering VTT onder Regio Twente: 1. Baten als ontvangende organisatie: vrijval reserve resultaat jaarrekening 2017 OZJT 163K en middelen centrumgemeente 57K. 2. Baten van latende organisatie JBOV: resultaat subsidiegelden 2016 van 109K. (Deze baat is verrekend met bijdrage in ontvlechtingskosten JBOV).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Incidentele lasten

Incidentele lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Domein Gezondheid			
PGJ (Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugd)	566	525	525
LOES projecten	271	499	499
Centrum voor Seksueel Geweld	176	128	128
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA)	170	274	274
Opleidingsinrichting	639	500	500
Overige projecten	578	545	545
Project GGID (Digitaal Dossier)	379	-	-
Project digitalisering DIV	97	-	-
Totaal Domein Gezondheid	**2.876**	**2.472**	**2.472**
Domein Leefomgeving			
Project Twente beleven door te verbinden	252	-	-
Project Jeugdwerkeloosheid	333	425	425
Totaal Domein Leefomgeving	**585**	**425**	**425**
Bestuur & Ondersteuning			
Project Cloud2020	360	-	-
Project digitalisering DIV	24	-	-
Project KCC	29	-	-
Kosten integriteitdossier en oneigenlijke toe-eigening activa in eigendom van Regio Twente	154	-	-
Inhuur m.b.t. AVG	67	-	-
Inhuur/Advies - organisatie ontwikkeling	51	-	-
Inhuur/Advies - ICT	48	-	-
Totaal Bestuur & Ondersteuning	**733**	**-**	**-**
OZJT			
Project Inkoop Twents Model	473	**-**	**-**
Project Menzis	52	-	-
Totaal OZJT	**525**	**-**	**-**
Coalitions of the Willing			
Kennispunt Twente - project Runin	63	-	-
IT Platform (project SSO - Twente Cloud)	13	-	-
Mobiliteitslab OZJT	164	-	-
Totaal Coalitions of the Willing	**177**	**-**	**-**
Veilig Thuis Twente			
Subsidie radargelden	368	-	-
Frictie en ontvlechtingskosten	329	-	-
Totaal Veilig Thuis Twente	**697**	**-**	**-**
Totaal incidentele lasten	**5.593**	**2.897**	**2.897**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Toelichting

Domein Gezondheid

PGJ (Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugd):	Voor verschillende gemeenten wordt jaarlijks PGJ ingezet. Dit gebeurt op basis van de maatwerkafspraken die per gemeente gemaakt worden.
Loes Projecten:	Voor verschillende gemeenten worden Loes Projecten gedraaid. Tegenover de baten staat een gelijk bedrag aan lasten.
Centrum voor Seksueel Geweld:	GGD Twente ontvangt subsidie van gemeente Enschede voor het uitvoeren van het project Centrum voor Seksueel Geweld.
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA):	GGD Twente voert de jeugdgezondheidszorg uit voor de asielzoekerskinderen op de COA opvang locaties. De kosten hiervoor worden vergoed door het COA.
Opleidingsinrichting:	De opleidingen voor jeugdartsen en verpleegkundigen worden vergoed vanuit het VWS. Tegenover de baten staat een gelijk bedrag aan lasten.
Overige projecten:	Dit zijn diverse projecten die niet structureel worden geraamd. Deze worden gefinancierd door derden.
Project GGID (Digitaal Dossier):	Op 31 januari 2018 is het dekkingsvoorstel van het digitaal dossier vastgesteld door de bestuurscommissie Publieke Gezondheid. De bestuurscommissie heeft ingestemd met het beschikbaar stellen van € 224.000 uit de bestemmingsreserve Gezondheid voor de incidentele lasten in 2018. Gezien het resultaat van de GGD hoeft geen beroep gedaan te worden op deze reserve.
Project digitalisering DIV:	Het aandeel van de GGD in niet voorziene kosten vanuit concern inzake het project digitalisering informatievoorziening. De GGD heeft geen invloed op deze kosten.

Domein Leefomgeving

Project Twente beleven door te verbinden:	Het project Twente beleven door te verbinden kost € 252.000 met dekking vanuit de Provincie waarvan de bijdrage in 2017 is ontvangen.
Project Jeugdwerkeloosheid:	Het project Jeugdwerkloosheid voeren we incidenteel uit voor de gemeente Enschede en het Werkbedrijf.

Bestuur en ondersteuning

Project Cloud2020:	Kosten voor project Cloud2020. Inhuur en advies (295K), software en licenties (65K). Totaal 360K.
Project digitalisering DIV:	Kosten voor inhuur en licentie kosten m.b.t. het project digitalisering DIV ad 24K.
Project KCC:	Kosten voor inhuur en advies inzake project KCC ad 29K.
Kosten integriteitsdossiers	Kosten voor bedrijfsonderzoek (47K), juridische kosten (43K), WW verplichting (10K), extra accountantskosten (3K) en dubbele loonkosten (51K) als gevolg van integriteitdossiers. Totale kosten betreffen 154K.
Inhuur m.b.t. AVG:	Kosten voor inhuur m.b.t. AVG ad 67K (in BERAP 60K geprognosticeerd).
Inhuur/Advies - organisatie ontwikkeling:	Inhuur en advieskosten voor ontwikkeling verhaal Regio Twente (12K), Diverse advieskosten voor organisatie ontwikkeling (29K) en opleidingskosten voor organisatie ontwikkeling (10K). Totaal 51K.
Inhuur/Advies – ICT:	Inhuur en advieskosten voor Corvu (36K), intranet (6K), Topdesk (5K) en AFAS (1K). Totaal 48K.

OZJT:

Project Inkoop Twents Model:	De kosten van 473K betreffen grotendeels de inhuur van derden ter ondersteuning van inkoopteams Wonen & Verblijf en Beschikbaarheidsvoorzieningen i.v.m. implementatie inkoop Twents Model.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Project Menzis:	Betreft extra kosten inzet regiosecretaris binnen project van 52K.
Subsidie radargelden:	Betreft besteding van de subsidie radargelden voor uitbreiding van de formatie (wachtlijst-offensief VTT en toename taken), aanpassing van ondersteunende systemen en werkwijzen, start scholing en opbouwen buffer voor incidenten van 368K.
Frictie- en ontvlechtingskosten:	I.v.m. positionering VTT onder Regio Twente: 1. Betreft extra besteding van middelen voor juridisch advies, personele inzet bij P&O, ICT en communicatie, verhuiskosten, projectleiding en representatiekosten van 220K 2. Betreft een bijdrage in ontvlechtingskosten voor JbOV van 109K.

Coalitions of the Willing:

Kennispunt Twente-project Runin:	Dit betreffen uitgaven voor een project binnen Kennispunt Twente die bekostigd worden via een Europese Subsidie.
IT Platform (project SSO - Twente Cloud):	Betreft inhuur en advieskosten die gemaakt zijn voor het project SSO. Totaal 13K.
Mobiliteitslab OZJT:	Betreft extra kosten inhuur implementatie vervoer, meerwerk dataknooppunt en extra tests, projectleider dataknooppunt, opstartkosten projectgroep Maas en kosten projectleiding werkgroep Kleinschalig OV van 164K.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

7.6 Analyse begrotingsrechtmatigheid

U treft in onderstaande tabel de normering van de begrotingsrechtmatigheid conform het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2018.

Legenda:
Rechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:
a) geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct daaraan gerelateerde inkomsten;
b) past binnen het bestaande beleid, maar die niet tijdig kon worden gesignaleerd;
c) bij het opmaken van de jaarrekening bekend is geworden nadat de overhead is toegerekend, mits op de kostenplaatsen geen overschrijdingen voorkomen en past binnen het geformuleerde beleid;
d) het gevolg is van een hoger investeringsbedrag in een voorgaand jaar.

Onrechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:
a) past binnen het bestaande beleid maar die ten onrechte niet tijdig is gesignaleerd;
b) niet past binnen het bestaande beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
c) gevolg is van een activiteit die achteraf als onrechtmatig moet worden beschouwd;
d) leidt tot kosten binnen de begroting, waarvoor minder prestaties zijn geleverd.

Kostenoverschrijdingen die op grond van het voorgaande als onrechtmatig moeten worden gekwalificeerd, worden hierna op programmaniveau geanalyseerd. Deze worden, voorzien van een toelichting aan het algemeen bestuur verantwoord.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Analyse begrotingsrechtmatigheid Omschrijving bedragen x €1.000	Begroting na wijziging			Realisatie			Begrotingsafwijking			Waarvan rechtmatige lasten	Waarvan onrechtmatige lasten	Categorie
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo			
Domein Bestuur en ondersteuning	2.406	9.360	6.954-	2.342	10.256	7.914-	64-	896	960-	896		A/B
Domein Gezondheid	6.509	22.022	15.513-	7.401	22.838	15.437-	892	816	76	816		A
Domein Leefomgeving (excl. Agenda van Twente)	1.378	4.729	3.352-	2.263	5.756	3.493-	885	1.027	142-	1.027		B
Agenda van Twente	8.154	7.959	194	8.007	2.916	5.092	147-	5.044-	4.897	5.044-		A
OZJT	-	1.065	1.065-	634	1.696	1.063-	634	631	3	631		A
Veilig Thuis Twente	1.034	3.895	2.860-	1.072	3.759	2.687-	37	136-	173	136-		A
Coalition of the Willing	7.670	7.195	475	6.994	6.859	135	676-	335-	340-	335-		A
Subtotaal Domeinen	**27.151**	**56.225**	**29.074-**	**28.712**	**54.080**	**25.368-**	**1.561**	**2.145-**	**3.706**	**2.145-**	**-**	**-**
Algemene dekkingsmiddelen												
Gemeentelijke bijdragen	29.161	-	29.161	29.161	-	29.161						
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	**29.161**	**-**	**29.161**	**29.161**	**-**	**29.161**						
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-						
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**56.312**	**56.225**	**87**	**57.874**	**54.080**	**3.793**						
Mutaties reserves												
Domein Bestuur en ondersteuning	45	-	45	788	-	788						
Domein Gezondheid	-	-	-	-	-	-						
Domein Leefomgeving (excl. Agenda van Twente)	-	132	132-	170	180	10-						
OZJT	-	-	-	-	-	-						
Veilig Thuis Twente	-	-	-	-	173	173-						
Coalition of the Willing	-	-	-	261	152	109						
Totaal mutaties reserves	**45**	**132**	**87-**	**1.219**	**504**	**714**						
Gerealiseerd resultaat	**56.357**	**56.357**	**0**	**59.092**	**54.585**	**4.507**						
Resultaat voor financiering Agenda van Twente						-4.897						
Gerealiseerd resultaat na aftrek resultaat Agenda van Twente						**-390**						

Tabel 9 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Toelichting analyse begrotingsrechtmatigheid

Algemeen
Overeenkomstig de bepalingen in het BBV worden alleen de voornaamste begrotingsoverschrijdingen op de lasten nader toegelicht. Conform voorgaand boekjaar worden de lastenoverschrijdingen groter dan € 100.000 toegelicht. Uit de analyse blijkt, dat in het algemeen hogere lasten in grote mate worden gecompenseerd door hogere inkomsten, en het gaat om overschrijdingen waarbij, bij het doen van uitgaven, binnen het door het algemeen bestuur uitgezette beleid is gebleven.

Lastenoverschrijdingen

Bestuur en ondersteuning ***€ 896.000***
Er wordt een lastenoverschrijding van €360.000 gerealiseerd door het project Cloud2020, welke niet begroot is. Dit project wordt gedekt vanuit een reserve conform besluitvorming DB 9-2-2018. Het jaarrekeningresultaat 2017 is een begrotingsafwijking van € 195.000. Deze wordt ook vanuit een reserve onttrokken conform de vaststelling van de jaarrekening 2017 in de AB-vergadering van 11-7-2018. Er zijn onvoorziene kosten van € 67.000 gemaakt voor AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). In 2018 zijn onvoorziene kosten gemaakt m.b.t. integriteitsdossiers. De lasten hiervan betreffen € 154.000. Op 6 maart 2019 heeft het algemeen bestuur besloten om vanuit concern 91.000 te bestemmen voor de Regio Deal Twente. Dit is financieel verwerkt via een verrekening.

Domein Gezondheid ***€ 816.000***
De lasten worden overschreden door o.a. niet geraamde projecten c.q. maatwerk die wel gerealiseerd zijn. Denk hierbij aan project GGID (digitaal dossier JGZ) en Serious Game. Het merendeel van de projecten leidt ook tot hogere baten. Daarnaast zijn er incidentele baten gerealiseerd door de vaccinatie Meningokokken ACWY.

Domein Leefomgeving (excl. AvT) ***€ 1.027.000***
De overschrijding op de lasten komt voornamelijk door uitgaven bij recreatieve voorzieningen waar subsidies tegenover staan (project Twente beleven door te verbinden voor € 180.000), uitgaven (€ 128.000) met betrekking tot groot onderhoud welke worden onttrokken aan de reserves groot onderhoud. De taakstelling van € 264.000 is niet ingevuld, maar zorgt wel voor een verlaging van de begrote lasten. Het vergroten van het routenetwerk naar 10.000 km^2 brengt extra kosten met zich mee (€ 145.000), dit wordt verrekend met het totaal aan baten waaronder kaartverkoop routenetwerken. Het onderhoud op de recreatieparken (mede door de festivals) vergde meer kosten dan geraamd (€ 134.000) waar ook inkomsten vanuit de festivals tegenover staan. De ombuigingen met betrekking tot MDA, inzet communicatie en secretariaat voor projecten via o.a. strategisch economisch structuurversterking ter waarde van € 128.000 zijn in 2018 niet gerealiseerd. De niet opgehaalde looncompensatie zorgt voor een overschrijding van € 48.000 (BERAP 2018).

OZJT ***€ 631.0000***
Er wordt een lastenoverschrijding van € 631.000 gerealiseerd door de projecten Duurzame gezinsvormen, Inkoop Twents model en Eigen Kracht OZJT. Deze worden gedekt door gereserveerde middelen Eigen Kracht, restant transitiemiddelen, middelen Transformatiefonds en bijdragen van deelnemers aan het project van in totaal €631.000.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

8. Balans en de toelichting

8.1 Balans per 31-12-2018

Voor resultaatbestemming en na verwerking van mutaties in de reserves (bedragen in €).

Activa	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Vaste activa		
Materiële vaste activa	**8.402.290**	**4.694.560**
Woonruimten	40.838	43.560
Bedrijfsgebouwen	1.149.129	1.237.703
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	227.011	79.298
Vervoermiddelen	287.978	229.121
Machines, apparaten en installaties	2.019.548	1.208.529
Overige materiele vaste activa	4.677.787	1.896.349
Financiële vaste activa	**1.316.576**	**1.439.382**
Totaal vaste activa	***9.718.866***	***6.133.942***
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	11.628.021	11.374.290
Liquide middelen	967.015	552.159
Overlopende activa	2.326.633	2.180.997
Totaal vlottende activa	***14.921.668***	***14.107.446***
Totaal Activa	**24.640.535**	**20.241.389**

Passiva	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Vaste passiva		
Eigen vermogen	**10.062.316**	**6.268.976**
Algemene reserve	781.145	-2.607.646
Bestemmingsreserves	4.773.764	5.292.539
Gerealiseerd resultaat	4.507.407	3.584.083
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	**1.756.188**	**1.887.530**
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.756.188	1.887.530
Totaal vaste passiva	***11.818.505***	***8.156.506***
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	4.440.269	3.269.569
Overlopende passiva	8.381.761	8.815.314
Totaal vlottende passiva	***12.822.030***	***12.084.883***
Totaal Passiva	**24.640.535**	**20.241.389**

Zie voor toelichting op verstrekte garantstellingen paragraaf 8.4.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

8.2 Grondslagen voor resultaat en waardebepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2018 is wederom volgens de richtlijnen van het BBV opgesteld. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld door Twence B.V., het jaar waarin het besluit door de aandeelhoudersvergadering is genomen. In boekjaar 2018 is de laatste dividend uitkering over het jaar 2017 uitgekeerd.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde inkoopprijs en de bijkomende kosten en de vervaardigingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen conform de nota rente en afschrijving bedragen in jaren*:*

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	20
Bedrijfsgebouwen	40
Vervoermiddelen	5-15
Machines, apparaten en installaties	5-15
ICT	3-5
Overige materiële vaste activa	10

Financiële vaste activa

Leningen u/g zijn zover mogelijk opgenomen tegen nominale waarde. In 2018 is de balanswaardering van de verstrekte geldleningen in het kader van het innovatiefonds aangepast en is de verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van N.V. 's en B.V. 's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd door het instellen van een format, deze wordt vastgesteld door het algemeen bestuur. In dit vast te stellen format wordt aangegeven wat de bestemming is, hoe deze wordt gevormd/gevoed, het wel of niet toevoegen van rente, de looptijd van de reserve en de maximale hoogte van de reserve. Indien het format is vastgesteld kunnen toevoegingen en onttrekkingen plaatsvinden binnen de gestelde normen zonder aanvullend besluit van het algemeen bestuur.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typisch looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door ons gewaarborgd zijn, is op de toelichting op de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

8.3 Toelichting op de balans per 31-12-2018
Bedragen in €.

Activa
A. Vaste activa:

De materiele vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Investeringen met een economisch nut	8.402.290	4.694.560
Totaal materiële vaste activa	**8.402.290**	**4.694.560**

Het onderstaande overzicht geeft de onderverdeling weer van de overige investeringen met een economisch nut en het verloop van de boekwaarde:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2018	Afschrijving	Bijdrage derden t.b.v. investering	Investering	Boekwaarde 31-12-2017
Gronden- en terreinen	-	-	-	-	-
Woonruimten	40.838	2.723	-	-	43.560
Bedrijfsgebouwen	1.149.129	88.574	-	-	1.237.703
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	227.011	5.059	-	152.771	79.298
Vervoermiddelen	287.978	56.274	-	115.131	229.121
Machines, apparaten en installaties	2.019.548	376.259	-	1.187.278	1.208.529
Overige materiële vaste activa	4.677.787	113.200	400.000	3.294.638	1.896.349
Totaal Invest. econ. nut	**8.402.290**	**642.089**	**400.000**	**4.749.819**	**4.694.560**

In 2018 is van de verhuurder van Twentehuis een bijdrage ontvangen van € 400.000 voor het project modernisering Huisvesting Twentehuis. Deze bijdrage is in mindering gebracht op de investering.

De belangrijkste gedane investeringen in het boekjaar staan in het onderstaande overzicht vermeld:

Materiële vaste activa	Investering 2018
Invest. met een econ. nut in het afgelopen boekjaar	
Verbouwing Twentehuis	2.415.527
Digitaal Dossier JGZ (GGiD) incl. modules	877.000
Investeringen in routenetwerken en routekaarten	674.000
Vervangingsinvesteringen ICT	307.000
Meubilair en inrichting JGZ locaties	122.000
Vervoermiddelen Recreatieve Voorzieningen	115.000
Verbouwing Kantine	86.000
Overige investeringen	153.292
Totaal	**4.749.819**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Financiële vaste activa:
Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2018 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Kapitaal-verstrekkingen	Boekwaarde 31-12-2018	Afwaardering	Aflossing	Des-investering	Investering	Boekwaarde 31-12-2017
Deelneming in Twence B.V.	88.446	-	-	-	-	88.446
Deelneming in Oost NL N.V.	2	-	-	-	-	2

Kapitaalverstrekking aan het Innovatiefonds Twente N.V.
In 2014 is besloten om dit fonds gefaseerd van financieringsmiddelen te voorzien. Deze middelen zijn volledig bestemd om te investeren in kansrijke innovatieve projecten en bedrijven in de regio. Doelstelling daarbij is dat het gehele kapitaal, door middel van op aanvraag en na beoordeling en goedkeuring, aan te verstekken subsidiebijdragen wordt besteed. In het jaar 2014 is een eerste storting van € 4 mln. in het fonds gedaan. Op advies van onze juridische adviseur is daarbij gekozen voor een storting in aandelenkapitaal ad € 1 mln. en een storting in agioreserve van € 3 mln. De storting in aandelenkapitaal dient als deelneming op de balans te worden verantwoord. Maar omdat deze deelneming niet in stand blijft en evenals de gestorte agiogelden volledig door middel van besteding aan subsidiebijdragen wordt uitgekeerd, is deze deelneming gewaardeerd naar € 0.

Leningen	Boekwaarde 31-12-2018	Afwaardering	Aflossing	Des-investering	Investering	Boekwaarde 31-12-2017
Hypothecaire leningen personeel	28.516	-	29.418	-	0	57.935
Lening u/g IST innovatiefonds	1.199.613	368.000	-	-	274.613	1.293.000
Totaal financiële vaste activa	**1.316.576**	**368.000**	**29.418**	**-**	**274.613**	**1.439.382**

Waardering verstrekte geldleningen IST innovatiefonds
Per ultimo 2018 zijn de verstrekte geldleningen zo als gebruikelijk beoordeeld en gewaardeerd. De waardering is gebaseerd op een actueel overzicht met betrekking tot het betalingsgedrag, op een actuele rapportage met betrekking tot de juridische status en op basis van verstrekte informatie, uitgevoerde bezoeken en gesprekken aan kredietnemers. Ook zijn er dit dienstjaar een aantal afgewaardeerde geldleningen onder toevoeging van achterstallige rente en aflossingsvoorwaarden verlengd en opnieuw afgesloten. Deze geldleningen worden daarom opnieuw op de balans opgenomen. De waardering van de leningen kent dit jaar zowel negatieve (€ 368.000) als positieve elementen (€ 274.613) wat per saldo leidt tot een afwaardering op de balans 2018 met € ca. 93.000,-. Verder lopen over een aantal geldleningen nog gesprekken over verlenging c.q. aflossing daarvan. De effecten daarvan maken onderdeel uit van de per ultimo 2019 uit te voeren beoordeling. Bij de start van het fonds zijn deze geldleningen als risicovol bestempeld, aangezien het slagen van een innovatie tijd vraagt en van veel factoren afhankelijk is. Voor het risico van deze afwaardering is geen voorziening aangesproken, de reden hiervoor is dat deze geldleningen zijn gefinancierd uit de via het investeringsprogramma Agenda van Twente beschikbaar gestelde subsidiebedragen. De details van de waardering zijn vertrouwelijk en in te zien bij de bestuurscommissie Agenda van Twente.

B. Vlottende activa

Uitzettingen korter dan één jaar:
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vorderingen op openbare lichamen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	2.889.021	2.300.197
Uitzettingen in s' Rijks schatkist		
Schatkistbankieren	6.410.159	7.049.872
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen		
Overige rekening-courant tegoeden	-	12.265
Overige vorderingen		

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Debiteuren	354.173	421.459
Overige vorderingen	1.974.668	1.590.497
Totaal uitzettingen korter dan één jaar	**11.628.021**	**11.374.290**

De grote bedragen in de post vorderingen op openbare lichamen betreffen voornamelijk afrekeningen met de Twentse gemeenten en de Veiligheidsregio Twente in het kader van projecten en Coalitions of the Willing activiteiten.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren bedragen x € 1.000	**Drempelbedrag**	**1e kwartaal 2018**	**2e kwartaal 2018**	**3e kwartaal 2018**	**4e kwartaal 2018**
Middelen buiten de schatkist	406	698	826	989	1.010
Percentage buiten de schatkist	0,75%	1,29%	1,53%	1,83%	1,87%

Zie voor een toelichting de paragaaf financiering.

Liquide middelen:
Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen	**Boekwaarde 31-12-2018**	**Boekwaarde 31-12-2017**
Kasgelden	5.117	9.197
Rekening-courant tegoeden banken	961.898	542.962
Totaal liquide middelen	**967.015**	**552.159**

Overlopende activa:
De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende activa	**Boekwaarde 31-12-2018**	**Boekwaarde 31-12-2017**
Vooruitbetaalde bedragen	1.012.732	897.675
Nog te ontvangen bedragen	1.313.901	1.283.322
Totaal overlopende activa	**2.326.633**	**2.180.997**

De post vooruitbetaalde bedragen kan als volgt gespecificeerd worden:

Vooruitbetaalde bedragen	**Boekwaarde 31-12-2018**	**Boekwaarde 31-12-2017**
Vooruitbetaalde bedragen Algemeen	1.008.809	888.758
Vooruitbetaalde GGD	-	4.870
Vooruitbetaalde maatwerkgelden Almelo	-	270
Vooruitbetaalde maatwerkgelden Borne	-	2.032
Vooruitbetaalde maatwerkgelden Dinkelland	-	929
Vooruitbetaalde maatwerkgelden Rijssen-Holten	3.923	-
Vooruitbetaalde maatwerkgelden Tubbergen	-	816
Totaal overlopende activa	**1.012.732**	**897.675**

De grote bedragen in de post vooruitbetaalde bedragen betreffen betalingen in het kader van licentiekosten 2019 en huurkosten 2019 voor het Twentehuis en de diverse locaties van de jeugdgezondheidszorg.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

De post nog te ontvangen bedragen kan als volgt gespecificeerd worden:

Nog te ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2018	Ontvangen bedragen	Te ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2017
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	306.142	89.516	306.142	89.516
Nog te ontvangen bijdragen overige overheid	956.421	1.041.437	937.423	1.060.434
Nog te ontvangen overige bijdragen	51.338	147.677	65.644	133.372
Totaal nog te ontvangen bedragen	**1.313.901**	**1.278.630**	**1.367.664**	**1.283.322**

De nog te ontvangen bijdragen van het Rijk betreffen voornamelijk bedragen in het kader van Rijksvaccinatie programma die door het RIVM worden overgemaakt. De post nog te ontvangen bijdrage overige overheid betreft met name de te ontvangen subsidie bijdragen van de centrumgemeente voor de radargelden VTT en het transformatiefonds 2018 voor OZJT. Daarnaast dienen er nog bedragen te worden ontvangen van de Twentse gemeenten voor het uitvoeren van de Coalition of the Willing activiteiten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Passiva
A. Vaste passiva

Eigen vermogen:

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Algemene reserve	Boekwaarde 31-12-2018	Bestemmings-resultaat vorig boekjaar (AvT/IPT)	Onttrekking	Toevoeging	Boekwaarde 31-12-2017
Totaal algemene reserves	781.145	3.388.791-	-	-	2.607.646-
Totaal reserves domein Bedrijfsvoering	214.471	-	592.769	-	807.241
Totaal reserves domein Leefomgeving	2.329.083	-	169.802	352.700	2.146.185
Totaal reserves domein Gezondheid	1.362.603	-	-	-	1.362.603
Totaal reserves Coalition of the willing	867.607	-	260.683	151.780	976.510
Totaal reserves	**5.554.909**	**3.388.791-**	**1.023.254**	**504.479**	**2.684.893**

Gerealiseerd resultaat	Boekwaarde 31-12-2018				Boekwaarde 31-12-2017
Gerealiseerd resultaat	4.507.407	3.584.083	195.292	4.507.407	3.584.083

Totaal	**10.062.316**	**195.292**	**1.218.546**	**5.011.887**	**6.268.976**

*Gerealiseerd resultaat: Betreft het rekening saldo dat ter nadere bestemming op de balans is opgenomen. Het verloop in de reserves in 2018 wordt in overzicht op de volgende pagina's per reserve weergegeven:

Onder "Bestemming resultaat vorig boekjaar" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat op de voorfinanciering van de Agenda van Twente.

- Op Pagina 69 is een inhoudelijke en financiële toelichting gegeven op de voorfinanciering Agenda van Twente.
- Voor de aard en de reden van iedere reserve wordt verwezen naar pagina 111.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Omschrijving	Saldo per 31-12-2018	Bestemmings-resultaat vorig boekjaar (AvT/IPT)	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2017
Algemene reserve Regio Twente	116.807		-	-	116.807
Bestemmingsreserve aandelen Twence BV	88.446		-	-	88.446
Resultaat AVT/IPT	575.892	3.388.791	-	-	2.812.899-
Totaal Algemene Reserves	**781.145**	**3.388.791**	**-**	**-**	**2.607.646-**
Egalisatiereserve ICT	86.201		-	360.504	446.705
Reserve innovatieve bedrijfsvoering	-		-	32.141	32.141
Reserve Bedrijfsvoering (VRT)	-		-	103.387	103.387
Reserve Bedrijfsvoering	128.270		-	96.737	225.008
Totaal reserves domein Bedrijfsvoering	**214.471**	**-**	**-**	**592.769**	**807.241**
Egalisatiereserve Leefomgeving	220.331		-	-	220.331
Egalisatiereserve parkeergelden	-		8.951-	-	8.951
Reserve groot onderhoud Hulsbeek	119.204		49.197	46.606	116.613
Reserve groot onderhoud Rutbeek	196.996		44.829	33.405	185.572
Reserve groot onderhoud Lageveld	16.649		20.760	13.039	8.928
Reserve groot onderhoud Arboretum	-				
Reserve groot onderhoud Fietspaden	22.811		17.420	34.227	39.617
Reserve Routenetwerken	0		-	-	0
Reserve vervanging en vernieuwing	419.501		55.524	32.240	396.216
Reserve werkplaats HB	83.743		-	-	83.743
Reserve stimulering Recreatie & Toerisme	216.415		-	-	216.415
Provinciale reserve recreatieve voorzieningen	794.674		-	-	794.674
Reserve Monitoring Recreatie & Toerisme	-		898	-	898-
Reserve herplaatsing personeel	5.664		-	10.285	15.949
Reserve Milieu projecten	60.073		-	-	60.073
Totaal reserves domein Leefomgeving	**2.156.060**	**-**	**179.677**	**169.802**	**2.146.185**
Egalisatiereserve Gezondheid	478.839		-	-	478.839
Egalisatiereserve SOA Poli	121.963		-	-	121.963
Egalisatiereserve MOA/PGA	180.738		-	-	180.738
Reserve projecten	254.064		-	-	254.064
Reserve tarieftaken	327.000		-	-	327.000
Totaal reserves domein Gezondheid	**1.362.603**	**-**	**-**	**-**	**1.362.603**
Egalisatiereserve OZJT					
Totaal reserve OZJT	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Egalisatiereserve Veilig Thuis Twente	173.023		173.023	-	-
Totaal reserve Veilig Thuis Twente	**173.023**	**-**	**173.023**	**-**	**-**
Reserve salarisadministratie Netwerkstad	30.298		-	-	30.298
Reserve Kennispunt Twente	472.211		147.360	260.683	585.535
Reserve Netwerkstad	365.097		4.420	-	360.677
Totaal reserves Coalition of the willing	**867.607**	**-**	**151.780**	**260.683**	**976.510**
Totaal reserves	**5.554.909**	**3.388.791**	**504.479**	**1.023.254**	**2.684.893**
Resultaat boekjaar	4.507.407	3.584.083	4.507.407	195.292	3.584.083
Eigenvermogen	**10.062.316**	**195.292**	**5.011.886**	**1.218.546**	**6.268.976**

Tabel 10 Overzicht mutaties reserve

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Specificatie Toevoegingen	Bedrag
Resultaattoevoeging 2018	372.273
Storting grootonderhoud	132.206
Totaal Toevoegingen (excl. Toevoeging resultaat boekjaar 2018)	**504.479**

Specificatie Onttrekkingen	Bedrag
Project Cloud2020	360.504
Resultaat onttrekking 2018	492.949
Resultaat bestemming 2017	195.292
Grootonderhoud 2018	127.277
Investeringen 2018	42.525
Totaal Onttrekkingen	**1.218.546**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Aarde en reden reserves

Algemene reserve

Algemene reserve Regio Twente
Volgens het "Beleidskader batige rekeningsaldi" mag Regio Twente een algemene reserve vormen uit een voordelig rekeningsaldo bij de jaarrekening. Doel is het in stand houden van een financiële buffer om incidenteel onverwachte c.q. onvoorziene uitgaven te dekken.

Bestemmingsreserve aandelen Twence BV
Deze reserve is ingesteld om het in aandelen Twence Holding BV belegde vermogen in de balans zichtbaar te maken en te kunnen verantwoorden. Dit geschiedde tot voor kort door tussenkomst van Twence Beheer BV. Na de aandelenoverdracht naar de gemeenten in 2011 omvat dit alleen nog 819 tijdelijke (tot 2018) preferente aandelen van Regio Twente die verband houden met de extra winstuitkering (€ 8 mln.) die jaarlijks van Twence Holding BV wordt ontvangen om de innovatiefondsen (AvT, IPT en IST) te voeden.

Resultaat AvT/IPT
Om de voorfinanciering van de Agenda van Twente uit het resultaat van Regio Twente te houden en zichtbaar te maken wordt gebruik gemaakt van een hiervoor ingestelde reserve.

Domein Bedrijfsvoering

Reserve Innovatieve bedrijfsvoering
De reserve is bedoeld om in te kunnen springen op een aantal kansrijke initiatieven voor samenwerking op het gebied van o.a. gemeentelijke automatisering.

Bestemmingsreserve Bedrijfsvoering (VRT)
Het domein Bedrijfsvoering levert naast de huidige dienstverlening aan de GGD en Leefomgeving verschillende bedrijfsvoering producten aan Veiligheidsregio Twente (VRT). Voor deze dienstverlening is het domein Bedrijfsvoering deels eigen risicodrager. De dienstverlening aan VRT is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). In de DVO is afgesproken dat eventuele risico's zoals vervanging tijdens ziekte voor rekening komen voor het domein Bedrijfsvoering. In de afgesloten dienstverleningsovereenkomst is hiervoor rekening gehouden met een risico opslagpercentage. Met andere klanten en domeinen worden hierover ook afspraken gemaakt.

Egalisatiereserve ICT
Op het gebied van Bedrijfsvoering spelen ontwikkelingen met betrekking tot (vervangings)projecten, onder meer op het gebied van ICT, die niet (volledig) uit de reguliere exploitatie gedekt kunnen worden.
Voordelige- en nadelige exploitatiesaldi op de dienstverlening vanuit het domein Bedrijfsvoering worden verrekend met deze bestemmingsreserve opslagpercentage. Met andere klanten en domeinen worden hierover ook afspraken gemaakt.

Domein Leefomgeving

Bestemmingsreserve domein Leefomgeving
Om exploitatierisico's van het domein Leefomgeving af te kunnen dekken**.**

Egalisatiereserve parkeergelden Recreatieparken
Het opvangen van jaarlijkse schommelingen in de opbrengst van parkeergelden, zodat deze schommelingen niet van invloed zijn op het jaarlijkse resultaat van Recreatieve voorzieningen.

Reserve groot onderhoud Recreatieve Voorzieningen
Deze reserves zijn ingesteld om het groot onderhoud van het recreatiepark / de recreatieve fietspaden uit te kunnen uitvoeren.

Reserve Routenetwerken
Afdekken van verschillen in het jaarlijkse rekeningresultaat van het onderhoud aan de routenetwerken, o.a. wandelnetwerk, fietsnetwerk, paardrijnetwerk en mountainbikenetwerk.

Reserve vervanging en vernieuwing recreatieparken/fietspaden
Afdekken van de verschillen in het jaarlijkse rekeningresultaat van het onderhoud aan de recreatieparken en de recreatieve fietspaden.

Reserve woonruimten Hulsbeek
In eerste instantie zou de reserve aangewend worden voor de aanleg van een ontsluitingsweg ten behoeve van de ING-dag(en). Tevens is het restsaldo van de voormalige reserve Erve Hulsbeek toegevoegd. Nu de ING zich heeft teruggetrokken zal het saldo worden toegevoegd aan de reserve automatisering parkeergelden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Reserve stimulering Recreatie & Toerisme
De reserve is ingesteld om initiatieven en ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme te stimuleren dan wel in gang te zetten.

Provinciale reserve recreatieve voorzieningen
In 2013 hebben we een afkoopsom van de Provincie Overijssel gekregen in verband met het vervallen van de jaarlijkse provinciale bijdrage voor de recreatieve voorzieningen. Vanaf 2013 wordt op diverse posten bezuinigd c.q. extra inkomsten verworven, zodat de begrote provinciale bijdrage verlaagd kan worden. De reserve wordt gebruikt voor het afdekken van het tekort op de begrote provinciale bijdrage. Dit laatste was een harde vereiste van de Provincie Overijssel voor het verkrijgen van de afkoopsom.

Reserve monitoring Recreatie & Toerisme
Reserve voor het uitvoeren van de Twente Toerisme Monitor eens per 4 jaar.

Reserve herplaatsing personeel
Opvangen van incidentele (personele)kosten die voortkomen uit organisatieontwikkelingen.

Reserve milieu projecten
Opstarten van projecten en betalen van activiteiten in het kader van milieu.

Domein Gezondheid

Bestemmingsreserve domein Gezondheid
Om exploitatierisico's van het domein Gezondheid af te kunnen dekken met betrekking tot algemene bijdrage gefinancierde taken.

Egalisatiereserve SOA Poli
Het waarborgen van de personele bezetting in volgende jaren.

Egalisatiereserve MOA/PGA
Het dekken van eventuele implementatiekosten en de te verwachten nadelen op de exploitatie van de Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers in de toekomst.

Reserve projecten
Het domein Gezondheid voert jaarlijks diverse projecten uit voor diverse partijen (voornamelijk gemeenten). Op dit moment lopen financiële voor- en nadelen die worden behaald mee in de financiële afwikkeling bij de jaarrekening. Om de bedrijfsvoering verder te kunnen moderniseren en een scheiding aan te kunnen brengen tussen algemene bijdrage gefinancierde taken en projectfinanciering, hoort bij projecten een eigen risicoprofiel en inschatting. Het risico voor de GGD ligt met name op het gebied van het opdrogen van (de toekomstige) projectinkomsten. Met name ten aanzien van langjarige projecten kan dit gevolgen hebben voor (vast) personeel. Om deze risico's te beperken worden de resultaten uit projecten verrekend met deze reserve.

Reserve tarieftaken
Het domein Gezondheid voert naast de algemene taken (gefinancierd door middel van de algemene bijdrage aan Regio Twente) ook zogenaamde tarieftaken uit. Dit zijn taken die worden uitgevoerd in de markt, waarbij sprake is van concurrentie. Deze zogenaamde tarieftaken kennen een eigen financieringssystematiek en zijn financieel kostendekkend. In de huidige systematiek lopen tarieftaken en via de algemene bijdrage gefinancierde taken door elkaar, waardoor tekorten en overschotten op beide taken met elkaar worden verrekend. In het kader van modernisering van de bedrijfsvoering en zuiverheid ten aanzien van de verrekening met gemeenten is dit niet van deze tijd.

OZJT

Bestemmingsreserve OZJT
Om exploitatierisico's van OZJT af te kunnen dekken met betrekking tot algemene bijdrage gefinancierde taken.

Veilig Thuis Twente

Bestemmingsreserve VTT
Om exploitatierisico's van VTT af te kunnen dekken met betrekking tot algemene bijdrage gefinancierde taken.

Coalitions of the Willing

Reserve salarisadministratie
De salarisadministratie is per juni 2013 ondergebracht bij Regio Twente. Om te voorkomen dat niet deelnemende gemeenten meebetalen aan de samenwerking van de salarisadministratie is deze reserve ingesteld. Eventuele resultaten kunnen toegevoegd of onttrokken worden uit deze reserve.

Reserve Kennispunt Twente
Per 1 januari 2014 is conform het besluit van de voormalige regioraad van 3 juli 2013 het Kennispunt Twente van start gegaan. Kennispunt Twente is opgericht door de gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo als deelnemers en Regio Twente als gastheerorganisatie. In de bestuursovereenkomst is vastgesteld dat de gastheerorganisatie een Reserve Kennispunt Twente instelt. Hierin wordt een positief saldo

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

van de jaarrekening gestort en een negatief saldo van de jaarrekening betaald.

Reserve Netwerkstad
Het resultaat van de jaarrekening wordt onttrokken dan wel gedoteerd aan deze reserve. Daarnaast kunnen besluiten vanuit de bestuurscommissie Netwerkstad hieruit worden betaald

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar:

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Obligatieleningen	Boekwaarde 31-12-2018	Aflossingen	Vermeerderingen	Boekwaarde 31-12-2017
Langlopende geldlening BNG	1.756.188	131.342	-	1.887.530
Totaal schulden langer dan één jaar	**1.756.188**	**131.342**	**-**	**1.887.530**

De totale rentelast voor het jaar 2018 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt **98.529,-.**

B. Vlottende passiva:

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Onderverdeling vlottende passiva	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	4.440.269	3.269.569
Overlopende passiva	8.381.761	8.815.314
Totaal vlottende passiva	**12.822.030**	**12.084.883**

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Netto vlottende schulden	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Crediteuren:		
Crediteuren	4.389.485	3.234.202
Rekening courant verhoudingen:		
Vuurwerkramp GGVE	10.096	10.096
Rekeningcourant Euregio samenwerkingsverband	2.422	2.422
Diverse overige schulden:		
Kruisposten	38.265	22.847
Totaal netto vlottende schulden	**4.440.269**	**3.269.569**

Het grootste bedrag in de post crediteuren is de betaling van de resterende RMF (1,9 mln.) middelen aan de Provincie Overijssel. Daarnaast zijn er bedragen opgenomen voor afrekening van de huurkosten van het Twentehuis, subsidiebedragen en betalingen voor het project GGiD.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

De post overlopende passiva bestaat uit vooruit ontvangen bedragen en de nog te ontvangen bedragen.

De vooruit ontvangen bedragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Specificatie overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2018	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2017
Vooruit ontvangen bedragen				
Vooruit ontvangen bedragen van het Rijk	-	1.939.368	-	1.939.368
Vooruit ontvangen bedragen van de EU	-	-	-	-
Vooruit ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	3.088.687	2.141.092	4.469.896	759.883
Vooruit ontvangen bedragen overige	1.692.925	879.476	269.968	2.302.434
Totaal vooruit ontvangen bedragen	**4.781.612**	**4.959.937**	**4.739.864**	**5.001.685**

In de post vooruit ontvangen bedragen van het Rijk is het overschot van het Regionaal Mobiliteitsfonds (RMF) Twente terugbetaald aan Provincie Overijssel en bestemd voor mobiliteitsprojecten in Twente. In de post vooruit ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen zijn met name bedragen opgenomen van de Twentse gemeenten in het kader van de Agenda voor Twente en de maatwerk afspraken Jeugdgezondheidszorg/projecten GGD die komend jaar benut gaan worden. In de post overige vooruit ontvangen bedragen zijn o.a. bedragen opgenomen inzake Coalition of the Willing activiteiten.

De nog te betalen bedragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Nog te betalen bedragen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Nog te betalen domein Gezondheid	482.066	664.529
Nog te betalen domein Bedrijfsvoering	2.869.446	2.702.153
Nog te betalen domein Leefomgeving	156.310	5.544
Nog te betalen OZJT	79.730	141.993
Nog te betalen Coalition of the Willing	11.388	159.764
Nog te betalen Agenda van Twente	1.209	139.646
Totaal nog te betalen bedragen	**3.600.149**	**3.813.630**

In de post nog te betalen bedragen domein Gezondheid zijn o.a. de terugbetalingen opgenomen aan de Twentse gemeenten voor de maatwerk projecten Jeugdgezondheidszorg en betalingen aan verschillende partners voor het uitvoeren van diverse projecten/activiteiten. Het saldo nog te betalen domein Bedrijfsvoering ontstaat met name door nog af te dragen loonbelastingen en af te dragen BTW.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

8.4 Belangrijkste niet uit de balans blijkende verplichtingen

Regio Twente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Voor deze verplichtingen zijn geen voorzieningen getroffen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verplichtingen. In 2018 is €0,- betaald wegens de verleende borg- en garantstelling.

Investeringsprogramma Agenda van Twente subsidie verplichtingen

De subsidieringen vanuit het investeringsprogramma Agenda van Twente zijn voor de daadwerkelijke uitbetalingen opgenomen als last in de jaarstukken d.w.z. dat het subsidievoorschot van 80 % in het exploitatiejaar als kosten wordt verantwoord en de nabetaling (van maximaal 20 % bij volledige prestatie) in het jaar waarin de vaststellingsbeschikking wordt afgegeven nadat is geconstateerd dat de volledige prestatie naar behoren geleverd is. Op ultimo 2018 is een bedrag van ca. € 3,8 mln. als niet uit de balans blijkende verplichting opgenomen. Zie voor een totaal overzicht met de verstrekte bijdragen vanuit het investeringsprogramma Agenda van Twente in 2018 de toelichting op de baten en lasten.

Langlopende huurcontracten

- Huurcontract van het pand aan de Nijverheidsstraat te Enschede tot en met februari 2018 voor een bedrag van € 1,05 mln. per jaar.
- Huurcontract van het pand aan de Nijverheidsstraat te Enschede over de periode 1 maart 2018 t/m 28 februari 2023 voor een bedrag van € 0,98 mln. per jaar.

Inkoopcontracten groter dan € 100.000 inkoopwaarde

Regio Twente heeft diverse contracten afgesloten die elk een inkoopwaarde hebben van meer dan € 100.000. Hieronder staan de categorieën aan kosten waarvoor contracten zijn afgesloten.

- Schoonmaak
- Gezondheid
- Automatisering en telecommunicatie
- Flexibele arbeid
- Catering

Garantstellingen

Regionaal intersectoraal mobiliteitsplan Twente Werkt

Op 28 september 2015 heeft het dagelijks bestuur ingestemd met de garantstelling die Regio Twente afgeeft namens de Twentse gemeenten voor het mobiliteitsplan Twente Werkt. Dit mobiliteitsplan draagt bij aan de verbetering van de regionale sociaaleconomische structuur door behoud en uitbreiding van werkgelegenheid, behoud en uitbreiding van kennis in Twente en vermindering van ontslag, werkeloosheid en het beroep op uitkeringen. Deze garantstelling loopt van 2015 tot en met 2018. Conform de gemeenschappelijke regeling is Regio Twente bevoegd tot het waarborgen van geldelijke verplichtingen en staan de deelnemende gemeenten gezamenlijk garant voor juiste betaling van rente, aflossing, boeten en kosten inzake de verstrekte waarborgen. In verband met deze garantstelling is de minimale en maximale omvang van de financiële risico's per gemeenten berekend. Het minimale risico is € 467.500,- en maximaal € 2.337.500,-. Dit risico kan opgevangen worden binnen het huidige weerstandsvermogen van Regio Twente.

Twence B.V.

Regio Twente heeft Twence B.V. sinds 1998 een garantstelling verleend. Hiervan resteert er per 31-12-2018 nog circa € 5,3 mln. De garantstelling eindigt per december 2020. De feitelijke nakoming van deze verplichting berust bij de gemeenten.

Verlofuren

De waarde van de overlopende verlofuren is per 31-12-2018 ca. € 914.000,-.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

8.5 Wet Normering Topinkomens

Inleiding

De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) zegt dat de totale bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevenden in 2018 niet mag uitstijgen boven € 189.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever bij een voltijd dienstverband.

Overzicht topfunctionarissen

Gegevens 2018		
Naam en functie(s)	**ir. G.H. Tamminga** Secretaris/algemeen directeur	**Mw. S. Dinsbach** Directeur Publieke gezondheid
Omvang dienstverband	1 fte	1 fte
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Duur dienstverband	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging 2018		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 123.691	€ 134.592
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 24.554	€ 24.499
Subtotaal	**€ 148.245**	**€ 159.091**
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 189.000	€ 189.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t
Totale bezoldiging	**€ 148.245**	**€ 159.091**
Reden overschrijding maximum	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2017		
Duur dienstverband	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband	1 fte	1 fte
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging 2017		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 119.539	€ 119.430
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.865	€ 22.901
Subtotaal	**€ 142.404**	**€ 142.330**
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 181.000	€ 181.000
Totale bezoldiging	€ 142.404	€ 142.330

Tabel 11 WNT Overzicht van topfunctionarissen

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de leden van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur in 2018. Zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur wordt gevormd door politieke ambtsdragers vanuit de deelnemende gemeenten. Deze vervullen hun functie **onbezoldigd** en hebben geen dienstverband bij Regio Twente.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Functie	Naam	Gemeente
Lid algemeen bestuur/ lid dagelijks bestuur	de heer A.J. Gerritsen	Almelo
Lid algemeen bestuur/ lid dagelijks bestuur	de heer mr. drs. R.G. Welten	Borne
Lid algemeen bestuur	de heer B. Brand	Dinkelland
Voorzitter algemeen bestuur/dagelijks bestuur	de heer G.O. van Veldhuizen	Enschede
Lid algemeen bestuur	de heer J. Diepemaat	Enschede
Lid algemeen bestuur	de heer G.J. Kok	Haaksbergen
Lid algemeen bestuur	mevrouw A.H. Raven	Hellendoorn
Lid algemeen bestuur	de heer C. Bruggink	Hengelo
Lid algemeen bestuur	mevrouw H.A.M Nauta- van Moorsel	Hof van Twente
Lid algemeen bestuur	mevrouw C.A.M. Kroon	Losser
Lid algemeen bestuur	de heer R. Christenhusz	Oldenzaal
Lid algemeen bestuur	de heer B. Beens	Rijssen-Holten
Lid algemeen bestuur	mevrouw W.A.M. Haverkamp-Wenker	Tubbergen
Lid algemeen bestuur	mevrouw M. van Abbema	Twenterand
Lid algemeen bestuur	de heer J.H.M. Robben	Wierden

Tabel 12 Leden algemeen bestuur en dagelijks bestuur in 2018

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Overige gegevens

9.1 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

9.2 Controleverklaring onafhankelijke accountant (volgt)

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Deloitte Accountants B.V.
Eemsgolaan 15
9727 DW Groningen
Postbus 980
9700 AZ Groningen
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9866
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur de gemeenschappelijke regeling Regio Twente

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de gemeenschappelijke regeling Regio Twente te Enschede gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Regio Twente op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten (BBV).

- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2018.

- Het overzicht van baten en lasten over 2018.

- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 september 2015 en het Controleprotocol WNT 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Regio Twente zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.
Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 540.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 BADO en het controleprotocol vastgesteld d.d. 30 september 2015.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 27.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.

- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Deloitte.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 september 2015, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Deloitte.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controle-werkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaard-baar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeur-tenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 10 juli 2019

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. H. Kuperus RA

Bijlagen

Bijlage 1 begrote gemeentelijke bijdrage

Gemeente	Aantal inw. 1-1-2017	Aantal jeugd. 1-1-2016	0.1 Bestuur	0.10 Mutaties reserves	0.11 Resultaat baten en lasten	0.4 Overhead	0.5 Treasury	0.8 Overige baten en lasten[2]
Almelo	72.540	15.392	5.556	15.286	0	0	474	43.298
Borne	22.783	4.775	1.745	4.801	0	0	149	13.599
Dinkelland	26.251	5.588	2.011	5.532	0	0	171	15.669
Enschede	158.237	30.145	12.120	33.344	0	0	1.033	94.450
Haaksbergen	24.284	4.979	1.860	5.117	0	0	159	14.495
Hellendoorn	35.769	7.563	2.740	7.537	0	0	234	21.350
Hengelo	80.823	16.685	6.191	17.031	0	0	528	48.242
Hof van Twente	35.012	6.997	2.682	7.378	0	0	229	20.898
Losser	22.488	4.465	1.723	4.739	0	0	147	13.423
Oldenzaal	32.006	6.772	2.452	6.744	0	0	209	19.104
Rijssen / Holten	37.984	9.537	2.909	8.004	0	0	248	22.672
Tubbergen	21.152	4.890	1.620	4.457	0	0	138	12.625
Twenterand	33.841	8.078	2.592	7.131	0	0	221	20.199
Wierden	24.227	5.320	1.856	5.105	0	0	158	14.461
Totaal	**627.397**	**131.186**	**48.057**	**132.206**	**0**	**0**	**4.096**	**374.486**

[2] Dit taakveld is in de jaarrekening hernoemd naar 0.8 Overige baten en lasten. In de programmabegroting is dit taakveld per abuis 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen benoemd. Regio Twente ontvangt deze uitkering niet.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Gemeente	2.1 Verkeer en vervoer	3.1 Econom. ontw.	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.1.1 Samen- kracht en burgerparticipatie OZJT	6.1.2 Samen- kracht en burgerparticipatie GGD	6.82 Geësca- leerde zorg 18-
Almelo	31.705	375.988	192.838	145.182	-3.121	384.393
Borne	9.958	118.088	60.566	45.598	-980	120.605
Dinkelland	11.473	136.064	69.785	52.539	-1.129	139.071
Enschede	69.159	820.171	420.653	316.697	-6.807	838.600
Haaksbergen	10.614	125.868	64.556	48.602	-1.045	128.698
Hellendoorn	15.633	185.397	95.087	71.588	-1.539	189.513
Hengelo	35.325	418.920	214.858	161.760	-3.477	428.371
Hof van Twente	15.302	181.474	93.075	70.073	-1.506	185.501
Losser	9.829	116.559	59.782	45.008	-967	119.156
Oldenzaal	13.989	165.893	85.084	64.057	-1.377	169.637
Rijssen / Holten	16.601	196.878	100.976	76.022	-1.634	201.253
Tubbergen	9.245	109.635	56.230	42.334	-910	112.080
Twenterand	14.791	175.404	89.962	67.730	-1.456	179.335
Wierden	10.589	125.573	64.404	48.488	-1.042	128.302
Totaal	**274.212**	**3.251.913**	**1.667.856**	**1.255.679**	**-26.991**	**3.324.516**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Gemeente	7.1 Volksgezondheid	7.5 Begraaf-plaatsen en crematoria	Totaal
Almelo	2.203.000	3.214	3.397.814
Borne	685.000	1.009	1.060.139
Dinkelland	799.315	1.163	1.231.664
Enschede	4.405.597	7.011	7.012.029
Haaksbergen	717.237	1.076	1.117.238
Hellendoorn	1.083.173	1.585	1.672.299
Hengelo	2.400.392	3.581	3.731.721
Hof van Twente	1.012.922	1.551	1.589.579
Losser	647.198	996	1.017.591
Oldenzaal	979.064	1.418	1.496.972
Rijssen / Holten	1.325.787	1.683	1.951.399
Tubbergen	695.341	937	1.037.614
Twenterand	1.132.357	1.499	1.689.765
Wierden	756.672	1.073	1.155.639
Totaal	**18.843.054**	**27.799**	**29.161.462**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Bijlage 2 Resultaat 2018 en benodigde gemeentelijke bijdrage

Gemeente	0.11 Resultaat baten en lasten	Totaal op te halen gemeentelijke bijdrage
Almelo	-31.562	31.562
Borne	-9.913	9.913
Dinkelland	-11.422	11.422
Enschede	-68.849	68.849
Haaksbergen	-10.566	10.566
Hellendoorn	-15.563	15.563
Hengelo	-35.166	35.166
Hof van Twente	-15.234	15.234
Losser	-9.785	9.785
Oldenzaal	-13.926	13.926
Rijssen / Holten	-16.527	16.527
Tubbergen	-9.203	9.203
Twenterand	-14.724	14.724
Wierden	-10.541	10.541
Totaal	**-272.980**	**272.980**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Bijlage 3 Recapitulatiestaat per product bedragen in €

Domein	KPL Naam	Baten	Lasten	Eindtotaal
Gezondheid	GGD Directie / Alg.beheer	-47.674	370.715	323.041
	Hoofd Staf Gezondheid		162.823	162.823
	Staf Secretariaat		146.444	146.444
	Staf Epi. Gezondheidsbevordering & Beleid (EGB)	-87.475	423.170	335.695
	Staf Informatie Bedrijfsvoering Projecten (IBP)	-3.043	246.192	243.149
	Documentatiecentrum		23.582	23.582
	Publieksinformatie digitaal		68.004	68.004
	AGZ Leiding & Secretariaat	-1.600	393.146	391.546
	AGZ TBC	-121.431	121.431	0
	AGZ Milieu en Gezondheid	-5.394	5.394	0
	AGZ Inspectie en Hygiëne	-20.683	20.683	0
	AGZ Seksuele Gezondheid	-29.811	59.532	29.721
	AGZ Infectieziekten	-22.914	53.767	30.853
	AGZ Forensische Geneeskunde	-786	786	0
	AGZ OGGZ		5.993	5.993
	JGZ Leiding	-9.372	803.806	794.434,22
	JGZ Bedrijfsbureau	-41.608	309.308	267.701
	JGZ Stafbureau	-33.173	419.659	386.486
	JGZ Cursusbureau		0	0
	JGZ Projecten	0	-107.325	-107.325
	JGZ 0-18	-7.744	7.744	0
	JGZ Logopedie		2	2
	Hulpkostenplaats JGZ 0-18	-120	209.670	209.550
	JGZ team Enschede	-101.504	101.504	0
	JGZ team Hengelo/Borne/Hof v Twente/Haaksbergen	-44.793	44.793	0
	JGZ team Oldenz./Losser/Dinkelland/Tubb.	-98.728	98.728	0
	JGZ team Almelo/Twenterand	-80.570	80.570	0
	JGZ team Hellendoorn/Rijssen-Holten/Wierden	-96.472	96.472	0
	AGZ GGD Rampen Opvang Plan (GROP)	-40.239	40.239	0
	HV Twentheplein			
	HV JGZ 0-18	-26.659	924.826	898.167
	Concernkosten GGD		96.920	96.920
	Algemeen Beheer GGD		192.580	192.580
	Infectieziektebestrijding	-6.627	580.276	573.650
	Seksuele gezondheid	-913.168	950.176	37.008
	Aanvullende Seksualiteits Hulpverlening (Sense)		0	0
	GGD Rampen Opvang Plan (GROP)	-7.551	93.652	86.101
	TBC Bestrijding en Preventie	-64.700	489.926	425.226
	TUBIS samenwerking	-10.860	10.860	0
	Inspectie en Hygiëne: kinderopvang	-927.398	748.936	-178.461
	Inspectie en Hygiëne: prostitutieinrichtingen	-4.673	4.688	15
	Inspectie en Hygiëne: tattoo en piercing	-29.831	23.320	-6.511
	Inspectie en Hygiëne: overige WPG		49.395	49.395

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Inspectie en Hygiëne: project Schone Scholen	-8.763	8.763	0
M&G Voorlichting/behandeling vragen&klachten		205.997	205.997
M&G Onderzoek en advisering		51.499	51.499
M&G Advisering milieu-incidenten		54.909	54.909
Reizigerszorg	-92.759	30.716	-62.043
OGGZ Meldpunt Woningvervuiling		124.153	124.153
Project OGGZ: Inloopspreekuur	-23.669	23.669	0
OGGZ: Schoonmaakpot Almelo	-2.298	2.298	0
OGGZ: Schoonmaakpot Hengelo	-1.300	1.300	0
OGGZ: Schoonmaakpot Enschede	-8.618	8.618	0
Forensische zorg	-424.897	308.821	-116.076
SOA/HBV - project	-21.942	21.942	0
Centrum voor Seksueel Geweld (CSG)	-132.956	176.047	43.091
LHBT project		0	0
Advisering lokaal gezondheidsbeleid		200.402	200.402
Inzicht in Gezondheidssituatie/TGV		113.889	113.889
Grootschallig epidemiologisch onderzoek	-19.000	111.218	92.218
Kring Oost Nederland (KON)	-14.167	14.167	0
Gezondheidsbevordering Basis		135.032	135.032
Project TBC Regionalisatie	-33.156	33.156	0
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) AGZ	-27.263	50.846	23.583
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) JGZ	-146.080	118.768	-27.313
Bestuursondersteuning GGD		4.132	4.132
Integraal dossier JGZ 0-18		148.147	148.147
Triage groep 2 Basisonderwijs		269.247	269.247
Triage groep 7 Basisonderwijs		223.295	223.295
Triage klas 2 HAVO/VWO		109.664	109.664
Instroomonderzoek Speciaal Onderwijs		136.359	136.359
Herhalingsonderzoek Speciaal Onderwijs		29.971	29.971
Triage klas 2 VMBO		92.933	92.933
Preventief gezondheidsonderzoek (PGO) nieuwkomers		6.734	6.734
Groepsgerichte monitoring		23.903	23.903
Onderzoek op indicatie Basis Onderwijs (BO)		381.703	381.703
Onderzoek op indicatie Voortgezet Onderwijs (VO)		122.783	122.783
Rijksvaccinatieprogramma (RVP)	-332.957	218.140	-114.817
Huisbezoek op indicatie		24.805	24.805
Voorkoming schoolverzuim		40.519	40.519
Zorggebonden netwerken		757.975	757.975
Zorggebonden netwerken VO		74.549	74.549
Contactmoment adolescenten		548.799	548.799
Contactmoment 4e tot 7e dag	-105.662	345.241	239.579
3e neonatale gehoorscreening		41.168	41.168

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Contactmoment 2e week (huisbezoek)		760.085	760.085
Contactmoment 4e week		264.296	264.296
Contactmoment 8e week	-149.966	220.024	70.058
Contactmoment 3 maanden	-77.207	264.296	187.089
Contactmoment 4 maanden	-149.966	220.024	70.058
Contactmoment 6 maanden		264.296	264.296
Contactmoment 7,5 maanden op indicatie		31.008	31.008
Contactmoment 9 maanden		264.296	264.296
Contactmoment 11 maanden	-149.966	220.024	70.058
Contactmoment 14 maanden	-159.781	262.435	102.654
Contactmoment 18 maanden		218.475	218.475
Contactmoment 2 jaar		260.596	260.596
Contactmoment 3 jaar		276.314	276.314
Contactmoment 3 jaar 9 mnd	-78.951	230.029	151.078
Contactmoment CB op indicatie		399.092	399.092
Inloopspreekuur verpleegkundige JGZ 0-4		147.823	147.823
Huisbezoek op indicatie JGZ 0-4		443.559	443.559
Observaties orthopedagoog		48.650	48.650
Indv. en groepsgerichte voorl. en advies JGZ 0-18	-51.367	204.699	153.331
Indirect cliëntgebonden activiteiten 0-18		960.598	960.598
Prenatale Voorlichting	-119.602	119.602	0
PGJ (Pedagogische Gezinsbegeleiding JGZ)	-526.423	566.095	39.672
LOES in Twente	-105.338	105.337	0
LOES info CJG Enschede	-120.368	120.368	0
LOES info CJG Hengelo			
LOES Haaksbergen	-25.269	25.269	0
LOES Oldenzaal	-19.938	19.938	0
Project Academische Werkplaats Jeugd Twente (AWJT)		0	0
Taalprotocol Borne	-44.765	44.844	79
Project Zwangerschap & Geboorte			
Academ. Werkplaats Jeugd Twente Versterking ZKA	-87.689	87.689	0
Digitaal Dossier (DD)		440.629	440.629
GGD Kwaliteitszorg		7.593	7.593
Informatievoorziening		10.412	10.412
Opleidingsinstelling zorgopleiding	-635.692	638.771	3.079
Test Koemelkallergie (DBPGVP)	-32.853	31.453	-1.400
Project Digitaal Dossier JGZ	-39.794	314.492	274.698
Forensische Zorg - Lijkschouw	-357.980	295.342	-62.638
Vergunninghouders	0	0	0
Wijk GGD-er Haakbergen	-53.106	55.450	2.344
Project Digitaal Dossier JGZ Overhead		64.471	64.471
ABR Zorgnetwerk Serious Game	-132.732	160.845	28.113
Gemeentelijke bijdrage taakveld 6.1.2 GGD	26.992		26.992
Gemeentelijke bijdrage taakveld 7.1	-18.835.342		-18.835.342
Gemeentelijke bijdrage taakveld 7.5	-27.800		-27.800

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Totaal Gezondheid		-26.236.990	22.837.882	-3.399.108
Leefomgeving	LO Mobiliteit			
	LO Economie	-56.393	267.063	210.670
	LO Recreatieve Voorzieningen	-4.245	4.245	0
	Piofach Leefomgeving		7.517	7.517
	LO Directie		9.276	9.276
	Algemeen Beheer LO		0	
	Internationaal & Lobby	-39.057	391.554	352.498
	Uitvoeringsorganisatie Agenda van Twente (AvT)		95.584	95.584
	Uitvoeringsorg. Innovatieplatform Twente (IPT)			
	Bestuursondersteuning Leefomgeving		41.590	41.590
	Strategie Sociaal Economisch Sterk Twente		231.193	231.193
	Project Jeugdwerkloosheid	-333.308	333.308	0
	Twente board (Economic board Taskforce Economie)	-90.666	90.666	0
	Innovatie		66.588	66.588
	Arbeidsmarkt	-3.798	26.248	22.450
	Financieringsbijdragen Agenda van Twente	-1.496.362	374.140	-1.122.222
	Financieringsbijdragen IPT	-974.323		-974.323
	Twents Investeringsfonds Innovatiesprong	-5.536.593	2.000.000	-3.536.593
	Intergemeentelijk innovatiefonds		165.090	165.090
	Human Capital programma		125.647	125.647
	Techniekpact		10.539	10.539
	Toerisme in Twente		142.480	142.480
	Twentse Innovatiesprong (ISP)		2.100	2.100
	Vrije Tijd		688.756	688.756
	Strategie Recreatieve Voorzieningen		72.616	72.616
	Het Hulsbeek	-625.329	654.851	29.521
	Investeringen HB		0	0
	Het Rutbeek	-374.411	529.292	154.881
	Investeringen RB		15.685	15.685
	Het Lageveld	-119.997	253.215	133.218
	Investeringen LV		32.240	32.240
	Fietspaden	-24.245	525.902	501.657
	Routenetwerken	-111.862	463.107	351.245
	Kwaliteitsimpuls	-28.084		-28.084
	KIR 1. Knelpunten in routes oplossen		0	0
	KIR 2. Informatievoorziening langs routes		0	0
	KIR 7. Twentse dorpsroutes		0	0
	KIR 9. Themaroutes		0	0
	KIR 10. Stadsrandroutes		0	0
	Logistiek / Ten-t		21.308	21.308
	Mutaties reserves Het Hulsbeek (groot onderhoud)	-46.606	49.197	2.591
	Mutaties reserves Het Rutbeek (groot onderhoud)	-33.405	44.829	11.424
	Mutaties reserves Het Lageveld (groot onderhoud)	-13.039	20.760	7.721
	Mutaties reserves functie 5 (RV)	-66.466	63.993	-2.473

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

	Mutaties reserves functie 7 (LO)	-10.285		-10.285
	Twente beleven door te verbinden	-252.173	252.173	0
	Mobiliteit		273.834	273.834
	Evenementen HB		6.624	6.624
	Techniekpact Provincie	-198.986	198.986	0
	LO RV overhead		127.879	127.879
	LO Economie overhead		170.302	170.302
	Gemeentelijke bijdrage taakveld 2.1	-274.204		-274.204
	Gemeentelijke bijdrage taakveld 3.1	-3.251.908		-3.251.908
	Gemeentelijke bijdrage taakveld 5.7	-1.667.852		-1.667.852
	Mutaties reserves functie 5		898	898
Totaal Leefomgeving		-15.633.596	8.851.274	-6.782.322
Netwerkstad	Bestuursondersteuning NWS	-304.464	144.558	-159.906
	OA Basiskwaliteit			
	OA Versterken economische klimaat		50.000	50.000
Totaal Netwerkstad		-304.464	194.558	-109.906
Bestuur en directie	Directie en Algemeen		285.093	285.093
	Dagelijks bestuur		76.176	76.176
	Algemeen bestuur		105	105
	Gemeentelijke bijdrage taakveld 0.1	-47.620		-47.620
	Gemeentelijke bijdrage taakveld 0.7	-374.492		-374.492
	Gemeentelijke bijdrage taakveld 0.10	-132.636		-132.636
Totaal Bestuur en directie		-554.748	361.374	193.734
Bedrijfsvoering	BV: Leiding	-4.952	547.838	542.885
	BV: Management & Project Support (M&PS)	-53.021	509.977	456.957
	BV: Algemeen beheer	0	392.731	392.731
	Verzorgen personeelsadministratie	-260.778	376.818	116.041
	Verzorgen salarisadministratie	-436.093	607.340	171.247
	Adv. over personele en organisatievraagstukken	-188.556	452.036	263.480
	Verzorgen financiële administratie	-206.232	222.523	16.291
	Verstrekken financieel advies, beleid en controle	-152.753	616.001	463.248
	Verzorgen juridische advisering	8.395	218.270	226.665
	Verzorgen Post en Archief	-23.270	168.616	145.346
	Verzorgen inkoop, logisitieke en reproservices	-883	191.544	190.661
	Verzorgen gebouwgebonden services	-39.382	154.285	114.903
	Verzorgen communicatie advies	-4.486	406.175	401.690
	Verzorgen beheer en onderhoud websites (niet gebru			
	Verzorgen ICT voorzieningen / websites	-2.766	1.385.240	1.382.475
	Kwaliteitszorg	-6.659	34.543	27.884
	Mutaties reserves functie 0 (BV)	-592.769		-592.769
	Klant Contact Centrum (KCC)		28.862	28.862
	Project digitalisering DIV		23.607	23.607
	Project Cloud 2020		360.504	360.504

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

	Kosten Specifieke Dossiers		153.801	153.801
Totaal Bedrijfsvoering		-1.964.204	6.850.711	4.886.506
Concern	Ondernemingsraad		62.250	62.250
	Zittend Vervoer	-43.565	43.565	0
	Kapitaallasten		516	516
	Catering	-19.410	108.936	89.526
	HV Twentehuis	-171.520	1.374.873	1.203.352
	Algemeen Beheer Concern	-1.600	248.324	246.724
	Dienstverlening Provincie	-201.277	176.155	-25.122
	Euregio	-252.985	252.985	0
	Geldleningen/uitzettingen = of > 1 jaar	-140.618	98.529	-42.089
	Concernkosten		292.787	292.787
	Algemene baten en lasten		243.856	243.856
	Winstuitkering Twence BV	-139.646	139.646	0
	Mutaties reserves functie 9	-195.292		-195.292
	HV Twentehuis (verbouwing)		0	0
	Geldleningen/uitzettingen < 1 jaar		1.921	1.921
	Gemeentelijke bijdrage taakveld 0.5	-4.096		-4.096
Totaal Concern		-1.170.011	3.044.344	1.874.333
Coalition of the willing	LO Kennispunt	-1.452.138	1.304.779	-147.360
	Project Shared Services Netwerk Twente (algemeen)	-45.018	45.018	0
	Twentse Kracht	-384.066	267.684	-116.381
	Twentse School	-236.764	236.764	0
	Deelprojecten SSNT	-118.577	118.577	0
	Traineeship Netwerkstad	-713.305	688.522	-24.783
	IT Platform Project RDNG	-167.001	167.001	0
	IT Platform Project Digikoppeling	-52.805	52.805	0
	Project RUNIN (Kennispunt)	-63.147	63.147	0
	Acquisitie	-325.645	325.645	0
	Milieu (algemeen)	-100.499	100.499	0
	Afvalloos Twente	-19.404	19.404	0
	Twentse duurzaamheidsagenda	-64	64	0
	Mutaties reserves functie 3 (CoW)	-260.683	151.780	-108.903
	Mobiliteitslab OZJT	-330.296	333.178	2.882
	RUNIN - RTN	-12.590	12.590	0
	Kennispunt		260.683	260.683
	Huishoudelijke ondersteuning OZJT	-18.067	18.067	0
	IT Platform	-127.150	127.150	0
	Bijdrage AvT basisinfrastructuur	-1.809.056		-1.809.056
	Bijdrage AvT versnell. fin. strategie	0		0
	Bijdrage AvT posit. fin. strategie	-222.194		-222.194
	Techniekpact (Agenda voor Twente)	79.174	170.826	250.000
	Twente Branding (Agenda voor Twente)	37.500	337.500	375.000
	Human Capital Agenda (Agenda voor Twente)	25.000	225.000	250.000
	Vakmanschap (Agenda voor Twente)	218.750		218.750
	Novel-T (Agenda voor Twente)	-57.000	432.000	375.000

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

	Pioneering (Agenda voor Twente)	9.375	84.375	93.750
	Uitvoeringsorg (Agenda voor Tw)	24.551	225.449	250.000
	Communicatie/monitoring (Agenda voor Twente)	217.813	938	218.750
	Project TEFCE (Kennispunt)	0		0
	IT Platform Project SSO (Twente Cloud)	-12.682	12.682	0
	IT Platform Project 2-Secure		0	0
	Beheersorganisatie (Agenda voor Twente)	-269.266	269.266	0
	Projecten Algemeen (Agenda voor Twente)	-14.720	14.720	0
	Mobiliteitslab OZJT (Lokale kosten)	-656.832	656.832	0
	Toezicht en kwaliteit OZJT	-89.431	89.431	0
	RUNIN - MSG	-4.300	4.300	0
Totaal Coalition of the willing		-6.950.539	6.816.676	133.862
OZJT	Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT)		183.684	183.684
	OZJT	-2.882	626.476	623.594
	Samen 14		255.284	255.284
	Duurzame gezinsvorming OZJT	-161.004	161.004	0
	Twents model inkoop OZJT	-373.709	373.709	0
	Eigen Kracht OZJT	-72.031	72.031	0
	Menzis project OZJT	-23.906	23.906	0
	Gemeentelijke bijdrage taakveld 6.1.1 OZJT	-1.255.676		-1.255.676
Totaal OZJT		-1.889.209	1.696.094	-193.115
VTT	Veilig Thuis Twente	-1.014.835	1.111.582	96.747
	VTT Leiding en Secretariaat		271.464	271.464
	VTT Operationeel		1.693.640	1.693.640
	VTT Expertteam	-56.871	424.902	368.031
	VTT Materiële lasten		257.339	257.339
	Gemeentelijke bijdrage taakveld 6.82	-3.316.803		-3.316.803
	Mutaties reserves VTT		173.023	173.023
Totaal VTT		-4.388.509	3.931.950	-456.559
Eindtotaal		**-59.092.269**	**54.584.861**	**-4.507.408**

Gerealiseerd resultaat 4.507.408 (a)
Resultaat voorfinanciering Agenda van Twente 4.897.219 (b)

Gerealiseerd resultaat na aftrek voorfinanciering Agenda van Twente **-389.787 (a-b)**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019

Bijlage 4 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld bedragen in €

Taakveld	Taakveld omschrijving	Baten	Lasten	Gerealiseerd resultaat
0.1	Bestuur	-848.701	767.351	-81.351
0.10	Mutaties reserves	-1.351.182	504.479	-846.703
0.4	Overhead	-4.727.620	17.131.678	12.404.058
0.5	Treasury	-284.360	240.613	-43.747
0.8	Overige baten en lasten	-374.492	536.643	162.151
2.1	Verkeer en vervoer	-274.204	273.834	-370
3.1	Economische ontwikkeling	-15.193.591	8.085.418	-7.108.173
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.203.953	2.805.705	-398.248
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-3.884.241	3.103.571	-780.670
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-4.388.509	3.487.462	-901.046
7.1	Volksgezondheid	-24.055.669	17.232.797	-6.822.872
7.4	Milieubeheer	-119.967	119.967	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-385.780	295.342	-90.438
Gerealiseerd resultaat		**-59.092.269**	**54.584.861**	**-4.507.408**

Gerealiseerd resultaat	4.507.408 (a)
Resultaat voorfinanciering Agenda van Twente	4.897.219 (b)
Gerealiseerd resultaat na aftrek voorfinanciering Agenda van Twente	**-389.787 (a-b)**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 10 juli 2019